

Hallituksen esitys eduskunnalle ympäristöministeriön hallinnonalan eräiden julkisia kuulutuksia koskevien säännösten muuttamista koskevaksi lainsäädännöksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi luonnonsuojelulakia, maa-aineslakia, ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annettua lakia, viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annettua lakia, vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annettua lakia, kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annettua lakia, Etelämantereen ympäristönsuojelusta annettua lakia ja ulkoilulakia. Julkisia kuulutuksia koskevat säännökset muutettaisiin vastaamaan vuoden 2020 alussa voimaantulevia hallintolain julkisia kuulutuksia koskevia yleissäännöksiä. Henkilötietojen julkaisemista koskevia erityissäännöksiä esitetään lisättäväksi maa-aineslakiin sekä ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annettuun lakiin.

Maa-aineslakiin ehdotetaan lisäksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetusta laista johtuvia muutoksia.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2020.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	4
1 JOHDANTO.....	4
2 NYKYTILA.....	5
2.1 Lainsäädäntö.....	5
2.2 Euroopan unionin lainsäädäntö ja kansainvälinen kehitys.....	11
2.3 Nykytilan arviointi.....	14
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	15
3.1 Tavoitteet.....	15
3.2 Keskeiset ehdotukset.....	16
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	19
4.1 Taloudelliset vaikutukset.....	19
4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	20
4.3 Ympäristövaikutukset.....	20
4.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset.....	20
5 ASIAN VALMISTELU.....	21
5.1 Valmisteluvaiheet.....	21
5.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen.....	21
6 RIIPPUVUUS MUISTA ESITYKSISTÄ.....	23
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	24
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT.....	24
1.1 Luonnonsuojelulaki.....	24
1.2 Maa-aineslaki.....	24
1.3 Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä.....	27
1.4 Laki viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista.....	29
1.5 Laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä.....	31
1.6 Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta.....	32
1.7 Laki Etelämantereen ympäristönsuojelusta.....	33
1.8 Ulkoilulaki.....	33
2 VOIMAANTULO.....	33
3 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS.....	33
LAKIEHDOTUKSET.....	38
1. Laki luonnonsuojelulain muuttamisesta.....	38
2. Laki maa-aineslain muuttamisesta.....	40
3. Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain muuttamisesta.....	42
4. Laki viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain muuttamisesta.....	44
5. Laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta.....	46
6. Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain 8 a §:n muuttamisesta.....	48
7. Laki Etelämantereen ympäristönsuojelusta annetun lain 18 §:n muuttamisesta.....	49
8. Laki ulkoilulain 29 §:n muuttamisesta.....	50
LIITE.....	51
RINNAKKAISTEKSTIT.....	51
1. Laki luonnonsuojelulain muuttamisesta.....	51
2. Laki maa-aineslain muuttamisesta.....	54
3. Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain muuttamisesta.....	58

HE 73/2019 vp

4. Laki viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain muuttamisesta	62
5. Laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta	65
6. Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain 8 a §:n muuttamisesta	68
7. Laki Etelämantereen ympäristönsuojelusta annetun lain 18 §:n muuttamisesta	69
8. Laki ulkoilulain 29 §:n muuttamisesta	70

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Sähköisen toimintaympäristön hyödyntäminen hallinnossa on viime aikoina lisääntynyt ja se on merkittävästi uudistanut valtion, kuntien sekä muiden viranomaisten päätöksentekoa ja viestintää. Sähköisen toimintaympäristön avulla on mahdollista tehostaa toimintaa ja lisätä päätöksenteon valmistelun avoimuutta ottaen huomioon hyvän tiedonhallinta- ja tietojenkäsittelytavan vaatimukset.

Voimassa olevat luonnonsuojelulaki (1096/1996), maa-aineslaki (555/1981), viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annettu laki (200/2005), vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annettu laki (1299/2004), kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annettu laki (669/1978), Etelämantereen ympäristönsuojelusta annettu laki (28/1998) sekä ulkoilulaki (606/1973) eivät vastaa sähköisen asioinnin tarpeita, koska säädösten menettelyt painottuvat perinteiseen, paperiseen, asiointiin. Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa (252/2017) on jo osittain siirrytty sähköiseen asiointitapaan sen 16 päivänä toukokuuta 2017 voimaan tullessa kokonaisuudistuksessa.

Vuonna 2015 voimaantulleessa kuntalaissa (410/2015) luovuttiin kunnan ilmoitusten julkaisemisesta kunnan julkisten kuulutusten ilmoitustaululla. Lain 108 §:ssä säädetään näiden julkaisemisesta yleisessä tietoverkossa. Myös kuntalain 140 §:n mukainen päätöksen tiedoksianto kunnan jäsenelle toimitetaan nykyisin pitämällä pöytäkirja muutoksenhakuosoituksineen nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Yleisessä tietoverkossa tapahtuvaan tiedottamiseen siirryttiin myös kuuluslainsäädännön ajantasaistamista koskevassa hallituksen esityksessä (HE 239/2018 vp), joka pitää sisällään hallintolain muuttamisesta annetun lain (432/2019), jolla lisättiin hallintolakiin (434/2004) uudet julkisia kuulutuksia koskevat 62 a ja 62 b §. Samassa yhteydessä annettiin laki julkisista kuulutuksista annetun lain kumoamisesta (433/2019). Mainitut julkisia kuulutuksia koskevat lait tulivat voimaan 1 päivänä tammikuuta 2020.

Lähtökohtana hallintolain uudessa 62 a §:ssä on, että kuulutus ja kuulutettavat asiakirjat julkaistaan yleisessä tietoverkossa viranomaisen verkkosivuilla. Tarpeen vaatiessa kuulutus julkaistaan myös asian vaikutusalueen sanomalehdessä tai muulla viranomaisen päättämällä tavalla. Jos kuulutusta ei voida tietoliikennehäiriöiden tai muun tähän rinnastettavan syyn vuoksi julkaista viranomaisen verkkosivuilla, kuulutus on julkaistava lisäksi virallisessa lehdessä. Hallintolain 62 b §:n mukaan yleisessä tietoverkossa julkaistava julkinen kuulutus ja kuulutettava asiakirja voivat sisältää ainoastaan tiedonsaannin kannalta välttämättömät henkilötiedot, jotka on poistettava yleisestä tietoverkosta viranomaisen verkkosivuilta 62 a §:n 2 momentissa tarkoitetun nähtävillä pitoajan kuluttua. Toimivalta julkisen kuulutuksen toimittamiseen perustuu vastaisuudessakin erityislainsäädäntöön.

Pääsääntönä ympäristöministeriön hallinnonalan eräisiin julkisia kuulutuksia koskeviin säännöksiin nyt esitettävissä muutoksissa on, että julkisia kuulutuksia koskevat menettelysäännökset vastaisivat hallintolain 62 a ja 62 b §:ssä säädettyä. Joiltain osin hallintolain yleissäännöksiin ehdotetaan ympäristöministeriön hallinnonalan säännösten erityisluonteisuuden takia tarkennuksia.

2 Nykytila

2.1 Lainsäädäntö

Luonnonsuojelulaki

Luonnonsuojelulaki on ollut voimassa 1 päivä tammikuuta 1997 alkaen. Julkisista kuulutuksista säädetään alueen liittämistä luonnonsuojelualueeseen koskevassa 22 §:ssä, suojellun luontotyypin muuttamiskiellon voimaantuloa koskevassa 30 §:ssä, lajien esiintymispaikkojen suojelua koskevassa 47 §:ssä sekä Natura 2000 -alueita koskevassa 64 §:ssä.

Lain 22 §:n 3 momentin mukaan alueen liittamisestä luonnonsuojelualueeseen on kuulutettava kunnan ilmoitustaululla siten kuin julkisista kuulutuksista annettussa laissa (34/1925) säädetään. Lain 30 §:n 1 momentin mukaan luontotyyppin muuttamiskiello annetaan julkipanon jälkeen, ja siitä on kuulutettava kunnan ilmoitustaululla siten kuin julkisista kuulutuksista annettussa laissa säädetään. Lain 47 §:n 3 momentin mukaan lajien esiintymispaikkojen suojelua koskeva kiello annetaan julkipanon jälkeen, ja siitä on kuulutettava kunnan ilmoitustaululla siten kuin julkisista kuulutuksista annettussa laissa säädetään. Edelleen lain 64 §:n 2 momentin mukaan Natura 2000 -verkostoon sisällytettäviä alueita koskevasta ehdotuksesta kuullaan asianosaisia kuuluttamalla ehdotuksesta kunnan ilmoitustaululla siten kuin julkisista kuulutuksista annettussa laissa säädetään. Kuulutuksen julkaisemisesta on pykälän mukaan lisäksi riittävän ajoissa ilmoitettava vähintään yhdessä paikkakunnalla yleisesti leviävässä sanomalehdessä. Kuulutuskustannukset maksetaan valtion varoista. Ehdotusta koskevien tietojen tulee olla saatavilla asianomaisessa kunnassa kuulutusajan.

Maa-aineslaki

Maa-aineslaki on ollut voimassa 1 päivä tammikuuta 1982 alkaen. Julkisista kuulutuksista säädetään sen kuulemisesta koskevassa 13 §:ssä ja maa-aineslupapäätöstä koskevaa valitusta säätelevässä 20 b §:ssä. Lisäksi lain 19 § koskee päätöksen julkipanoa. Muutoksenhakua koskevista menettelyasioista säädetään lain 20, 20 b ja 20 c §:ssä.

Lain 13 §:n 1 momentin mukaan maa-aineslupaa koskevan hakemuksen johdosta on kuulutettava kunnan ilmoitustaululla 30 päivän ajan. Tämän ohella kunnan on varattava ottamisalueen sisältävään kiinteistöön rajoittuvien kiinteistöjen ja muiden alueiden omistajille ja haltijoille tilaisuus tulla kuulluiksi, paitsi milloin se on ilmeisen tarpeetonta. Jos hakemuksessa tarkoitettulla hankkeella voi olla huomattavaa vaikutusta laajalla alueella tai lukuisten henkilöiden oloihin, hakemuksesta on pykälän mukaan lisäksi ilmoitettava ainakin yhdessä hankkeen vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä. Kuulemisesta ja ilmoituksista aiheutuneet kulut kuuluvat luvan hakijan maksettaviksi. Pykälän 3 momentin mukaan, jos maa-aineslupaa koskeva hakemus koskee YVA-laissa tarkoitettua hanketta, on hakemuksen vireilletulosta tiedotettava kuulutuksella, joka julkaistaan lupaviranomaisen ja kuntien internetsivuilla.

Lain 19 §:n 1 momentin mukaan lupaviranomaisen ottamislupaa koskeva päätös annetaan julkipanon jälkeen. Päätöksen antamisesta on ilmoitettava ennen sen antamispäivää päätöksen tehneen viranomaisen ilmoitustaululla. Ilmoituksessa on mainittava viranomainen, asian laatu ja päätöksen antamispäivä. Ilmoitus on pykälän mukaan pidettävä ilmoitustaululla vähintään valituksen tekemiselle varatun ajan. Päätöksen on oltava julkipanossa ilmoitettuna antamispäivänä

asianomaisten saatavana. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon silloin, kun se on annettu.

Lain 20 §:ssä säädetään muutoksenhausta. Sen 1 momentin mukaan lain nojalla annettuun viranomaisen päätökseen saa hakea valittamalla muutosta hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa momentin mukaan hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Lain 20 b §:n 1 momentin mukaan hallinto-oikeuden on tiedotettava kuuluttamalla maa-aineslupapäätöstä koskevasta luvan hakijan valituksesta, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta, vähintään 14 päivän ajan hallinto-oikeuden ja asianomaisten kuntien ilmoitustauluilla. Valitusasiakirjat on pykälän mukaan pidettävä nähtävillä asianomaisissa kunnissa kuulutusajan. Kuulutuksessa on ilmoitettava, missä asiakirjat ovat nähtävillä. Pykälän 2 momentin mukaan hallinto-oikeuden on lisäksi varattava luvan hakijan valituksen johdosta tilaisuus vastineen antamiselle niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, sekä yleistä etua valvoville viranomaisille, jollei tämä ole ilmeisen tarpeetonta. Muutoin valituksista on momentin mukaan kuultava siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Tieto valituksesta vastineen antamista varten annetaan pykälän 3 momentin mukaan siten kuin hallintolaissa säädetään, ilmoittaen samalla on missä valitusasiakirjat ovat nähtävillä sekä minne vastinekirjelmät voidaan vastineen antamista varten varatussa ajassa toimittaa.

Lain 20 c §:ssä säädetään menettelystä tuomioistuimessa. Sen 1 momentin mukaan sen lisäksi, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään katselmuksesta, muutoksenhakutuomioistuin tai sen määräyksestä sen puheenjohtaja, jäsen tai esittelijä voi suorittaa paikalla tarkastuksen. Pykälän 2 momentin mukaan maa-aineslupaa koskeva hallinto-oikeuden päätös on annettava julkipanon jälkeen, jolloin sen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon silloin, kun se on annettu. Hallinto-oikeuden on momentin mukaan lisäksi huolehdittava siitä, että päätöksestä ilmoitetaan viipymättä toiminnan sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ilmoitustaululla.

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annettu laki (jäljempänä YVA-laki) on ollut voimassa 16 päivä toukokuuta 2017 alkaen. Siinä säädetään julkisesta kuulutuksesta arviointimenettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa annettavaa päätöstä koskevassa 13 §:ssä, arviointiohjelmasta kuulemista koskevassa 17 §:ssä sekä arviointiselostuksesta kuulemista koskevassa 20 §:ssä. Ympäristövaikutusten arviointia koskeva lainsäädäntö uudistui merkittävästi uuden YVA-lain myötä. Uudistettu laki täyttää Euroopan parlamentin ja neuvoston tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista annetun direktiivin 2011/92/EU, muutettuna direktiivillä 2014/52/EU (jäljempänä YVA-direktiivi) vaatimukset. YVA-direktiivi asettaa vaatimuksia hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnille ja lupamenettelylle sekä niihin liittyvään yleisön tiedottamiseen. Ylikansallisten velvoitteiden täyttämisen lisäksi YVA-lain uudistuksen tavoitteena oli sujuvoittaa YVA-menettelyä ja selkeyttää lain rakenne.

Lain 13 §:n 2 momentissa säädetään, että arviointimenettelyn soveltamista yksittäistapauksessa koskeva päätös on julkaistava sähköisesti toimivaltaisen viranomaisen internetsivuilla, jollei salassapitoa koskevasta säännöksistä muuta johdu, ja lähetettävä tiedoksi asianomaisille viranomaisille sekä mahdolliselle aloitteen tehneelle taholle. Lisäksi päätöksestä on sen mukaan tiedotettava viipymättä kuuluttamalla vähintään 14 päivän ajan hankkeen todennäköisen vaikutusalueen kuntien ilmoitustauluilla siten kuin julkisista kuulutuksista annetussa laissa (34/1925) säädetään. Edelleen sen mukaan, mitä julkisista kuulutuksista annetussa laissa säädetään kuulutuksen panemisesta ilmoitustaululle, sovelletaan kuulutuksen julkaisemiseen sähköisesti kunnan internetsivuilla.

Lain 17 §:n 2 momentin mukaan yhteysviranomaisen on tiedotettava ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta kuuluttamalla siitä viipymättä mielipiteiden esittämiseen ja lausuntojen antamiseen varatun ajan sähköisesti omilla internetsivuillaan ja hankkeen todennäköisen vaikutusalueen kunnissa. Mitä julkisista kuulutuksista annetussa laissa säädetään kuulutuksen panemisesta ilmoitustaululle, sovelletaan kuulutuksen julkaisemiseen sähköisesti kunnan internetsivuilla. Lisäksi arviointiohjelmasta on tiedotettava ainakin yhdessä hankkeen vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä. Kuulutuksesta on pykälän mukaan käytävä ilmi riittävät tiedot hankkeesta, miten hankkeesta ja sen ympäristövaikutuksista ja niiden arvioimisesta on mahdollista saada tietoa, ja miten niistä voi esittää mielipiteitä. Kuulutuksen sisällöstä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Edelleen pykälässä säädetään, että mielipiteet ja lausunnot on toimitettava yhteysviranomaiselle kuulutuksessa ilmoitettuna aikana, joka alkaa kuulutuksen julkaisemispäivästä ja kestä 30 päivää. Erityisestä syystä aikaa voidaan pidentää enintään 60 päivän mittaiseksi.

Edelleen arviointiselostuksesta kuulemista koskevassa 20 §:n 1 momentin mukaan yhteysviranomaisen on tiedotettava ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta noudattamalla, mitä 17 §:n 2 momentissa säädetään. Kuulutuksen sisällöstä säädetään sen mukaan tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Edelleen 20 §:n 2 momentissa todetaan, että arviointiselostusta koskevat mielipiteet ja lausunnot on toimitettava yhteysviranomaiselle kuulutuksessa ilmoitettuna aikana, joka alkaa kuulutuksen julkaisemispäivästä ja kestä vähintään 30 päivää ja enintään 60 päivää.

Lain 18 §:n mukainen yhteysviranomaisen lausunto arviointiohjelmasta ja 23 §:n mukainen yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä tulee kyseisten pykälien mukaan julkaista yhteysviranomaisen internetsivuilla.

Laki viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista

Viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annettu laki (jäljempänä SOVA-laki) on ollut voimassa 1 päivä kesäkuuta 2005 alkaen. SOVA-lailla on pantu täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi tiettyjen suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista 2001/42/EY (jäljempänä SEA-direktiivi). Se sisältää myös ne aineelliset säännökset, jotka ovat tarpeen YK:n Euroopan talouskomission, ECE:n, yleissopimukseen valtioiden rajat ylittävien ympäristövaikutusten arvioinnista (Espoon sopimus, SopS 67/1997) liitetyn strategista ympäristöarviointia koskevan pöytäkirjan hyväksymiseksi (jäljempänä SEA-pöytäkirja).

Lain mukaisessa tiedottamisessa sovelletaan hallintolain 62 §:n mukaista yleistiedoksiantoa.

Hallintolain 62 § on muutettu hallintolain muuttamisesta annetulla lailla (432/2019). Uusi laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2020. Uudistetun 62 §:n mukaan asiakirja pidetään yleistiedoksiannossa määrätyn ajan vastaanottajan nähtävillä viranomaisessa. Nähtäville asettamisesta on ilmoitettava yleisessä tietoverkossa viranomaisen verkkosivuilla ja tarpeen vaatiessa sellaisessa sanomalehdessä, josta vastaanottajan voidaan otaksua parhaiten saavan tiedon. Jos ilmoitusta ei voida tietoliikennehäiriöiden tai muun tähän rinnastettavan syyn vuoksi julkaista viranomaisen verkkosivuilla, asiakirjan nähtäville asettamisesta on ilmoitettava myös virallisessa lehdessä.

Uudistetun 62 §:n mukaan nähtävillä asettamista koskevasta ilmoituksesta on käytävä ilmi, mitä asia koskee sekä maininta siitä, missä ja mihin ajankohtaan saakka asiakirja pidetään nähtävillä. Ilmoituksessa on sen mukaan lisäksi mainittava ajankohta, jona se on julkaistu viranomaisen verkkosivuilla ja todettava, että tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä

kyseisestä julkaisemisajankohdasta. Jos ilmoitusta ei ole voitu julkaista viranomaisen verkkosivuilla, ilmoituksessa on todettava tiedoksisaannin tapahtuneen seitsemäntenä päivänä ilmoituksen julkaisemisesta virallisessa lehdessä.

SOVA-lain 5 §:n 2 momentin mukaan ympäristöarvioinnin tarvetta koskevan harkinnan tulos perusteluineen on toimitettava yleisesti saataville noudattaen, mitä hallintolain 55 ja 62 §:ssä säädetään. Harkinnan tulos perusteluineen on sen mukaisesti mahdollisuuksien mukaan julkaistava myös sähköisesti. Lain 8 §:ssä säädetään suunnitelman tai ohjelman ja ympäristöselostuksen valmistelusta sekä siitä tiedottamisesta. 8 §:n 2 momentin mukaan valmistelu tulee järjestää siten, että yleisöllä on mahdollisuus saada tietoja suunnitelman tai ohjelman ja ympäristöselostuksen lähtökohdista, tavoitteista ja valmistelusta sekä esittää asiasta mielipiteensä. Vastaava aineisto on säännöksen mukaisesti mahdollisuuksien mukaan julkaistava myös sähköisesti. Pääsääntönä pykälässä on, että ilmoitettaessa valmistelun aloittamisesta ja mahdollisuudesta mielipiteen esittämiseen noudatetaan muutoin, mitä kyseessä olevan suunnitelman tai ohjelman valmistelusta säädetään. Jos ilmoittamisesta ei kuitenkaan säädetä erikseen, noudatetaan säännöksen mukaan, mitä hallintolain 41, 55 ja 62 §:ssä säädetään.

Lain 9 §:n 1 momentin mukaan suunnitelma- tai ohjelmaluonnoksesta sekä ympäristöselostuksesta kuulemisesta vastaavan viranomaisen on varattava yleisölle mahdollisuus tutustua suunnitelma- tai ohjelmaluonnokseen ja ympäristöselostukseen sekä esittää niistä mielipiteensä. Mahdollisuus varataan pykälän mukaan pitämällä suunnitelma- tai ohjelmaluonnos ja ympäristöselostus nähtävillä. Lisäksi suunnitelma- tai ohjelmaluonnos ja ympäristöselostus on mahdollisuuksien mukaan julkaistava myös sähköisesti.

Myös 9 §:n 2 momentin pääsäännön mukaan ilmoitettaessa nähtäville asettamisesta ja mahdollisuudesta mielipiteen esittämiseen noudatetaan, mitä kyseessä olevan suunnitelman tai ohjelman valmistelusta säädetään. Jos ilmoittamisesta ei kuitenkaan säädetä erikseen, noudatetaan, pykälän mukaan mitä hallintolain 55 ja 62 §:ssä säädetään. Suunnitelma- tai ohjelmaluonnos ja ympäristöselostus tulee pitää tällöin pykälän mukaan nähtävillä vähintään 30 päivän ajan. Mielipide on esitettävä suunnitelmasta tai ohjelmasta vastaavalle viranomaiselle nähtävilläoloajan kuluessa.

Lain 11 §:ssä säädetään suunnitelman tai ohjelman hyväksymisestä ja päätöksestä tiedottamisesta. Pykälän 3 momentin mukaan päätöksestä on sen jälkeen, kun suunnitelma tai ohjelma hyväksytään ja sen lisäksi, mitä muualla säädetään, tiedotettava sekä asetettava päätös sekä suunnitelma tai ohjelma nähtäville. Nähtäville asettamisessa ja tiedottamisessa noudatetaan momentin mukaan, mitä hallintolain 62 §:ssä säädetään. Päätös sekä suunnitelma tai ohjelma ja ympäristöselostus on toimitettava tiedoksi Suomen ympäristökeskukselle, ja mahdollisuuksien mukaan julkaistava myös sähköisesti.

Laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä

Vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annettu laki on ollut voimassa 31 päivä joulukuuta 2004 alkaen. Se perustuu muun muassa yhteisen vesipolitiikan puitteista annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2000/60/EY (jäljempänä vesipuitedirektiivi) ja yhteisen meriympäristöpolitiikan puitteista annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2008/56/EY (meristrategiadirektiivi). Direktiivit turvaavat laajan asianosaisten ja yleisön tiedottamisen ja kuulemisen sekä mahdollisuudet huomautusten antamiseen pitkän kuulemisajan kuluessa. Tavoitteena on, että vesienhoidon ja merenhoidon suunnittelu on direktiivien edellyttämällä tavalla avointa ja osallistuvaa. Vesienhoitosuunnitelmien ja merenhoitosuunnitelman laatimiseen liittyvä yhteistyö, tiedottaminen ja osallistuminen luontevaa pyrkii toteuttamaan samassa aikataulussa.

Kuuluttamisesta säädetään lain vesienhoitosuunnitelman valmisteluun osallistumista ja siitä tiedottamista koskevassa 15 §:ssä sekä vesienhoitosuunnitelman hyväksymistä koskevassa 17 §:ssä.

Vesienhoitosuunnitelmaan osallistumista ja siitä tiedottamista koskevan 15 §:n mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (jäljempänä ELY-keskus) on varattava kaikille mahdollisuus tutustua säännöksessä tarkoitettuihin valmisteluasiakirjoihin ja niiden tausta-asiakirjoihin sekä varattava tilaisuus esittää mielipiteensä valmisteluasiakirjoista kirjallisesti tai sähköisesti. ELY-keskuksen tulee julkaista kuulutus valmisteluasiakirjojen nähtävilläolosta alueen kuntien ilmoitustauluilla. Asiakirjat on lisäksi pidettävä nähtävillä tarpeellisilta osin alueen kunnissa, ja ne on julkaistava sähköisesti. Lisäksi hoitosuunnitelmaehdotuksesta sekä yhteensovitetusta vesienhoitosuunnitelmasta on ilmoitettava alueella yleisesti ilmestyvissä sanomalehdissä sekä järjestettävä tarpeen mukaan tiedotustilaisuuksia, joissa varataan tilaisuus mielipiteen esittämiseen. Lisäksi vesienhoidon järjestämisestä annetun valtioneuvoston asetuksen (1040/2006) 27 § sisältää säännöksen muun muassa kuuden kuukauden mittaisesta nähtävilläoloajasta.

Vesienhoitosuunnitelman hyväksymistä koskevan 17 §:n mukaan päätös vesienhoitosuunnitelmasta annetaan julkipanon jälkeen, ja sen katsotaan tulleen asianomaisten tietoon, kun se on annettu. Hyväksymisestä on toimitettava tieto ELY-keskuksille, joiden on edelleen toimitettava tieto alueensa kunnille ja niille viranomaisille, joita asian käsittelyn aikaisemmissa vaiheissa on kuultu. ELY-keskuksen on kuulutettava hyväksymisestä kunnan ilmoitustaululla sekä ilmoitettava hyväksymisestä riittävällä tavalla sanomalehdissä. Kunnan aluetta koskeva hyväksytty vesienhoitosuunnitelma on lisäksi oltava nähtävillä kunnassa.

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta

Kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annettu laki on ollut voimassa 1 päivä tammikuuta 1980 alkaen. Laki koskee asemakaava-alueen katujen lisäksi torien, puistojen, istutusten ja näihin verrattavien yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapitoa.

Lain 8 a §:ssä määritellään, että ennen 4 §:n 4 momentin ja 8 §:n 1 ja 2 momentin mukaisen päätöksen tekemistä päätösehdotuksen pitämisestä julkisesti nähtävänä on etukäteen ilmoitettava kunnan ilmoitustaululla ja vähintään yhdessä paikkakunnalla yleisesti leviävässä sanomalehdessä. Sellaisesta päätösehdotuksesta, jolla kunta ottaa tontinomistajien tehtäviä huolehtiakseen, on lisäksi annettava tieto tämän alueen tontinomistajille. Aloitteen tekijöille annetaan tieto päätösehdotuksesta. Ilmoitus voidaan lähettää tavallisella kirjeellä. Eri ilmoittamistavoilla pyritään varmistamaan vuorovaikutteinen päätösten valmistelu.

Laki Etelämantereen ympäristönsuojelusta

Etelämantereen ympäristönsuojelusta annettu laki on ollut voimassa 14 päivä tammikuuta 1998 alkaen. Lain 18 §:n 3 momentin mukaan säännöksen mukainen lupapäätös annetaan julkipanon jälkeen, jolloin sen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon silloin, kun se on annettu. Päätös lähetetään momentin mukaan hakijalle ja tiedoksi lausunnon antaneille viranomaisille.

Ulkoilulaki

Ulkoilulaki on ollut voimassa 1 päivä elokuuta 1973 alkaen. Lain 25 §:ssä säädetään, että ELY-keskuksen päätös ulkoilureittisuunnitelman vahvistamisesta tai ulkoilureitin lakkauttamisesta on annettava julkipanon jälkeen. Päätöksen katsotaan pykälän mukaan tulleen asianomaisen tietoon silloin, kun se on annettu.

Hallintolaki

Hallintolain 1 päivänä tammikuuta 2020 voimaan tuleva muutos lisää lakiin uudet 62 a ja 62 b §:n, joilla ajantasaistetaan julkisia kuulutuksia koskeva menettely. Kuulutus ja kuulutettavat asiakirjat julkaistaan jatkossa viranomaisen ilmoitustaulun sijasta yleisessä tietoverkossa viranomaisen verkkosivuilla sekä tarpeen vaatiessa kuulutuksen osalta myös asian vaikutusalueen sanomalehdessä tai muulla viranomaisen päättämällä tavalla. Jos kuulutusta ei voida tietoliikennehäiriöiden tai muun tähän rinnastettavan syyn vuoksi julkaista viranomaisen verkkosivuilla, kuulutus on julkaistava myös virallisessa lehdessä. Lain 62 a §:ssä säädetään lisäksi, mitä kuulutuksesta on käytävä ilmi ja tiedoksisaannin ajankohdasta. Kuulutuksen ja kuulutettavan asiakirjan on sen mukaan oltava yleisessä tietoverkossa viranomaisen verkkosivuilla yleisesti nähtävillä 14 vuorokautta. Jos asiakirjan tiedoksisaannista kuitenkin alkaa kulua muutoksenhakuaika tai muu vastaanottajan oikeuteen vaikuttava määräaika, kuulutus ja kuulutettava asiakirja on pidettävä yleisesti nähtävillä mainitun määräajan päättymiseen asti. Lain 62 b §:n mukaan julkisen kuulutuksen ja kuulutettavan asiakirjan tiedot saadaan julkaista, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Henkilötiedoista voidaan sen mukaan julkaista ainoastaan tiedonsaannin kannalta välttämättömät henkilötiedot ja ne voidaan julkaista sen estämättä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 16 §:n 3 momentissa säädetään. Henkilötiedot on poistettava yleisestä tietoverkosta viranomaisen verkkosivuilta 62 a §:n 2 momentissa tarkoitetun nähtävillä pitoajan kuluttua.

Hallintolaissa säädetään ainoastaan julkisissa kuulutuksissa noudatettavasta menettelystä. Eri-tyislainsäädännössä säädetään edelleenkin kuulutuksen toimittamiseen toimivaltaisesta viranomaisesta ja siitä, missä asiassa ja missä asian käsittelyvaiheessa kuulutetaan.

Samassa yhteydessä hallintolain muuttamisesta annetun lain kanssa annettiin laki julkisista kuulutuksista annetun lain kumoamisesta.

Kuntalaki

Uusi kuntalaki on ollut voimassa 1 päivä toukokuuta 2015 alkaen ja sen pääasiallinen soveltaminen on alkanut vuonna 2017 valittujen valtuustojen toimikauden alussa. Kuntalaissa säädetään kunnan päätöksenteosta ja toimielimistä.

Kuntalain yhtenä tavoitteena oli luopua velvollisuudesta käyttää julkisten kuulutusten ilmoitustaulua. Kuntalain 29, 108, 140 ja 142 §:ssä säädetäänkin tiedottamisesta yleisessä tietoverkossa. Kuntalain 29 §:ssä säädetään kunnan viestinnästä, kun taas 108, 140 ja 142 § koskevat kunnan ilmoitusten, pöytäkirjojen sekä päätösten nähtävillä pitämistä yleisessä tietoverkossa. Näillä säännöksillä siirryttiin noudattamaan kunnan kuulutusmenettelyn osalta kuntalain säännöksiä kuulutuslain asemasta.

Kunnan ilmoitukset saatetaan lain 108 §:n mukaan tiedoksi julkaisemalla ne yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu sekä tarpeen vaatiessa muulla kunnan päättämällä tavalla. Pykälässä mainittuna muuna tapana voitaisiin hallituksen esityksen mukaan pitää edelleen esimerkiksi ilmoitusten julkaisemista kunnan valitsemissa ilmoituslehdissä (HE 268/2014 vp, s. 214—215). Ilmoitusten on oltava yleisessä tietoverkossa 14 vuorokautta, ellei päätöksen luonteesta muuta johdu. Ilmoituksen sisältämät henkilötiedot on poistettava tietoverkosta edellä mainitun ajan kuluttua.

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) on ollut voimassa 1 päivä helmikuuta 2003 alkaen. Sähköinen asiointi viranomaisen kanssa ympäristöasioissa on jo nykyään mahdollista varsin laajasti hakijan tai asianosaisen myötävaikutuksella. Lakia sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa sovelletaan muun muassa hallintoasian sähköiseen vireillepääntöön, käsittelyyn ja päätöksen tiedoksiantoon, jollei muualla laissa toisin säädetä. Lakia sovelletaan sen 2 §:n mukaan soveltuvien osin myös muussa viranomaistoiminnassa.

Päätösten tiedoksiantoa säännellään lain 4 luvussa. Lain 18 §:n mukaan todisteellisesti toimitettava asiakirja voidaan asianosaisen suostumuksella antaa tiedoksi myös sähköisenä viestinä. Asiakirja katsotaan annetun tiedoksi, kun asiakirja on noudettu viranomaisen osoittamalta yhteydeltä. Jos asiakirjaa ei ole noudettu seitsemän päivän kuluessa viranomaisen ilmoituksesta, tiedoksiannossa noudatetaan, mitä siitä muualla laissa säädetään. Lain 19 §:n mukaan muu kuin todisteellisesti toimitettava asiakirja voidaan antaa tiedoksi asianomaiselle sähköisenä viestinä hänen suostumuksellaan.

Laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta

Laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta (306/2019) on ollut voimassa 1 päivä huhtikuuta 2019 alkaen. Sen 5 §:n mukaan viranomaisen on tarjottava jokaiselle mahdollisuus käyttää asiassaan viranomaisten sähköisten viestien ja asiakirjojen vastaanottamiseen hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetussa laissa tarkoitettua viestinvälityspalvelua tai muuta riittävän tietoturvallista sähköistä tiedonsiirtomenetelmää, jos viranomainen voi toimittaa viestin tai asiakirjan sähköisessä muodossa.

Tietosuoja laki

Tietosuoja laki (1050/2018) on ollut voimassa 1 päivä syyskuuta 2019 alkaen ja sen tarkoitus on täsmentää ja täydentää luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) ja sen kansallista soveltamista. Lain 4 § tarkoittaa yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan e alakohdan soveltamisalaa. Kyseisen yleisen tietosuoja-asetuksen kohdan mukaan henkilötietojen käsittely on lainmukaista, jos se on tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi. Tietosuojalain 4 §:n 2 kohdan mukaan henkilötietoja saa käsitellä yleisen tietosuoja-asetuksen kyseisen kohdan mukaisesti, jos käsittely on tarpeen ja oikeasuhtaista viranomaisen toiminnassa yleisen edun mukaisen tehtävän suorittamiseksi.

Tietosuojalain 28 §:n mukaan oikeuteen saada tieto ja muuhun henkilötietojen luovuttamiseen viranomaisen henkilörekisteristä sovelletaan, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta säädetään.

2.2 Euroopan unionin lainsäädäntö ja kansainvälinen kehitys

Osallistumisoikeusdirektiivi ja Århusin yleissopimus

Yleisön osallistumisesta tiettyjen ympäristöä koskevien suunnitelmien ja ohjelmien laatimiseen sekä neuvoston direktiivien 85/337/ETY ja 96/61/EY muuttamisesta yleisön osallistumisen sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeuden osalta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/35/EY (jäljempänä osallistumisoikeusdirektiivi) liittyy tiedon saannista,

yleisön osallistumisoikeudesta sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeudesta ympäristöasioissa tehdyn yleissopimuksen (SopS 121—122/2004, jäljempänä Århusin yleissopimus) ratifiointiin Euroopan yhteisössä. Yleissopimuksen artikkelit 6—8 koskevat yleisön osallistumista valmisteluun ja päätöksentekoon eri tilanteissa. Osallistumisoikeusdirektiivillä on mukautettu yhteisön lainsäädäntö Århusin yleissopimuksen vaatimuksiin siltä osin kuin sopimuksessa on määräksiä yleisön osallistumis- ja muutoksenhakuoikeudesta.

Århusin yleissopimuksen 6 artiklan mukaan yleisölle, jota asia koskee, tiedotetaan ympäristöön liittyvän päätöksentekomenettelyn alkuvaiheessa joko julkisen ilmoituksen välityksellä tai tarvittaessa henkilökohtaisesti muun muassa menettelyn aloittamisajankohdasta ja yleisön osallistumismahdollisuuksista. Artiklan mukaan yleisön osallistumismenettelyn eri vaiheissa on oltava kohtuulliset määräajat ja kunkin sopimuspuolen on huolehdittava siitä, että yleisö voi osallistua jo alkuvaiheessa, kun kaikki vaihtoehdot ovat avoimia ja kun yleisö voi osallistua menettelyyn tehokkaasti. Yleisön tulee olla mahdollista esittää huomautuksia tai mielipiteitä liittyen ehdotettuun toimeen. Päätöksestä tulee tiedottaa yleisölle viipymättä soveltuvien menettelyjen mukaisesti sen jälkeen, kun viranomainen on tehnyt päätöksen.

Ympäristötietodirektiivi

Ympäristöä koskevan tiedon saantiin liittyy ympäristötiedon julkisesta saatavuudesta ja neuvoston direktiivin 90/313/EY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/4/EY (jäljempänä ympäristötietodirektiivi). Ympäristötietodirektiivillä pyritään turvaamaan viranomaisten omassa tai viranomaista varten toisen hallussa olevan ympäristötiedon julkinen saatavuus. Direktiivin tavoitteena on myös varmistaa, että ympäristötietoa saatetaan viran puolesta saataville ja levitetään yleisölle, jotta saavutetaan ympäristötiedon mahdollisimman laaja järjestelmällinen saatavuus ja levittäminen yleisölle. Tämän vuoksi on edistettävä erityisesti tietoverkkojen ja/tai sähköisten välineiden käyttöä, jos sellaisia on käytettävissä.

Direktiivin 2 artikla sisältää ympäristötiedon määritelmät. Ympäristötietodirektiivin 2 artiklan 1 kohdan mukaan ympäristötiedolla tarkoitetaan ”kirjallisessa, visuaalisessa, kuultavassa, sähköisessä tai muussa aineellisessa muodossa olevaa tietoa” erinäisistä ympäristöön liittyvistä tekijöistä (osa-alueiden tila ja vuorovaikutus, ympäristöön vaikuttavat toimenpiteet ja tekijät, ympäristölainsäädännön toimeenpanoa koskevat kertomukset, analyysit ja oletukset, joita käytetään ympäristöön liittyvien toimenpiteiden ja toimien yhteydessä ja ihmisten terveyden ja turvallisuuden tila, elintarvikeketjun saastuminen tarvittaessa mukaan lukien, sekä elinolojen, kulttuurikohteiden ja rakennetun ympäristön tila, sikäli kuin se voi vaikuttaa näihin). Ympäristötiedon käsite on siten laaja eikä se kata vain suoranaisesti ympäristöä koskevia tietoja vaan myös ympäristöön vaikuttavia tietoja.

Direktiivin 3 artiklassa säädetään ympäristötiedon saatavuudesta pyydettyä ja 4 artiklassa poikkeuksista tietojensaantioikeuteen. Direktiivin 4 artikla (2 kohdan f alakohta) mahdollistaa ympäristötietojen avoimesta saatavuudesta poikkeamisen henkilötietojen suojan vuoksi. Ympäristötietodirektiivin poikkeuksia on kuitenkin tulkittava suppeasti vertaamalla tiedon ilmaisemiseen liittyvää yleistä etua epäämällä saavutettaviin etuihin siten, että tietojen saatavuus on pääsääntö.

Direktiivin 7 artiklassa säädetään ympäristötiedon levittämisestä. Artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että viranomaiset järjestävät toimintansa kannalta olennaisen, niiden hallussa olevan tai niitä varten toisen hallussa pidetyn ympäristötiedon siten, että tietoa voidaan aktiivisesti ja järjestelmällisesti levittää

yleisölle erityisesti tietoverkkojen ja/tai sähköisten välineiden avulla, jos sellaisia on käytettävissä. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että ympäristötieto tulee asteittain saataville sähköisiin tietokantoihin, jotka ovat helposti yleisön saatavilla yleisten televiestintäverkkojen välityksellä.

Ympäristötiedodirektiivin täytäntöönpanossa lähdettiin siitä, että kansallinen lainsäädäntö oli jo direktiivin voimaan tullessa kattava.

Yleinen tietosuojasetus

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) soveltuu sen 2 artiklan mukaan henkilötietojen käsittelyyn, joka on osittain tai kokonaan automaattista, sekä sellaisten henkilötietojen käsittelyyn muussa kuin automaattisessa muodossa, jotka muodostavat rekisterin osan tai joiden on tarkoitus muodostaa rekisterin osa.

Asetuksen keskeiset käsitteet määritellään sen 4 artiklassa. Henkilötiedolla tarkoitetaan artiklan 1 kohdan mukaan kaikkia tunnistettuun tai tunnistettavissa olevaan luonnolliseen henkilöön liittyviä tietoja. Tunnistettavissa olevana pidetään kohdan mukaan luonnollista henkilöä, joka voidaan suoraan tai epäsuorasti tunnistaa erityisesti tunnistetietojen, kuten muun muassa nimen tai sijaintitiedon perusteella. Henkilötietojen käsittelyllä tarkoitetaan asetuksen 4 artiklan 2 kohdan mukaan toimintoa tai toimintoja, joita kohdistetaan henkilötietoihin tai henkilötietoja sisältäviin tietojoukkoihin joko automaattista käsittelyä käyttäen tai manuaalisesti. Tällaisia toimintoja voivat olla esimerkiksi tietojen kerääminen, tallentaminen, järjestäminen, jäsentäminen, säilyttäminen, muokkaaminen tai muuttaminen.

Yleisen tietosuojasetuksen 5 artiklassa on lueteltu henkilötietojen käsittelyssä noudatettavat periaatteet. Näitä periaatteita ovat artiklan 1 kohdan mukaan käsittelyn lainmukaisuus, kohtuullisuus ja läpinäkyvyys, käyttötarkoitussidonnaisuus, tietojen minimointi, täsmällisyys, säilytyksen rajoittaminen, eheys ja luottamuksellisuus. Tietojen minimoinnilla tarkoitetaan artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaan sitä, että henkilötietojen on oltava asianmukaisia ja olennaisia ja rajoitettuja siihen, mikä on tarpeellista suhteessa niihin tarkoituksiin, joita varten niitä käsitellään. Säilytyksen rajoittamisella tarkoitetaan artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaan puolestaan sitä, että tiedot on säilytettävä muodossa, josta rekisteröity on tunnistettavissa ainoastaan niin kauan kuin on tarpeen tietojenkäsittelyn tarkoitusten toteuttamista varten. Tietoja voidaan säilyttää alakohdan mukaan pidempiä aikoja, jos henkilötietoja käsitellään ainoastaan yleisen edun mukaisia arkistointitarkoituksia taikka tieteellisiä tai historiallisia tutkimustarkoituksia tai tilastollisia tarkoituksia varten asetuksen 89 artiklan 1 kohdan mukaisesti edellyttäen, että asetuksessa vaaditut asianmukaiset tekniset ja organisatoriset toimenpiteet on pantu täytäntöön rekisteröidyn oikeuksien ja vapauksien turvaamiseksi.

Asetuksen 6 artiklassa säädetään tarkemmin siitä, mitä tarkoitetaan henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuudella. Artiklan 1 kohdassa luetelluista edellytyksistä vähintään yhden on täytettävä, jotta henkilötietojen käsittely katsottaisiin lainmukaiseksi. Artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaan käsittely on lainmukaista, jos käsittely on tarpeen rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi tai e alakohdan mukaan jos se on tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi. Näistä perusteista on artiklan 3 kohdan mukaan säädettävä unionin oikeudessa tai rekisterinpitäjään sovellettavassa jäsenvaltion lainsäädännössä.

Asetuksen 86 artiklan mukaan viranomaiset voivat yleisen edun vuoksi toteutetun tehtävän suorittamiseksi luovuttaa hallussaan olevien virallisten asiakirjojen sisältämiä henkilötietoja viranomaiseen sovellettavan jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, jotta voidaan sovittaa yhteen virallisten asiakirjojen julkisuus ja yleisen tietosuoja-asetuksen mukainen oikeus henkilötietojen suojaan.

2.3 Nykytilan arviointi

Sähköinen asiointi

Ympäristöministeriön hallinnonalan menettelysäännökset eivät kaikilta osin kannusta ja tue sähköiseen asiointiin ja siirtymistä asian sähköiseen käsittelyyn viranomaisessa. Uudessa kuntalaissa korostunut verkkoviestintä kunnan viestintä- ja tiedottamiskanavana sekä 1 päivänä tammikuuta 2020 voimaan tuleva hallintolain uusi kuulutusääntely mahdollistavat myös ympäristöministeriön hallinnonalan tiedoksiantomenettelyjen päivittämisen vastaamaan paremmin sähköistä toimintaympäristöä.

Asiakirjan tiedoksianto

Hallintolain uudessa kuulutusääntelyssä julkiset kuulutukset siirretään ilmoitustauluilta yleiseen tietoverkkoon, mikä edistää tehokkaamman tiedonvälityksen lisäksi avoimempaa hallintoa sekä parantaa yksilöiden, yhteisöjen ja yritysten tiedonsaantia. Kuulutuksen kumoamisen myötä viranomaisilta poistuu kuuluslaissa säädetty velvollisuus fyysisten ilmoitustaulujen ylläpitoon siltä osin kuin kyse on kuuluslain tarkoittamasta ilmoitustaululla ilmoittamisesta. Myös kuntalaissa on luovuttu velvollisuudesta käyttää julkisten kuulutusten ilmoitustaulua.

Ympäristöministeriön hallinnonalan säännökset eivät vastaa ajanmukaista kehitystä siltä osin kuin niissä on edelleen velvoitteita julkisten kuulutusten ilmoitustaulujen käyttämiseen sekä viittauksia kumottuun kuuluslakiin.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annettu YVA-laki on uudistettu hiljattain vuonna 2017. Sen asiakirjojen tiedoksiantoa koskevat menettelyt käytiin lakiuudistuksen yhteydessä läpi perusteellisesti niin, että sen täytäntöön paneman YVA-direktiivin menettelyille asettamat sekä lakiuudistuksen tavoitteena muutoin toimineen menettelyjen sujuvoittamistavoitteen edellytykset täyttyivät. YVA-lain mukaisessa menettelyssä onkin jo aiemmin siirrytty esimerkiksi asiakirjojen julkaisemiseen sähköisesti viranomaisen verkkosivuilla.

Voimassa olevan SOVA-lain mukainen tiedottaminen on tähän asti tapahtunut hallintolain 62 §:n mukaisena yleistiedoksiannona. Kuuluslain säädännön ajantasaistamista koskevan hallituksen esityksen mukaan julkisia kuulutuksia käytetään etenkin, kun kyse on ympäristöön liittyvistä asiaryhmistä, jotka saattavat koskettaa suurta määrää ihmisiä tai oikeushenkilöitä. Yleistiedoksiannossa saattaa esityksen mukaan olla kyse yksittäisten henkilöiden yksittäisiin ja mitä erinäisempiin hallintoasioihin liittyvien asiakirjojen ja päätösten tiedoksiannosta. Ottaen huomioon sen, että SOVA-lain mukaista ympäristöarviointia edellyttävissä asioissa on kyse ympäristöön liittyvistä asiaryhmistä, jotka koskevat suurta määrää ihmisiä, sekä sen, että ympäristöön liittyvien asioiden tiedoksiannossa sovelletaan vakiintuneesti julkista kuuluttamista, voidaan myös SOVA-lain mukaiseen tiedottamiseen katsoa soveltuvan paremmin julkista kuuluttamista koskevat säännökset.

Julkipanomenettely

Julkipanomenettely on ollut vakiintunut tiedoksiantotapa monissa ympäristön käyttöön liittyvissä asioissa. Sen keskeisenä tarkoituksena on ollut varmistaa, että muutoksenhakuaika alkaa kaikkien muutoksenhakijoiden osalta samalla hetkellä, joka julkipanomenettelyssä on ollut päätöksen antamisaika. Julkisten kuulutusten ja yleistiedoksiantomenettelyn sähköistyessä julkipanomenettelyä koskevista erityissäännöksistä on luovuttu esimerkiksi 1 päivänä tammikuuta 2020 voimaan tulevassa ympäristönsuojelulain muuttamisesta annetussa laissa (504/2019). Tuossa yhteydessä on katsottu, että päätöksen tiedoksisaanti on toteutettavissa nykyaikaisemalla tavalla, kun päätös annetaan tiedoksi julkaisemalla se ja sitä koskeva kuulutus yleisessä tietoverkossa viranomaisen verkkosivuilla. Muutoksenhakuaika alkaa myös tässä menettelyssä kulua kaikkien muutoksenhakuun oikeutettujen tahojen osalta samanaikaisesti. Julkipanomenettelyyn on suhtauduttu varauksella myös oikeusministeriön valmistelemassa kuulutuslainsäädännön ajantasaistamista koskevassa hallituksen esityksessä, jonka mukaan hallinnonalakohtaista lainsäädäntöä uudistettaessa on aiheellista arvioida edellytykset luopua julkipanomenettelyä koskevista säännöksistä. Esityksessä on todettu, että julkipanomenettelyssä viranomainen on saattanut vasta päätöksen antamista edeltävänä päivänä laittaa tästä tiedon ilmoitustaululle, minkä johdosta tiedoksisaanti ennen muutoksenhakuajan alkamista on jäänyt näennäiseksi. Menettelyä ei esityksen mukaan voida pitää oikeusturvan kannalta täysin asianmukaisena.

Ympäristöministeriön hallinnonalan säännöksistä luonnonsuojelulaissa, maa-aineslaissa, maankäyttö- ja rakennuslaissa, vesien- ja merenhoidon järjestämisestä annetussa laissa, Etelämantereen ympäristönsuojelusta annetussa laissa sekä ulkoilulaissa on viittauksia julkipanomenettelyyn.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1 Tavoitteet

Ehdotettavat säännösmuutokset yhtenäistäisivät ympäristöllisiä menettelyjä asiakirjojen tiedoksiannossa ja ympäristöasioihin liittyvässä yleisemmässä tiedottamisessa. Muutokset vastaisivat lähtökohdiltaan eduskunnassa jo hyväksyttyä, 1 päivänä tammikuuta 2020 voimaan tulevia ympäristönsuojelulain ja vesilain julkisia kuulutuksia koskevia säännöksiä. Tavoitteena on lisäksi yhdenmukaistaa säännökset vastaamaan hallintolain uutta julkisia kuulutuksia koskevaa sääntelyä ja sen myötä vastaamaan paremmin sähköisen asioinnin tarpeita, ottaen kuitenkin huomioon ympäristöministeriön hallinnonalan ympäristöön liittyvien asioiden tiedottamisen erityistarpeet.

Tiedonantojen julkaisemista kunnan ja valtion viranomaisen ilmoitustauluilla ei voida enää pitää tehokkaana tiedonvälitystapana, ja niin hallintolain julkisia kuulutuksia koskevissa yleissäännöksissä kuin kuntalaissakin on jo siirrytty sähköiseen kuuluttamismenettelyyn. Myös tämän esityksen mukaisissa säännöksissä siirryttäisiin viranomaisen fyysisellä ilmoitustaululla tapahtuvasta kuuluttamisesta yleisessä tietoverkossa tapahtuvaan viranomaisen verkkosivuilla kuuluttamiseen. Esityksen säännöksillä varmistuttaisiin lisäksi siitä, että yleisessä tietoverkossa tapahtuvassa tiedoksiannossa täytettäisiin ympäristötiedon jakamista koskevat yleisempään tiedottamiseen liittyvät velvoitteet.

Kuulutettavien asiakirjojen sähköinen julkaisemistapa tehostaisi osaltaan tiedonsaantia, ja menettely vastaisi jo voimassaolevaa käytäntöä esimerkiksi YVA-lain mukaisten asioiden osalta. Luonnonsuojelulain, maa-aineslain, Etelämantereen ympäristönsuojelusta annetun lain, vesien-

hoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain sekä ulkoilulain julkista kuuluttamista koskevien säännösten ajantasaistaminen mahdollistaisi myös kyseisten lakien mukaisten päätösten antamiseen liittyvän julkipanomenettelyn korvaamisen ajanmukaisemmalla ja suositusten mukaisella tiedoksiantomenettelyllä.

Sähköiseen viestintään siirtymisen voidaan arvioida kokonaisuutena parantavan asianosaisten ja muiden tahojen tiedonsaantia heidän oikeuspiiriinsä ja ympäristöön vaikuttavista hankkeista. Kirjallisessa muodossa olevien asiakirjojen nähtävillä pitoon tarkoitetuista ilmoitustauluista luopuminen ei kuitenkaan merkitse luopumista varsinaista tiedoksiantoa täydentävistä tiedottamisen muodoista. Sanomalehdessä tapahtuvan kuuluttamisen sekä niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, erikseen tapahtuvan tiedoksiannon on katsottava turvaavan sellaistenkin tahojen tiedonsaantioikeuden, jotka eivät kykene hyödyntämään sähköisiä viestintävälineitä. Lisäksi viranomaisilla on velvollisuus mahdollistaa kansalaisten pääsy yleisessä käytössä olevien laitteiden avulla tutustumaan sähköisesti nähtävillä oleviin asiakirjoihin sekä tarvittaessa avustaa niihin perehtymisessä.

Ympäristöministeriön hallinnonalan asiakirjojen tiedoksiannosta säädettäessä tulee huomioida myös ympäristöllisiin lupa- ja muihin menettelyihin liittyvä yleisempi tiedottamisvelvoite. Kansalaisilla, asukkailla ja yleisöllä on oikeus saada tietoa ympäristöään koskevasta päätöksenteosta sekä vaikuttaa siihen. YVA- ja SOVA-lain tavoitteina on lisätä ja parantaa tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia, ja niiden sisältö koskeekin suurelta osin juuri tiedottamiseen liittyviä menettelyjä. Tämän seurauksena jotkin ympäristöministeriön hallinnonalan julkista kuuluttamista koskevat säännökset täyttävät samalla myös laajempaa, yleisempää tiedottamisvelvoitetta.

3.2 Keskeiset ehdotukset

Ympäristöministeriön hallinnonalan tämän hallituksen esityksen mukaisten säädösten menettelysäännöksiä muutettaisiin siten, että sähköinen asiointi säädettäisiin asiakirjojen tiedoksi antamisessa ensisijaiseksi paperiasiointiin nähden. Sähköinen asiointi on monessa viranomaisessa jo nykyään yleisempää kuin perinteinen kirjallisessa muodossa olevien asiakirjojen hyödyntäminen. Voimassa oleva lainsäädäntö ei kuitenkaan kaikilta osin ole mahdollistanut käytettävissä olevien sähköisten menetelmien hyödyntämistä. Uudessa kuntalaissa korostunut verkkoviestintä kunnan viestintä- ja tiedottamiskanavana sekä hallintolain uusi kuulutussääntely mahdollistavat menettelyjen päivittämisen vastaamaan paremmin sähköistä toimintaympäristöä.

Asiakirjan tiedoksianto

Hallintolain uudessa kuulutussääntelyssä julkiset kuulutukset siirretään ilmoitustauluilta yleiseen tietoverkkoon. Ympäristöministeriön hallinnonalan julkisia kuulutuksia koskevat säännökset ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan pääosin hallintolain sääntelyä. Julkisella kuulutuksella on jatkossakin tarkoitus saattaa asiakirja yleisesti tiedoksi.

Maa-aineslain, YVA-lain, SOVA-lain sekä vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain mukaisessa menettelyssä ehdotetaan noudatettavan hallintolain 62 a ja 62 b §:n mukaisista julkista kuuluttamista koskevasta menettelyä, mutta koska niiden osalta julkisella kuuluttamisella täytetään myös yleisempää ympäristöasioihin liittyvää tiedottamisvelvoitetta itse kunkin kyseessä olevan asiakirjan tiedoksi antamisen lisäksi, on niissä tarvetta joltain osin menettelyä koskevaan erityissääntelyyn. Yleisön tai tiedottamisesta vastaavan viranomaisen kannalta ei olisi resurssien käytön, säännösten ymmärrettävyyden, saati tietoon käsiksi pääsemisen näkökulmasta tarkoituksenmukaista, että julkisia kuulutuksia koskevat säännökset eriytettäisiin

muusta, yleisempää tiedottamisvelvoitetta täyttävistä säännöksistä. Yleisemmät tiedottamisvelvoitteet tuleekin pyrkiä ottamaan huomioon ympäristöministeriön hallinnonalan julkisia kuulutuksia koskevissa erityissäännöksissä.

Maa-aineslain mukaisiin julkista kuuluttamista koskeviin säännöksiin esitetään joitain tarkennuksia esimerkiksi asiakirjojen nähtävilläpitoaikoihin liittyen. Esitetyt tarkennukset vastaavat sisällöltään ympäristönsuojelulakiin jo vahvistettuja, 1 päivänä tammikuuta 2020 voimaan tulevia menettelyn vastaavia vaiheita koskevia säännöksiä. Maa-aineslain menettelysäännösten yhtenäistämistä mahdollisimman pitkälle ympäristönsuojelulain menettelysäännösten kanssa pidetään tarpeellisena maa-aineslain 4 a §:ssä säädetyn maa-aineslupahakemuksen ja ympäristölupahakemuksen yhteiskäsittelyn takia.

Maa-aineslakiin ja YVA-lakiin esitetään hallintolain henkilötietoja koskevasta myös vuoden 2020 alussa voimaan tulevasta 62 b §:stä poikkeavaa erityissääntelyä. Erityissääntelyä pidetään kyseisissä laeissa tarpeellisena asianosaisten ja yleisön tiedonsaannin turvaamiseksi. Hallintolain 62 b § mahdollistaa tiedonsaannin kannalta välttämättömien henkilötietojen julkaisemisen kuulutuksessa ja kuulutettavassa asiakirjassa julkisuuslain 16 §:n 3 momentin estämättä, mutta se velvoittaa viranomaisen poistamaan henkilötiedot tietoverkosta hallintolain 62 a §:n 2 momentissa tarkoitetun asiakirjojen nähtävilläpitoajan jälkeen.

Maa-aineslain ja YVA-lain mukainen tiedottaminen edellyttää joidenkin tietojen osalta 62 b §:ssä säädettyä pidempää nähtävilläpitoaikaa muun muassa julkisella vallalla perustuslain mukaan olevan terveellisen ympäristön turvaamisvelvoitteen ja haitankärsijöiden aseman turvaamisen vuoksi sekä Euroopan unionin ympäristötietodirektiivin asettamien velvoitteiden täyttämiseksi. Direktiivi edellyttää viranomaisia aktiivisesti levittämään yleisölle ympäristötietoa sähköisessä muodossa. Tällaisia tietoja ovat maa-aineslain mukaisissa asioissa toiminnanharjoittajan nimi ja toiminnan sijaintipaikka sekä YVA-lain mukaisissa asioissa hankkeesta vastaavan nimi ja hankkeen sijaintipaikka. Kyseiset tiedot eivät aina ole henkilötietoja, mutta ne voivat sellaisia olla, jos toiminnanharjoittaja tai hankkeesta vastaava on yksityishenkilö. Tällöin myös toiminnan tai hankkeen sijaintipaikka voi olla henkilötieto, jos se on sama kuin henkilön asuinpaikka ja siten henkilöä koskeva tunnistetieto. Huomionarvoista kuitenkin on, että vaikka kyse olisikin luonnollista henkilöä koskevasta tunnistetiedoista, liittyisi tämä tieto aina henkilön elinkeinotoimintaan.

Maa-aineslain 13 ja 19 §:ään sekä YVA-lain 13, 17, 18 ja 23 §:ään esitettävien henkilötietoja koskevien erityissäännösten mukaan sähköisesti julkaistuissa kuulutuksessa ja kuulutetuissa asiakirjoissa voitaisiin säilyttää mainitut henkilötiedot hallintolain 62 b §:n mahdollistamaa pidemmän ajan, jotta asia voisi tulla myöhemminkin riittävästi yksilöidyksi niin, että asianosaiset ja yleisö voisivat tunnistaa hankkeen, seurata sitä koskevan ympäristöllisen menettelyn etenemistä sen loppuun saakka ja arvioida sen ympäristövaikutuksia sijaintipaikan ympäristöön. Jos toiminnanharjoittajan tai hankkeesta vastaavan nimi ja hankkeen sijaintitieto jouduttaisiin poistamaan asiakirjoista kuulutusajan päätyttyä, tekisi se yksittäisen hankkeen asiakirjat käytännössä tunnistuskelvottomiksi, mikä hankaloittaisi merkittävästi hankkeeseen liittyvää tiedonjakamista ja yleisölle lainsäädännössä mahdollistettuun hankkeita koskeviin menettelyihin osallistumista. Esitettävissä henkilötietoja koskevissa erityissäännöksissä on määritelty tarkasti, mitkä henkilötiedot esitetyn erityissääntelyn piirissä olisivat, ja niiden poistamisen esitetyt määräajat on määritetty niin, että tiedot esitetään poistettavaksi niin pian kuin se tiedottamisen onnistumisen kannalta on mahdollista. Esitetyt erityissäännökset ovat periaatteiltaan yhteneväisiä ympäristönsuojelulakiin jo vahvistettujen, 1 päivänä tammikuuta 2020 voimaan tulevien 44 ja 85 §:n muutosten kanssa.

Henkilötietojen käsittelyä koskevien esitettyjen erityissäännösten katsotaan olevan yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisia, sillä niiden mukainen henkilötietojen käsittely tapahtuu yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti viranomaisen lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi sekä ne ovat e alakohdan mukaisesti tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi ja viranomaiselle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi. Niiden katsotaan lisäksi täyttävän asetuksen 5 artiklan mukaiset henkilötietojen käsittelyssä noudatettavat käsittelyn lainmukaisuuden, kohtuullisuuden ja läpinäkyvyyden, käyttötarkoitussidonnaisuuden, tietojen minimoinnin, täsmällisyyden, säilytyksen rajoittamisen, eheyden ja luottamuksellisuuden periaatteet, sillä säännöksissä määriteltäisiin niiden alaan soveltuvat henkilötiedot hyvin rajatusti, ja niissä säädettäisiin tarkasti, milloin tiedot tulee julkaisutarkoituksen täytyttyä poistaa yleisestä tietoverkosta. Tiedot esitetään poistettavaksi siinä vaiheessa, kun hankkeeseen liittyvä menettely on tullut päätökseen.

Riskiperusteisesta näkökulmasta tulee huomioida myös se, että vaikka henkilötietoja koskevan erityissääntelyn alaan kuuluvat julkaistavat tiedot voivat paljastaa luonnollisen henkilön nimen, jos toiminnan harjoittaja tai hankkeesta vastaava on luonnollinen henkilö, tai luonnollisen henkilön kotiosoitteen, jos toiminnan tai hankkeen sijaintipaikka on sama kuin toiminnanharjoittajan tai hankkeesta vastaavan luonnollisen henkilön kotiosoite, julkaistavat tiedot (luonnollisen henkilön nimi ja kotiosoite) eivät ole arkaluonteisia tai niihin verrattavissa olevia henkilötietoja. Julkaistavien tietojen määrää voidaan myös pitää vähäisenä. Kyseiset tiedot liittyvät lisäksi joka tapauksessa elinkeinotoimintaan ja ovat siten muutenkin lähtökohtaisesti julkisesti saatavilla olevia tietoja.

Lisäksi YVA-lakiin esitetään joitain muitakin julkista kuuluttamista koskevia tarkennuksia esimerkiksi asiakirjojen nähtävilläpitoaikojen ja kuulutuksen sisältövaatimusten suhteen. Näitä pidetään tarpeellisina YVA-lain ja sen toimeenpaneman YVA-direktiivin yleisön tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia edistävän roolin vuoksi. YVA-lain ehdotetun 17 §:n mukaan kuulutuksen sisältöön sovellettaisiin hallintolain 62 a §:n 3 momentin sijasta YVA-lain 17 §:ää ja sen nojalla annettua valtioneuvoston asetusta. Käytännössä esitetty poikkeaminen hallintolain 62 a §:n 3 momentista johtaisi siihen, että arviointiohjelmaa koskevassa kuulutuksessa ei mainittaisi asiakirjan tiedoksisaannin tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Voimassa olevan YVA-lain mukainen 30–60 päivän määräaika mielipiteiden ja lausuntojen jättämiseen alkaa kulua jo kuulutuksen sähköisestä julkaisemispäivästä, eikä hallintolain 62 a §:n mukaisesti julkaisemispäivästä seitsemäntenä päivänä tapahtuvana tiedoksisaannin ajankohtana. YVA-laki on vasta vuonna 2017 käynyt läpi kokonaisuudistuksen, jonka yhteydessä sen mukaiset menettelyt ja niiden vaihtoehtoiset toteuttamistavat käytiin läpi perusteellisesti laajana työryhmätyöskentelynä. Tässä yhteydessä lakiin omaksuttiin menettely, jossa mielipiteiden ja lausuntojen jättämiselle varattu määräaika alkaa kulua nimenomaan asiakirjan sähköisen kuuluttamisen ajankohdasta.

Mikäli menettelyn määräaikojen laskemisen perusperiaatetta muutettaisiin vain jokunen vuosi uudistetun lain vahvistamisen jälkeen, olisi se merkittävä huononmus niin menettelyn selkeyden kuin sujuvuudenkin näkökulmasta, ottaen huomioon sekä yleisön että hankkeista vastaavien oikeudet. Mikäli YVA-lain mukainen mielipiteiden ja lausuntojen antamiselle varattu 30–60 päivää alkaisikin kulua vasta seitsemäntenä päivänä asiakirjan kuuluttamisesta, pitenisi YVA-menettelyn kesto kussakin kuulemisvaiheessa viikolla. Tämä ei vastaa YVA-lainsäädännön kokonaisuudistuksen tavoitteita, joilla nimenomaan pyrittiin sujuvoittamaan YVA-menettelyä. Huomionarvoista on lisäksi se, että YVA-lain mukaan kuulutettavissa asiakirjoissa ei ole kyse päätöksistä, joihin sisältyisi muutoksenhakuoikeus. YVA-lakiin ehdotettavalla tiedoksisaannin ajankohtaa koskevalla erityissääntelyllä ei ole näin ollen vaikutusta kansalaisten oikeusturvaan. Esitettyä erityissääntelyä pidetään hyväksyttävänä ja YVA-menettelyn selkeyden ja sujuvuuden kannalta välttämättömänä.

Lisäksi YVA-lain mukaisen kuulutuksen sisältövaatimukseen liittyvä erityissääntely mahdollistaisi sen, että sisältövaatimukset vastaisivat voimassa olevaa lakia. Tätä pidetään tarkoituksen mukaisena siksi, että sisältövaatimukset on juuri YVA-lain kokonaisuudistuksessa arvioitu ja hyväksi havaittu YVA-menettelyn tavoitteiden ja YVA-direktiivin vaatimusten näkökulmasta. Edelleen YVA-lain mukaisessa menettelyssä säilytettäisiin kuulutusmenettelyn lisäksi YVA-lain tavoitteita muutoin vastaava hankkeisiin liittyvä sanomalehtitiedottaminen

Voimassa olevan SOVA-lain mukainen tiedottaminen on tähän asti tapahtunut hallintolain 62 §:n mukaisena yleistiedoksiantona. SOVA-lain mukaiseen tiedottamiseen katsotaan kuitenkin soveltuvan paremmin julkista kuuluttamista koskevat säännökset.

Julkipanomenettely

Ympäristöministeriön hallinnonalan säännöksistä luonnonsuojelulaissa, maa-aineslaissa, vesien- ja merenhoidon järjestämisestä annetussa laissa, Etelämantereen ympäristönsuojelusta annetussa laissa sekä ulkoilulaissa olevasta julkipanomenettelystä esitetään luovuttavaksi, ja se ehdotetaan korvattavaksi hallintolain 62 a §:n mukaisella menettelyllä, jossa päätös annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella.

Päätös ja sitä koskeva kuulutus julkaistaisiin yleisessä tietoverkossa viranomaisen verkkosivuilla. Valituksen oikeutettujen tahojen katsottaisiin saaneen tiedon lupapäätöksestä seitsemäntenä päivänä kuulutuksen ja päätöksen julkaisemisesta. Muutoksenhakuaika alkaisi julkiseen kuuluttamiseen siirryttäessä kulua julkipanomenettelyyn nähden päätöksen antamisesta laskettuna kuusi päivää myöhemmin. Maankäyttö- ja rakennuslakiin ja -asetukseen sisältyvät julkipanosäännökset on tarkoitus arvioida osana ympäristöministeriössä vireillä olevaa maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistusta, eikä niihin esitetä tässä yhteydessä muutoksia.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei arvioida olevan merkittäviä taloudellisia vaikutuksia. Käytännössä viranomaisilla on jo omat verkkosivustonsa tiedottamista varten, eivätkä muutokset näin ollen edellytä viranomaisilta mainittavia taloudellisia investointeja. Verkkosivuilla tiedottamisesta on muodostunut keskeinen tapa tiedottaa viranomaisten toiminnasta ja palveluista. Työpanos, joka muuten menisi fyysisten ilmoitustaulujen ylläpitämiseen, kohdentuisi jatkossa verkkosivujen päivittämiseen. Ehdotettu sääntely mahdollistaa yleistiedoksiannon ja julkisen kuulutuksen toimittamisen myös muulla laissa tarkemmin säädetyllä tavalla, jos tietoverkon käyttö ei ole mahdollista. Esityksestä ei johdu viranomaisille velvoitetta asiointijärjestelmän perustamiseen tai muutoin taloudellisesti merkittäviin tietoteknisiin uudistuksiin.

Välillisesti yritysten taloudelliseen asemaan saattaa vaikuttaa päätösten antamisessa käytettävän julkipanomenettelyn korvaaminen hallintolain 62 a §:n mukaisella tiedoksiantomenettelyllä, jossa tiedoksisaannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen ja kuulutettavan asiakirjan (pätöksen) julkaisemisesta. Tämä vaikuttaisi muutoksenhaku aikaan siten, että asian kokonaiskäsitelyaika pitenee viikolla. Luvan hakijan kannalta tällä voi olla erityisesti merkitystä niissä tilanteissa, joissa luvanvarainen toiminta voidaan aloittaa vasta sitä koskevan luvan tultua lainvoimaiseksi.

Julkipanomenettelystä esitetään luovuttavan luonnonsuojelulain 30 ja 47 §:n mukaisten päätösten tiedoksiannossa. Nämä päätökset ovat voimassa valituksesta huolimatta, jollei valitusviran-

omainen toisin päätä. Lisäksi julkipanomenettelystä esitetään luovuttavan maa-aineslain mukaisen maa-aineslupan tiedoksiannossa. Muutoksenhakuun liittyvän päätöksen tiedoksisaannin ajankohdan muuttuminen ei vaikuttaisi toiminnanharjoittajalle maa-aineslain 21 §:n nojalla myönnettyyn oikeuteen aloittaa luvanvarainen toiminta muutoksenhausta riippumatta. Näissä tilanteissa toiminnanharjoittaja tai hankkeesta vastaava voisi ryhtyä päätöksessä yksilöityihin toimiin päätöksen antamisen jälkeen.

Julkipanomenettelystä esitetään luovuttavaksi lisäksi Etelämantereen ympäristönsuojelusta annetussa laissa tarkoitetun luvan tiedoksiannossa. Tämän lain mukaisia päätöksiä ei saa panna täytäntöön ennen päätöksen lainvoimaisuutta, ja luvanvaraisen toiminnan harjoittajan oikeus aloittaa toimintansa viivästyisi voimassa olevaan oikeustilaan verrattuna viikolla. Etelämantereen ympäristönsuojelusta annettujen lupien määrä on vuosittain kuitenkin niin pieni, noin 1–3 lupaa vuosittain, että asialla ei ole laajasti katsottuna suurta merkitystä. Viimeisenä julkipanomenettelystä esitetään luovuttavan ulkoilulain mukaisen ulkoreittisuunnitelman vahvistamista koskevan päätöksen tiedoksiannossa. Päätöstä ei saa toimeenpanna ennen sen lainvoimaistumista. Ulkoilulain 5 §:n mukaan, kun ulkoilureittisuunnitelma on vahvistettu lainvoimaisella päätöksellä, on kunnan haettava määräystä ulkoilureittitoimitukseen kirjallisesti Maanmittauslaitokselta vuoden kuluessa siitä lukien kun päätös on saanut lainvoiman. Kun otetaan huomioon pykälässä mainitun määräajan pituus, ei viikon pidennystä päätöksen lainvoimaiseksi tulemiseen kuluvaan aikaan voida pitää merkittävänä.

4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Esityksellä ei katsota olevan merkittäviä vaikutuksia viranomaisten toimintaan. Julkisen hallinnon kehitys on jo johtanut sähköisten asiointipalvelujen saatavuuden yleistymiseen, ja käytännössä viranomaisilla on nykyisin omat verkkosivustonsa. Kuntalaissa on jo säädetty kunnille velvollisuus verkkoviestintään, ja kunnat ovat velvoitettuja julkaisemaan ilmoitukset ja päätökset verkkosivuillaan.

Ehdotettu uudistus ei aiheuttaisi erityisiä taloudellisia vaikutuksia julkisten kuulutusten julkaisemisen osalta. Työpanos, joka muuten kohdistuisi fyysisten ilmoitustaulujen ylläpitämiseen, kohdentuisi nyt verkkosivujen päivittämiseen. Verkkosivujen päivittäminen pitäisi sisällään myös henkilötietojen suojaa koskeviin velvoitteisiin perustuvan viranomaisen velvollisuuden poistaa yleisestä tietoverkosta määräajan jälkeen henkilötiedot, minkä voidaan arvioida jonkin verran lisäävän viranomaisten työpanosta. Tietoverkon käyttöönoton myötä tiedoksiantomenettelyt tehostuisivat.

4.3 Ympäristövaikutukset

Ehdotettavilla muutoksilla ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia ympäristöön, koska ehdotukset kohdistuvat hallinnolliseen menettelyyn, jossa huomioidaan digitalisaation edellyttämät muutokset sääntelyssä. Niillä voidaan kuitenkin katsoa olevan ympäristöä koskevan tiedon saamista edistävä vaikutus, mikä edistää kansalaisten mahdollisuutta toteuttaa perustuslain 20 §:n mukaista ympäristöperusoikeuttaan.

4.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Sähköiseen tiedoksiantomenettelyyn liittyvillä ehdotuksilla edistettäisiin avointa ja asiakaslähtöistä hallintoa, valmistelua sekä tiedottamista hallinnon asiakkaiden eli toiminnanharjoittajien ja yleisön näkökulmasta. Ehdotukset tukevat hallintokulttuurin muutosta avoimempaan suuntaan. Yksilöiden kannalta on tärkeää, että hallinto toimii tehokkaasti, ja että hallinnollisessa

päätöksenteossa noudatettavat asioinnin ja viestinnän tavat ovat toimivia, joustavia sekä läpinäkyviä.

Tiedonsaantimahdollisuuksien voidaan katsoa yleisesti ottaen parantuvan, kun kuulutukset julkaistaisiin yleisessä tietoverkossa viranomaisen verkkosivuilla. Hallinnon asiakas pääsisi tutustumaan kuulutettaviin asiakirjoihin sähköisesti ja myös virka-ajan ulkopuolella. Vaikka tiedottamisessa siirryttäisiinkin hyödyntämään entistä enemmän yleistä tietoverkkoa ja viranomaisten verkkosivuja, viranomaisella säilyisi mahdollisuus tiedottaa asioista edelleen myös sanomalehdessä sekä muilla tarpeelliseksi katsomillaan tavoilla. Tällä varmistettaisiin se, että kaikilla hallinnon asiakkailta on tosiasiallinen mahdollisuus saada tietoa ympäristöään koskevista asioista.

Julkipanomenettelystä luopumisen seurauksena valitusaika alkaisi kulua kaikkien muutoksenhakijoiden osalta samanaikaisesti vastaavalla tavalla kuin julkipanomenettelyssä. Tiedoksisaantijankohdan pitenemisellä voidaan katsoa olevan positiivisia vaikutuksia muutoksenhakijoille, koska muutoksenhauille säädetty aika alkaa kulua vasta viikon kuluttua päätöksen antamisesta. Voimassa olevan lainsäädännön mukainen tilanne, jossa muutoksenhauille säädetty ajankohta alkaa kulua jo päätöksen antamisesta, ja jossa tieto päätöksen antamisesta saatetaan julkaista vasta päätöksen antamista edeltävänä päivänä, ei parhaalla tavalla takaa mahdollisten muutoksenhakijoiden mahdollisuuksia käyttää muutoksenhakuoikeuttaan. Samankaltainen tiedoksisaantijankohdan määrittäminen on omaksuttu kuntalain 140 §:ssä.

5 Asian valmistelu

5.1 Valmisteluvaiheet

Esitys on valmisteltu virkатыönä ympäristöministeriössä hyödyntäen erityisesti oikeusministeriössä valmisteltua hallituksen esitystä HE 239/2018 vp.

5.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen

Luonnos hallituksen esitykseksi on ollut lausuntokierroksella 6.9.—4.10.2019. Lausuntopyyntöön saatiin yhteensä 30 lausuntoa. Lausuntopyyntö ja saadut lausunnot ovat Lausuntopalvelu.fi-sivustolla.

Varsinaisen lausunnon antoivat Pohjois-Pohjanmaan, Varsinais-Suomen, Keski-Suomen, Etelä-Pohjanmaan, Pirkanmaan ELY-keskukset, Helsingin, Hämeenlinnan ja Itä-Suomen hallinto-oikeudet, korkein hallinto-oikeus, Tietosuojavaltuutetun toimisto, Metsähallitus, Suomen ympäristökeskus, Isännöintiliitto ry, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Suomen luonnonsuojeluliitto, Suomen Kiinteistöliitto ry, Suomen Kuntaliitto ry, Kalatalouden Keskusliitto, Suomen Omakotiliitto ry sekä Yva ry. Puolustusministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, sisäministeriö ja sosiaali- ja terveysministeriö, pääesikunta, Väylävirasto, Pohjois-Suomen hallinto-oikeus, HSL Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä, Varsinais-Suomen liitto sekä Suomen yrittäjät ilmoittivat, että niillä ei ole lausuttavaa tai huomautettavaa esityksestä. Oikeusministeriö, Uudenmaan ELY-keskus ja Lapin ELY-keskus antoivat esitettyihin muutoksiin liittyviä kommentteja.

Sähköinen asiointi ja kuulutuslainsäädännön ajantasaistaminen

Valtaosa lausunnonantajista piti esitettyjä muutoksia ja siirtymistä sähköiseen tiedoksiantoon sekä ilmoitustauluista luopumista tarpeellisenä ja kannatettavana. Lausunnonantajien näkemyksen mukaan esitys saattaa tehtäviä koskevan lainsäädännön ajan- ja asianmukaiselle tasolle. Sähköisen tiedoksiantomenettelyn katsottiin yleisesti ottaen tehostavan ja parantavan kansalaisten enemmistön tiedonsaantia.

Useat lausujat kiinnittivät kuitenkin huomion siihen, että kaikilla kansalaisilla ei ole kykyä tai mahdollisuutta käyttää sähköisiä tiedonsaantikanavia eikä heitä tähän voida myöskään velvoittaa. Tiedoksi antamisen ja tiedoksi saamisen myös muilla tavoilla tapahtuvaa turvaamista pidettiin tärkeänä. Erityisesti sanomalehtitiedottamisen säilyttämisen tärkeys nousi useassa lausunnossa esille. Koska julkisten kuulutusten yleisestä toteuttamistavasta ja sen periaatteista säädetään jo hyväksytyssä hallintolain 62 a §:ssä, ei mainittujen asioiden arvioinnin katsota kuuluvan nyt käsitellyssä olevan hallituksen esityksen alaan.

Edellä mainitun lisäksi useat tahot esittivät, että sähköiseen toimintaympäristöön siirryttäessä huomiota tulisi kiinnittää toimintaympäristön helppokäyttöisyyteen sekä päivittäisten eli viranomaisten että loppukäyttäjien eli kansalaisten näkökulmasta esimerkiksi niin, että kuulutukset ja päätökset julkaistaisiin yhteisesti samalla verkkopalvelualustalla. Kaikille viranomaisille tarkoitettua yhtenäistä ja valtakunnallista verkkopalvelualustaa voidaan pitää kannatettavana tavoitteena sähköisen tiedottamisen ja tehokkaan tiedoksisaannin varmistamiseksi. Tämä tarve ei kuitenkaan rajoitu pelkästään ympäristöministeriön hallinnonalalle, minkä vuoksi asiaa ei ole tarkoituksenmukaista ratkaista kyseessä olevassa hallituksen esityksessä vaan sitä tulisi kehittää laajempaan eri hallinnonalojen rajat ylittävänä hankkeena.

Joissain lausunnoissa kiinnitettiin lisäksi huomiota siihen, että lausuntokierroksella olleiden luonnonsuojelulain ja ulkoilulain muutosehdotusten mukaan kuulutettavista päätöksistä ei tarvitsisi tiedottaa kunnissa, toisin kuin esimerkiksi maa-aineslain ja YVA-lain mukaisissa muutosehdotuksissa, joiden mukaan tieto kuulutuksessa tulisi julkaista myös toiminnan vaikutusalueen kunnissa tai hankkeen todennäköisen vaikutusalueen kunnissa. Esityksen jatkovalmistelussa on tältä osin korjattu säännösehdoituksia.

Julkipanomenettelystä luopuminen

Osa lausunnon antaneista hallinto-oikeuksista kiinnitti huomiota sähköiseen kuuluttamiseen siirtymisen merkitsevän työmäärän ainakin jonkinasteista lisääntymistä ja uudentyyppisen velvollisuuden asettamista hallinto-oikeudelle. Sähköiseen tiedoksiantoon ja julkipanomenettelystä luopumiseen ohjataan jo hyväksytyissä hallintolain muutoksissa ja uudessa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa, eikä niihin liittyen katsota voitavan puuttua nyt käsiteltävänä olevalla hallituksen esityksellä. Lisäksi huomiota kiinnitettiin siihen, että uuden oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa lain mukaan lähtökohtana on hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksianto tavallisena tiedoksiantona. Omaksuttu ratkaisu myötäilee ympäristönsuojelulakiin jo vahvistetuissa muutoksissa omaksuttua ratkaisua. Esityksen jatkovalmistelussa on kiinnitetty huomiota omaksutun ratkaisun perusteluihin.

Henkilötietojen julkaiseminen

Lausunnolla ollessa esityksessä ehdotettiin, että maa-aineslaissa, ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa ja Etelämantereen ympäristönsuojelusta annetussa laissa säädettäisiin joidenkin henkilötietojen viranomaisen verkkosivuilta poistamisesta hallintolain 62 b §:stä poikkeavalla tavalla niin, että kyseiset tiedot tulisi säilyttää viranomaisen verkkosivuilla hallintolaissa säädettyä pidempään.

Suurin osa lausunnonantajista piti esitettyjä henkilötietoja koskevia erityissäännöksiä kannatettavina. Jotkut lausunnonantajat kiinnittivät huomiota säännösehdotuksiin liittyviin käytännön teknisiin ongelmiin. Esitettyihin teknisiin epäkohtiin on esityksen jatkovalmistelussa pyritty löytämään ratkaisut. Oikeusministeriö ja Tietosuojavaltuutetun toimisto kiinnittivät huomiota esitettyjen henkilötietoja koskevien säännösten suhteeseen yleiseen tietosuoja-asetukseen ja perustuslakivaliokunnan lausuntoihin. Esityksen jatkovalmistelussa on tarkennettu tältä osin esityksen perusteluja. Oikeusministeriö suhtautui yleisemminkin varauksella hallintolain yleissäännöksistä esitettyihin poikkeuksiin. Henkilötietoja koskevia YVA-lain säännöksiä on esityksen jatkovalmistelussa muutettu niin, että esitettyä määräaika henkilötietojen tietoverkosta poistamiselle on lyhennetty. Lisäksi Etelämantereen ympäristönsuojelusta annetusta laista on poistettu lausuntokierroksella esitetty henkilötietoja koskeva erityissääntely.

Muita huomioita

Oikeusministeriö kiinnitti huomiota lausuntokierroksen säännösehdotusten viittaustekniikkaan. Lisäksi se suhtautui lähtökohtaisesti varauksella hallintolain mukaisista julkista kuuluttamista koskevista yleissäännöksistä esitettyihin poikkeuksiin. Esityksen jatkovalmistelussa on mahdollisuuksien mukaan muutettu viittaussäännösten muotoiluja oikeusministeriön suosittellemaan muotoon sekä luovuttu sellaisesta erityissääntelystä, jota ei ole pidetty välttämättömänä. Muilta osin jatkovalmistelussa on tarkennettu lakiehdotuksen perusteluita.

6 Riippuvuus muista esityksistä

Esityksellä on riippuvuussuhde hallituksen esitykseen ympäristöministeriön hallinnonalan eräiden muutoksenhakua koskevien säännösten muuttamisesta, jota valmistellaan samaan aikaan ympäristöministeriössä ja joka on tarkoitus antaa eduskunnalle syysistuntokaudella. Tämän esityksen on tarkoitus pitää sisällään myös muutoksenhakua koskevia säännösmuutosehdotuksia maa-aineslain osalta, sillä maa-aineslain muutettavaksi esitetyistä lainkohdista osa edellyttää sekä julkisiin kuulutuksiin että muutoksenhakuun liittyviä muutoksia. Esitysten valmistelussa on katsottu, että samaa lainkohtaa koskevat muutosehdotukset on selvyiden vuoksi tarkoituksenmukaisempaa sisällyttää yhteen hallituksen esitykseen, eikä jakaa niitä aihealueensa mukaan kahteen eri esitykseen. Tarkoitus on, että molempien esitysten mukaiset säännösmuutosehdotukset tulisivat voimaan 1 päivänä tammikuuta 2020.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Luonnonsuojelulaki

22 §. *Alueen liittäminen luonnonsuojelualueeseen.* Pykälän 3 momentista poistettaisiin viittaus kuulutuslakiin sekä kunnan ilmoitustauluun. Liittämisestä olisi kuulutettava hallintolain 62 a §:n mukaisesti. Sovellettaessa 62 a §:ää tulee sovellettavaksi myös tietojen (mukaan lukien henkilötietojen) julkaisemista koskeva hallintolain 62 b §.

30 §. *Kiellon voimassaolo.* Pykälän 1 momentista poistettaisiin julkipanomenettelyä koskevat säännökset sekä viittaukset kuulutuslakiin ja ilmoitustauluun. ELY-keskus antaisi päätöksen tiedoksi alueen omistajille ja haltijoille, jolloin 29 §:n 1 momentissa tarkoitettu kielto tulisi voimaan. Tämän katsotaan olevan alueen omistajien ja haltijoiden oikeussuojan kannalta tarkoituksenmukainen ajankohta kiellon voimaan tulemiselle, sillä kiellolla on erityisiä vaikutuksia alueen omistajien ja haltijoiden oikeuksiin. ELY-keskus antaisi lisäksi kieltopäätöksen tiedoksi julkisesti kuuluttamalla hallintolain 62 a §:n mukaisesti. Sovellettaessa 62 a §:ää tulee sovellettavaksi myös tietojen (mukaan lukien henkilötietojen) julkaisemista koskeva hallintolain 62 b §. Lisäksi asianomaisessa kunnassa tulisi julkaista tieto kuulutuksesta. Tämä voisi tapahtua esimerkiksi julkaisemalla linkki ELY-keskuksen julkiseen kuulutukseen.

47 §. *Lajien esiintymispaikkojen suojelu.* Pykälän 3 momentista poistettaisiin julkipanomenettelyä koskevat säännökset sekä viittaukset kuulutuslakiin ja ilmoitustauluun. ELY-keskus antaisi päätöksen tiedoksi alueen omistajille ja haltijoille, jolloin pykälän 2 momentissa tarkoitettu kielto tulisi voimaan. Tämän katsotaan olevan alueen omistajien ja haltijoiden oikeussuojan kannalta tarkoituksenmukainen aika kiellon voimaan tulemiselle, sillä kiellolla on erityisiä vaikutuksia alueen omistajien ja haltijoiden oikeuksiin. ELY-keskus antaisi lisäksi kieltopäätöksen tiedoksi julkisesti kuuluttamalla hallintolain 62 a §:n mukaisesti. Sovellettaessa 62 a §:ää tulee sovellettavaksi myös tietojen (mukaan lukien henkilötietojen) julkaisemista koskeva hallintolain 62 b §. Lisäksi asianomaisessa kunnassa tulisi julkaista tieto kuulutuksesta. Tämä voisi tapahtua esimerkiksi julkaisemalla linkki ELY-keskuksen julkiseen kuulutukseen.

64 §. *Natura 2000 -verkosto.* Pykälän 2 momentista poistettaisiin viittaus kuulutuslakiin ja ilmoitustauluihin. Viranomaisen antaisi ehdotuksen tiedoksi julkisesti kuuluttamalla hallintolain 62 a §:n mukaisesti. Momentista poistettaisiin maininta sanomalehdessä julkaisemisesta sekä tietojen saatavilla olosta hallintolain 62 a §:n kanssa päällekkäisen sääntelyn poistamiseksi. Maininta kuulutuskustannuksista poistettaisiin tarpeettomana. Sovellettaessa 62 a §:ää tulee sovellettavaksi myös tietojen (mukaan lukien henkilötietojen) julkaisemista koskeva hallintolain 62 b §. Tämä voisi tapahtua esimerkiksi julkaisemalla linkki ELY-keskuksen julkiseen kuulutukseen.

1.2 Maa-aineslaki

13 §. *Lupahakemuksen tiedoksianto ja lupahakemuksesta tiedottaminen.* Pykälän otsikkoa muutettaisiin vastaamaan paremmin pykälän asiasisältöä. Hallintolain 62 a §:n mukainen kuuluttamisessa on kyse tiedoksiannosta. Kuntalain 108 §:n mukaisessa kuulutusta koskevan tiedon julkaisemisessa sekä hankkeen vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä tapahtuvassa hakemusta koskevassa ilmoittamisessa on kyse lupahakemuksesta tiedottamisesta.

Pykälän 1 momentin viittaus kunnan ilmoitustauluun korvattaisiin viittauksella hallintolain 62 a §:n mukaiseen kuuluttamiseen. Hallintolain 62 a §:stä poiketen kuulutus ja hakemusasiakirjat

tulisi kuitenkin olla nähtävillä vähintään 30 päivän ajan. Tällä varmistuttaisiin hankkeen vaikutusalueen asukkaiden ja yleisön mahdollisuudet saada tietoa ympäristöönsä vaikuttavista hankkeista. Nähtävilläpitoa koskeva säännös vastaisi 1 päivänä tammikuuta 2020 voimaan tulevan ympäristönsuojelulain 44 §:ssä säädettyä.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin lisäksi kuulutuksessa ja hakemusasiakirjoissa olevien elinkeinotoimintaa harjoittavan toiminnanharjoittajan henkilötietojen poistamisesta yleisestä tietoverkosta. Sellaiset toiminnanharjoittajan nimi ja toiminnan sijaintipaikan tiedot, jotka ovat samalla henkilötietoja, tulisi hallintolain 62 b §:stä poiketen poistaa sähköisesti julkaistuista kuulutuksesta ja kuulutetuista hakemusasiakirjoista sitten, kun lupapäätös on saanut lainvoiman. Kyseiset tiedot voivat olla henkilötietoja silloin, jos toiminnanharjoittaja on yksityishenkilö. Säännös vastaisi periaatteiltaan ympäristönsuojelulain 1 päivänä tammikuuta 2020 voimaan tulevaa 44 §:n 1 momentissa säädettyä. Tietoja julkaistaessa viranomaisen olisi hallintolain 62 b §:n mukaisesti kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, siitä, ettei tietoverkossa julkaista salassapidettäviä tietoja.

Tieto kuulutuksesta olisi lisäksi julkaistava toiminnan vaikutusalueen kunnissa kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tämä voisi tapahtua esimerkiksi julkaisemalla linkki lupaviranomaisen kuulutusta koskeville verkkosivuille. Tieto kuulutuksesta tulisi julkaista kunnissa viipymättä sen jälkeen, kun kuulutus on julkaistu lupaviranomaisen verkkosivuilla. Säännös ei estäisi kuntia tiedottamasta kuulutuksen julkaisemisesta verkkosivujen lisäksi myös muulla tavalla, jos sen katsottaisiin olevan tarpeellista yleisön osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksien turvaamiseksi.

Voimassa olevan pykälän 1 momentin velvoite huomattavaa vaikutusta laajalla alueella tai luokien henkilöiden oloihin vaikuttavista hankkeista julkaistavasta sanomalehti-ilmoituksesta esitetään poistettavaksi. Yleisessä tietoverkossa tapahtuvaan kuuluttamiseen siirryttäessä sanomalehti-ilmoittamiseen velvoittavaa erillistä säännöstä ei pidetä enää tarpeellisenä, ottaen huomioon myös sen, että hallintolain 62 a § mahdollistaa tarpeen vaatiessa kuulutuksen julkaisemisen asian vaikutusalueen sanomalehdessä tai muulla viranomaisen päättämällä tavalla.

Pykälän 3 momentista poistettaisiin 1 momentin kanssa päällekkäiset vaatimukset toimivaltaisen lupaviranomaisen toimittamasta kuuluttamisesta sekä kunnissa tapahtuvasta kuulutuksesta tiedottamisesta. Momentissa säilytettäisiin ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaisia hankkeita koskeva vaatimus ELY-keskukselle varattavasta mahdollisuudesta antaa lausunto hakemuksesta sekä maininta rekisteröidyn yhdistyksen tai säätiön mahdollisuudesta esittää mielipiteensä hakemuksesta.

19 §. Lupapäätöksen tiedoksianto ja lupapäätöksestä tiedottaminen. Pykälän otsikkoa muokattaisiin pykälän asiasisältöä vastaavaksi. Lisäksi 1 momentin mukaisesta päätöksen julkipanomenettelystä luovuttaisiin. Julkipanomenettelystä on luovuttu ympäristönsuojelulain muuttamisesta annetulla lailla (504/2019) myös ympäristönsuojelulain mukaisissa menettelyissä.

Päätös olisi 1 momentin mukaan annettava tiedoksi julkisesti kuuluttamalla hallintolain 62 a §:n mukaisesti. Julkipanomenettelystä julkiseen kuuluttamiseen siirtymisen seurauksena asian kokonaiskäsitelyaika pitenisi viikolla, sillä asiakirja katsotaan hallintolain 62 a §:n mukaan saadun tiedoksi seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisesta. Päätöstä koskeva muutoksenhaku-aika alkaa kulua tiedoksisaannista. Julkipanomenettelyssä asiakirja on katsottu saadun tiedoksi jo sen antamisen ajankohtana.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin myös kuulutuksessa ja päätöksessä olevien elinkeinotoimintaa harjoittavan toiminnanharjoittajan henkilötietojen poistamisesta yleisestä tietoverkosta. Sähköisesti julkaistuissa lupapäätöksessä ja sitä koskevassa kuulutuksessa ilmoitetut sellaiset

toiminnanharjoittajan nimi ja hankkeen sijainti, jotka ovat samalla henkilötietoja, tulisi hallintolain 62 b §:stä poiketen poistaa verkkosivuilta sitten, kun luvanvarainen toiminta on päättynyt ja lain 11 §:n nojalla lupamääräyksissä annetut velvoitteet on täytetty. Kyseiset tiedot voivat olla henkilötietoja silloin, jos toiminnanharjoittaja on yksityishenkilö. Maininnalla lupamääräyksillä annettujen velvoitteiden täyttämistä varmistettaisiin se, että mainitut henkilötiedot poistettaisiin sitten, kun esimerkiksi mahdolliset lupamääräyksillä annetut jälkihoitotoimenpiteet olisi toteutettu. Mainittujen tietojen säilyttäminen luvanvaraisen toiminnan päättymiseen saakka olisi tarpeellista, jotta asia tulisi riittävästi yksilöidyksi, ja jotta asianosaiset ja yleisö voisivat arvioida hankkeen ympäristövaikutuksia sen sijaintipaikan ympäristöön toiminnan loppumiseen saakka. Esitettävä säännös vastaisi periaatteiltaan ympäristönsuojelulain 1 päivänä tammikuuta 2020 voimaan tulevassa 85 §:ssä säädettyä. Tietoja julkaistaessa viranomaisen olisi kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, siitä, ettei tietoverkossa hallintolain 62 b §:n mukaisesti julkaista salassapidettäviä tietoja.

Lisäksi tieto kuulutuksesta olisi 1 momentin mukaan julkaistava toiminnan vaikutusalueen kunnissa kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tämä voisi tapahtua esimerkiksi julkaisemalla linkki lupaviranomaisen verkkosivuille. Muu hallintolain 62 a §:n kanssa päällekkäinen sääntely poistettaisiin.

20 §. Muutoksenhaku. Pykälän 1 momentti viittaa hallintolainkäyttölakiin, joka on kumottu 1 päivänä tammikuuta 2020 voimaan tulevalla oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetulla lailla (808/2019). Momentissa säädetään hallinto-oikeuden päätöksestä valittamiseen tarvittavasta valitusluvasta. Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa valituslupa on pääsääntö, eikä sitä tarvitse mainita erikseen erityislainsäädännössä. Viittaus hallintolainkäyttölakiin korjattaisiin koskemaan lakia oikeudenkäynnistä hallintoasioissa. Momentin maininta korkeimman hallinto-oikeuden myöntämästä valitusluvasta poistettaisiin lisäksi tarpeettomana.

20 b §. Kuuleminen maa-aineslupapäätöstä koskevan valituksen johdosta. Pykälän 1 momentin vaatimus kunnan ilmoitustaululla kuuluttamisesta poistettaisiin. Kuuluttamisessa noudatettaisiin jatkossa hallintolain 62 a §:n mukaista menettelyä. Sovellettaessa 62 a §:ää tulee sovellettavaksi myös tietojen (mukaan lukien henkilötietojen) julkaisemista koskeva hallintolain 62 b §. Lisäksi asianomaiset kunnat julkaisisivat tiedon kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Säännös siitä, että kuulutuksessa on ilmoitettava, missä asiakirjat ovat nähtävillä, poistettaisiin tarpeettomana, koska tästä säädetään hallintolain 62 a §:ssä. Pykälän 2 momentissa oleva viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin koskemaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia.

20 c §. Menettely muutoksenhakutuomioistuimessa. Pykälän 1 momentti kumottaisiin tarpeettomana. Tarkastuksen tekemisestä toiseikan todentamiseksi on yleissäännös oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 49 §:ssä. Ympäristönsuojelulain 197 §:n 1 momentissa ollut vastaava säännös on samasta syystä kumottu tarpeettomana 1 päivänä tammikuuta 2020 voimaan tulevalla lailla 823/2019.

Voimassa olevasta 2 momentista tulisi uusi 1 momentti. Momenttia muutettaisiin siten, että hallinto-oikeuden päätöksen antamiseen sovellettaisiin julkipanomenettelyn sijasta hallintolain 62 a §:ää. Muutos vastaa ympäristönsuojelulakiin lailla 504/2019 vahvistettua. Sovellettaessa 62 a §:ää tulee sovellettavaksi myös tietojen (mukaan lukien henkilötietojen) julkaisemista koskeva hallintolain 62 b §. Tieto kuulutuksesta olisi lisäksi julkaistava toiminnan vaikutusalueen kunnissa kuntalain 108 §:n mukaisesti. Maininta kunnan ilmoitustaulusta poistettaisiin. Voimassa olevasta laista poiketen kohdassa ei enää viitattaisi toiminnan sijaintikuntaan. Sijaintialueen kuntien voidaan katsoa kattavan myös toiminnan sijaintikunnan, eikä muutoksen tarkoituksena ei ole asiallisesti muuttaa säännöksen kattavien kuntien joukkoa. Muutosta esitetään,

jotta säännös olisi mahdollisimman yhtenevä ympäristönsuojelulain vastaavan 197 §:n kanssa. Voimassa olevan pykälän 3 momentista tulisi uusi 2 momentti. Siihen ei tehtäisi muutoksia.

1.3 Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä

13 §. *Päätös arviointimenettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa.* Pykälän 2 momentista poistettaisiin viittaus kuulutuslakiin ja ilmoitustauluihin. Päätös tulisi jatkossa antaa tiedoksi julkisella kuulutuksella siten kuin hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Sovellettaessa 62 a §:ää tulee sovellettavaksi myös tietojen (mukaan lukien henkilötietojen) julkaisemista koskeva hallintolain 62 b §. Päätös ja sitä koskeva kuulutus tulisi kuitenkin hallintolain 62 a §:stä poiketen pitää nähtävillä 30 päivää. Nähtävilläpitoajasta säätämistä hallintolaista poiketen pidetään tarpeellisenä siksi, että siihen esitetään sidottavaksi pykälän mukainen toimivaltaisen viranomaisen velvollisuus poistaa viranomaisen verkkosivuilla julkaistut sellaiset hankkeesta vastaavan nimi ja hankkeen sijaintipaikka, jotka ovat samalla henkilötietoja. Koska kyseiset tiedot ovat keskeisiä hankkeen tunnistamiseksi, hallintolain 62 a §:n mukaista 14 vuorokauden nähtävilläpitoaika ei voida pitää yleisön kannalta riittävänä aikana tunnistaa ympäristöönsä vaikuttavat hankkeet.

Henkilötiedoiksi katsottavat hankkeesta vastaavan nimi ja hankkeen sijaintipaikkaa koskeva tieto tulisi poistaa viranomaisen verkkosivuilta 30 päivän nähtävilläoloajan päätyttyä. Hankkeesta vastaavan nimi voi olla henkilötieto silloin, jos hankkeesta vastaava on yksityishenkilö. Samoin hankkeen sijainti voi olla sama kuin henkilön asuinpaikka ja siten henkilöä koskeva tunnistetieto. Tarkoituksena olisi, että itse päätös jäisi jatkossakin nähtäville toimivaltaisen viranomaisen verkkosivuille myös kuulutuksen nähtävilläpitoajan kuluttua, mutta siitä olisi tullut säännöksessä tarkoitetun mukaisesti poistaa henkilötiedot.

Edelleen 13 §:n 2 momentin mukaan tieto kuulutuksesta julkaistaisiin viipymättä hankkeen todennäköisen vaikutusalueen kunnissa kuntalain 108 §:n mukaisesti. Kyseessä ei olisi hallintolain 62 a §:ssä tarkoitettu kuulutus, vaan siihen liittyvä tiedon julkaiseminen. Asia voitaisiin hoitaa esimerkiksi julkaisemalla linkki verkkosivustolle, jossa itse kuulutus on julkaistu.

17 §. *Arviointiohjelmasta kuuleminen.* Pykälän 2 momenttiin esitetään tehtäväksi hallintolain julkisia kuulutuksia koskevaan sääntelyn perustuvia teknisiä muutoksia niin, että jatkossa kuulemisen osalta ei enää viitattaisi tiedottamiseen, vaan tiedoksi antamiseen. Momenttiin lisättäisiin myös viittaus julkisia kuulutuksia koskevaan hallintolain 62 a §:ään. Sovellettaessa 62 a §:ää tulee sovellettavaksi myös tietojen (mukaan lukien henkilötietojen) julkaisemista koskeva hallintolain 62 b §.

Kuulutuksen sisältöön sovellettaisiin hallintolain 62 a §:n 3 momentin sijasta tätä pykälää ja tämän pykälän nojalla annettua valtioneuvoston asetusta. Esityksen mukaiset kuulutuksen sisältövaatimukset eivät muuttuisi voimassa olevan YVA-lainsäädännön vaatimuksista. Esitetty poikkeaminen hallintolain 62 a §:n 3 momentista johtaisi siihen, että arviointiohjelmaa koskevassa kuulutuksessa ei mainittaisi asiakirjan tiedoksisaannin tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Tämä johtuu siitä, että YVA-lain mukainen mielipiteiden ja lausuntojen jättämiselle varattu 30–60 päivän määräaika alkaa kulua jo kuulutuksen julkaisujajankohdasta.

Edelleen 17 §:n 2 momenttiin sisällytettäisiin säännös kuulutuksessa ja kuulutettavassa asiakirjassa olevien hankkeesta vastaavan henkilötietojen poistamisesta yleisestä tietoverkosta. Kuulutuksessa ja kuulutetuissa asiakirjoissa julkaistut henkilötiedoiksi katsottavat hankkeesta vastaavan nimi ja hankkeen sijaintipaikan tiedot tulisi hallintolain 62 b §:stä poiketen poistaa vi-

ranomaisen verkkosivulta lain 23 §:n mukaisen hanketta koskevan yhteysviranomaisen perusteltua päätelmää koskevan kuulutuksen nähtävilläpitoajan päätyttyä. Esitetty säännös vastaisi perusperiaatteeltaan ympäristönsuojelulain 1 päivänä tammikuuta 2020 voimaan tulevassa 85 §:ssä säädettyä. Tietoja julkaistaessa viranomaisen olisi hallintolain 62 b §:n mukaisesti kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, ettei yleisessä tietoverkossa julkaista salassapidettäviä tietoja. Tarkoituksena olisi, että itse asiakirjat jäisivät jatkossakin nähtäville toimivaltaisen viranomaisen verkkosivuille myös määräajan kuluttua, mutta siitä olisi tullut säännöksessä tarkoitettun mukaisesti poistaa henkilötiedot.

Edelleen pykälään lisättäisiin uusi 3 momentti, jonka mukaan tieto kuulutuksesta olisi julkais-tava hankkeen todennäköisen vaikutusalueen kunnissa kuntalain 108 §:n mukaisesti. Kyse ei olisi hallintolain mukaisesta kuuluttamisesta, vaan tarkoitus olisi ainoastaan tiedottaa siitä, mistä asiassa on kysymys, sekä siitä, missä ja miten kuulutus on nähtävänä. Tieto kuulutuksesta voitaisiin julkaista esimerkiksi käyttämällä linkkiä tietoverkossa olevaan varsinaiseen kuulutukseen. Lisäksi 3 momentti pitäisi sisällään voimassa olevan 2 momentin mukaisia säännöksiä, joihin ei esitetä sisällöllisiä muutoksia. Arviointiohjelmasta olisi jatkossakin tiedotettava ainakin yhdessä hankkeen vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä. Tässäkään tiedot-tamisessa ei olisi kyse hallintolain mukaisesta kuuluttamisesta, vaan yleisemmästä hankkeen YVA-menettelyyn liittyvästä tiedottamisesta. Sanomalehdessä ei julkaistaisi itse kuulutusta, vaan hankkeeseen liittyvä ilmoitus. Mielipiteet ja lausunnot olisi jatkossakin toimitettava yh-teysviranomaiselle kuulutuksessa ilmoitettuna aikana, joka alkaisi kuulutuksen julkaisemispäi-västä ja kestää 30 päivää. Erityisestä syystä aikaa voitaisiin pidentää enintään 60 päivän mit-taiseksi.

18 §. Yhteysviranomaisen lausunto arviointiohjelmasta. Pykälää esitetään muutettavaksi niin, että jatkossa käytettäisiin termin internetsivut sijasta termiä verkkosivut. Lisäksi pykälään esi-tetään lisättäväksi uusi 2 momentti, jolloin aikaisempi pykälän sisältö olisi 1 momentissa. Uusi 2 momentti koskisi yhteysviranomaisen verkkosivuilla julkaistavassa asiakirjassa olevien hank-keesta vastaavan henkilötietojen julkaisemista. Sähköisesti julkaistavassa asiakirjassa voitaisiin ilmoittaa julkisuuslain 16 §:n 3 momentin estämättä hankkeesta vastaavan nimi ja hankkeen sijainti. Tällöin asia tulisi riittävästi yksilöidyksi, ja asianosaiset ja yleisö voisivat tunnistaa hankkeen, osallistua sitä koskevaan YVA-menettelyyn ja arvioida hankkeen ympäristövaiku-tuksia sen sijaintipaikan ympäristöön. Hankkeesta vastaavan nimeä ja hankkeen sijaintia voi-daan tavalla pitää yleisön tiedonsaannin ja osallistumisoikeuksien turvaamisen kannalta välttä-mättöminä tietoina. Säännös olisi tarpeellinen muun muassa julkisella vallalla perustuslain mu-kaan olevan terveellisen ympäristön turvaamisvelvoitteen ja haitankärsijöiden aseman turvaa-misen vuoksi sekä Euroopan unionin ympäristötietodirektiivin asettamien velvoitteiden täyttä-miseksi. Direktiivi edellyttää viranomaisia aktiivisesti levittämään yleisölle ympäristötietoa sähköisessä muodossa. Viranomaisen verkkosivuilla julkaistut henkilötiedot olisi poistettava tietoverkosta viranomaisen verkkosivuilta lain 23 §:n mukaisen hanketta koskevan yhteysviran-omaisen perusteltua päätelmää koskevan kuulutuksen nähtävilläpitoajan päätyttyä. Tarkoituk-sena olisi, että itse asiakirjat jäisivät jatkossakin nähtäville toimivaltaisen viranomaisen verkko-sivuille myös määräajan kuluttua, mutta siitä olisi tullut säännöksessä tarkoitettun mukaisesti poistaa henkilötiedot. Ehdotettua säännöstä pidetään tarpeellisenä asianosaisten ja yleisön tie-donsaannin turvaamiseksi sekä yleisen tietosuoja-asetuksen 5 artiklan periaatteiden ja 6 artiklan lainmukaisuusedellytysten mukaisena.

23 §. Perusteltu päätelmä. Pykälän 1 momentin viimeisestä virkkeestä esitetään poistettavaksi vaatimus perustellun päätelmän julkaisemista internetsivuilla. Pykälän 2 momenttiin esitetään lisättäväksi viittaus hallintolain 62 a §:ään niin, että perusteltu päätelmä tulisi jatkossa antaa tiedoksi julkisella kuulutuksella. Sovellettaessa 62 a §:ää tulee sovellettavaksi myös hallintolain 62 b §. Asiakirjan tiedoksi antamista julkisella kuulutuksella pidetään tarpeellisenä siksi, että

perustellun päätelmän antamiseen esitetään sidottavaksi velvollisuus poistaa hanketta koskevien asiakirjoista hanketta koskevat henkilötiedot, millä voi olla suuri merkitys asianosaisten ja yleisön mahdollisuuksiin saada tietoa ympäristöään koskevasta hankkeesta ja sen ympäristövaikutuksista.

Perusteltu päätelmä ja sitä koskeva kuulutus tulisi kuitenkin hallintolain 62 a §:stä poiketen pitää nähtävillä 30 päivää. Nähtävilläpitoajasta säättämistä hallintolaista poiketen pidetään tarpeellisena siksi, että siihen on sidottu toimivaltaisen viranomaisen velvollisuus poistaa viranomaisen verkkosivuilla hankkeen YVA-menettelyä koskevissa asiakirjoissa julkaistut henkilötiedoiksi katsottavat hankkeesta vastaavan nimi ja hankkeen sijaintipaikka. Koska hankkeesta vastaavan nimi ja hankkeen sijaintitieto ovat keskeisiä tietoja hankkeen tunnistamiseksi, hallintolain 62 a §:n mukainen 14 vuorokauden nähtävilläpitoaika olisi liian lyhyt aika sille, että asianosaiset ja yleisö voisivat tunnistaa hankkeen ja arvioida sen ympäristövaikutuksia. Henkilötiedoiksi katsottavat hankkeesta vastaavan nimi ja hankkeen sijaintitieto tulisi säännöksen mukaan poistaa perustellusta päätelmästä ja sitä koskevasta kuulutuksesta säännöksessä esitetyn nähtävilläpitoajan päätyttyä. Tarkoituksena olisi, että hanketta koskevat tämän lain nojalla yhteysviranomaisen verkkosivulla julkaistut asiakirjat jäisivät jatkossakin nähtäville viranomaisen verkkosivuille myös kuulutuksen nähtävilläpitoajan kuluttua, mutta niistä tulisi poistaa kaikki henkilötiedot tässä hallituksen esityksessä ehdotetun mukaisesti. Edelleen 2 momentissa säädetäisiin, että kuulutuksesta olisi julkaistava viipymättä tieto hankkeen todennäköisen vaikutusalueen kunnissa kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tämä voisi tapahtua esimerkiksi julkaisemalla linkki yhteysviranomaisen julkisia kuulutuksia koskeville verkkosivuille.

1.4 Laki viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista

5 §. *Ympäristöarvioinnin soveltaminen harkinnan perusteella.* Pykälän 2 momentti koskee SEA-direktiivin ja SEA-pöytäkirjan vaatimusten mukaista ympäristöarvioinnin soveltamistarpeen harkinnan tulosten toimittamista yleisesti saataville. Niiden toimittaminen yleisesti saataville tapahtuisi jatkossa yleistiedoksiannon sijaan julkisella kuulutuksella. Pykälän 2 momentin viittaus hallintolain 62 §:ään esitetään näin ollen korvattavaksi viittauksella hallintolain 62 a §:ään. Viittaus hallintolain 55 §:ään esitetään julkiseen kuuluttamiseen siirryttäessä poistettavaksi tarpeettomana. Kuulutus tulisi pitää asiakirjoineen viranomaisen verkkosivuilla nähtävillä vähintään 30 päivän ajan. Nähtävilläpitoaika määräytyisi asian laadun ja siihen liittyvien olosuhteiden mukaan. Sen pituudessa tulee huomioida se, että yleisölle varataan kohtuullinen aika asiaan tutustumista varten.

Koska kuulutus ja kuulutettavat asiakirjat julkaistaan jo hallintolain 62 a §:n mukaan viranomaisen verkkosivulla, pykälän 2 momentista poistettaisiin maininta harkinnan tuloksen julkaisemisesta sähköisesti. Hallintolain 62 a §:n mukaan kuulutus tulee tarpeen vaatiessa julkaista myös asian vaikutusalueen sanomalehdessä tai muulla viranomaisen päättämällä tavalla. Viranomaisen harkintaan jäisi, onko asiasta tarpeen tiedottaa myös muilla tavoilla kuin kuuluttamalla. Harkinnassa tulisi ottaa huomioon ainakin tiedottamisen tehokkuus. Sovellettaessa 62 a §:ää tulee sovellettavaksi myös tietojen (mukaan lukien henkilötietojen) julkaisemista koskeva hallintolain 62 b §.

8 §. *Suunnitelman tai ohjelman ja ympäristöselostuksen valmistelu sekä siitä tiedottaminen.* Pykälän 2 momentin esitetään sisällöllisiä ja terminologisia muutoksia. Suunnitelman tai ohjelman valmistelu tulisi jatkossakin järjestää SEA-direktiivin ja SEA-pöytäkirjan vaatimusten mukaisesti siten, että yleisöllä on mahdollisuus saada tietoja suunnitelman tai ohjelman ja ympäristöselostuksen lähtökohdista, tavoitteista ja valmistelusta sekä esittää asiasta mielipiteensä. Säännöksessä tarkoitettu aineisto tulisi jatkossa julkaista ainakin sähköisesti. Nämä velvoitteet

koskisivat suunnitelman tai ohjelman valmistelua siitä riippumatta, sovelletaanko tiedottamiseen suunnitelmaa tai ohjelmaa koskevaa erityislainsäädäntöä vai hallintolain mukaista julkista kuuluttamista. Viranomaisen harkintaan jäisi se, onko asiasta tarpeen tiedottaa myös muulla tavalla.

Lähtökohtana muutettavassa momentissa olisi jatkossakin se, että tiedotettaessa valmistelun aloittamisesta ja mahdollisuudesta mielipiteen jättämiseen sovellettaisiin ensisijaisesti, mitä kyseessä olevan suunnitelman tai ohjelman valmistelusta säädetään. Mikäli tiedottamisesta ei kuitenkaan säädetä erikseen, noudatettaisiin tiedottamisessa hallintolain 62 a §:n mukaista julkista kuulutusta. Sen katsotaan soveltuvan hallintolain 62 §:n mukaista yleistiedoksiantoa paremmin SOVA-lain mukaiseen tiedoksiantoon. Sovellettaessa 62 a §:ää tulee sovellettavaksi myös tietojen (mukaan lukien henkilötietojen) julkaisemista koskeva hallintolain 62 b §. Yleisölle tulisi julkista kuulutusta sovellettaessa varata vähintään 30 päivää esittää mielipiteensä kuulutetuista asiakirjoista. Määräaika määräytyisi asian laadun ja siihen liittyvien olosuhteiden mukaan. Sen pituudessa tulee huomioida se, että yleisölle varataan kohtuullinen aika asiaan tutustumista varten. Asiakirjat katsotaan hallintolain 62 a §:n mukaan saadun tiedoksi seitsemäntenä päivänä niiden julkaisemisesta.

Mielipiteiden esittämiselle varatun määräajan pituudesta ei ole voimassa olevan lain 8 §:ssä säädetty. Käytännössä asiakirjojen nähtävilläpitoaika ja mielipiteen jättämiseen varattu aika on kuitenkin ollut 30 päivää, joten esitetty lisäys on vakiintuneen käytännön mukainen. Hallintolain 62 a §:ssä säädetyn seurauksena kuulutetut asiakirjat tulee pitää nähtävillä mielipiteiden esittämiselle varatun määräajan päättymiseen saakka. Osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksien edistäminen voivat joissakin tapauksissa edellyttää myös muuta tiedottamista, kuten yleisötilaisuuksien pitämistä.

Viittaukset hallintolain 41 ja 55 §:iin esitetään julkiseen kuuluttamiseen siirryttäessä poistettavaksi tarpeettomina. SOVA-lain mukaisia suunnitelmia ja ohjelmia valmistelevat tahot ovat aina viranomaisia, joiden toiminnassa sovelletaan lähtökohtaisesti muutoinkin hallintolakia.

9 §. Suunnitelma- tai ohjelmaluonnoksesta sekä ympäristöselostuksesta kuuleminen. Pykälään esitetään sisällöllisiä ja terminologisia muutoksia. Pykälän 1 momentti koskee suunnitelman tai ohjelman valmistelun yleisiä velvoitteita. Pykälän mukainen suunnitelma- tai ohjelmaluonnoksesta ja ympäristöselostuksesta kuuleminen tulisi jatkossakin järjestää SEA-direktiivin ja SEA-pöytäkirjan edellyttämällä tavalla siten, että ympäristöasioista vastaaville viranomaisille sekä yleisölle annetaan hyvissä ajoin todellinen mahdollisuus esittää asianmukaisen ajan kuluessa mielipiteensä suunnitelma- tai ohjelmaluonnoksesta sekä ympäristöselostuksesta ennen suunnitelman tai ohjelman hyväksymistä. Mielipiteen esittämismahdollisuus tulee tällöin varata sellaisessa suunnitelman tai ohjelman valmistelun vaiheessa, jossa mielipiteillä on vielä mahdollista vaikuttaa suunnitelman tai ohjelman sisältöön.

Pykälän 1 momenttiin esitetään lisättäväksi tarkennus, jonka mukaan suunnitelma- tai ohjelmaluonnos ja ympäristöselostus tulisi asettaa nähtäville yleisesti. Aineisto olisi julkaistava ainakin sähköisesti. Ehdotettu muotoilu mahdollistaisi myös muita julkaisutapoja. Julkaisutapaa harkittaessa tulisi ottaa huomioon se, miten tieto parhaiten saavuttaisi yleisön. Momentin velvoitteet koskisivat suunnitelman tai ohjelman valmistelua siitä riippumatta, sovelletaanko tiedottamiseen suunnitelmaa tai ohjelmaa koskevaa erityislainsäädäntöä vai hallintolain mukaista julkista kuuluttamista.

Pykälän 2 momentin mukaan 1 momentissa tarkoitettujen asiakirjojen nähtävillä pitämiseen ja siitä tiedottamiseen sovellettaisiin jatkossakin ensisijaisesti itse suunnitelman tai ohjelman valmistelua koskevaa sääntelyä. Jos tiedottamisesta ei kuitenkaan säädetä erikseen, sovellettaisiin

hallintolain julkisia kuulutuksia koskevaa 62 a §:ää. Sovellettaessa hallintolain 62 a §:ää tulee sovellettavaksi myös tietojen (mukaan lukien henkilötietojen) julkaisemista koskeva hallintolain 62 b §. Yleisölle tulisi tällöin varata vähintään 30 päivää esittää mielipiteensä kuulutetuista asiakirjoista. Määräaika määräytyisi asian laadun ja siihen liittyvien olosuhteiden mukaan. Sen pituudessa tulee huomioida se, että yleisölle varataan kohtuullinen aika asiaan tutustumista varten. Asiakirjat katsotaan hallintolain 62 a §:n mukaan saadun tiedoksi seitsemäntenä päivänä niiden julkaisemisesta. Hallintolain 62 a §:ssä säädetyn seurauksena kuulutetut asiakirjat tulee pitää nähtävillä mielipiteiden esittämiseksi varatun määräajan päättymiseen saakka. Siirryttäessä hallintolain 62 §:n mukaisesta yleistiedoksiannosta 62 a §:n mukaiseen kuuluttamiseen voimassa olevan momentin viittaus hallintolain 55 §:ään esitetään tarpeettomana poistettavaksi.

11 §. Suunnitelman tai ohjelman hyväksyminen ja päätöksen tiedoksianto. Pykälän otsikko ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan paremmin pykälän asiasisältöä, sillä hallintolain 62 a §:n mukaisessa julkisessa kuuluttamisessa on kyse päätöksen tiedoksiannosta. Suunnitelman tai ohjelman hyväksymistä koskevan päätöksen tiedoksiantoon sovellettaisiin kaikissa tilanteissa hallintolain 62 a §:ää. Sovellettaessa hallintolain 62 a §:ää tulee sovellettavaksi myös tietojen (mukaan lukien henkilötietojen) julkaisemista koskeva hallintolain 62 b §. Kuulutuksella tiedoksi annettavia asiakirjoja olisi suunnitelma tai ohjelma sekä sen hyväksymistä koskeva päätös. Edellä mainittujen muutosten lisäksi säännöksen sanamuotoa esitetään myös muutettavaksi vastaamaan paremmin julkista kuuluttamista. Pykälän 3 momenttiin sisältyisi jatkossakin velvollisuus toimittaa tiedoksi Suomen ympäristökeskukselle. Vaatimus perustuu lain 13 §:n mukaiseen Suomen ympäristökeskuksen tehtävään seurata lain soveltamista.

1.5 Laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä

10 d §. Pohjavesialueen määrittämisen ja luokituksen valmistelu. Pykälän 1 momentin viittaus muutettaisiin viittaukseksi koko 15 §:ään. Lisäksi momenttiin sisällytettäisiin vesienhoidon järjestämisestä annetun valtioneuvoston asetuksen (1040/2006) 27 §:n 2 momentin sääntely. Ehdotetun 1 momentin ensimmäisen virkkeen mukaan vesienhoitosuunnitelman laatimisen yhteydessä tehtävän pohjavesialueen määrittämisen ja luokituksen valmistelussa laadittavien valmisteluasiakirjojen tiedoksi antamisessa ja niitä koskevassa kuulemisessa noudatettaisiin, mitä 15 §:ssä säädetään. Näin vesienhoitosuunnitelman laatimisen yhteydessä nähtävillä pitämisen aika olisi vesienhoitosuunnitelmaluonnoksen kanssa yhtenäinen kuuden kuukauden mittainen aika. Myös menettely olisi yhtenäinen. Ehdotetun 1 momentin toisen virkkeen perusteella, kun pohjavesialueen luokkaa tai rajaa muutetaan vesienhoitosuunnitelman laatimisesta erillisenä menettelystä, nähtävillä pitämisen ja mielipiteiden esittämiseksi varattu aika olisi vähintään 30 päivää kuten nykyisinkin. Menettely olisi muilta osin 15 §:n mukainen. Sääntely on perusteltua sisällyttää lain tasolle perustuslain 80 §:n edellyttämällä tavalla.

15 §. Osallistuminen ja tiedottaminen. Pykälän 1 momentin mukaan ELY-keskus antaisi lain 13 §:ssä tarkoitetut vesienhoitosuunnitelman valmisteluasiakirjat tiedoksi hallintolain 62 a §:n mukaisesti julkisella kuulutuksella. Hallintolain 62 a §:n seurauksena kuulutus ja kuulutetut asiakirjat olisi pidettävä nähtävillä 2 momentissa säädetyn mielipiteiden esittämiseksi varatun kuuden kuukauden määräajan päättymiseen saakka. Sovellettaessa hallintolain 62 a §:n mukaista julkista kuulutusta tulee sovellettavaksi myös tietojen (mukaan lukien henkilötietojen) julkaisemista koskeva hallintolain 62 b §. Voimassa olevan lain viittaus kuntien ilmoitustauluihin poistettaisiin. Alueen kuntien tulisi kuitenkin julkaista tieto kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti.

Pykälän 2 momentin mukaan ELY-keskuksen olisi varattava kaikille mahdollisuus tutustua 1 momentin mukaisesti kuulutettuihin valmisteluasiakirjoihin ja niiden tausta-asiakirjoihin sekä

esittää niistä mielipiteensä kirjallisesti tai sähköisesti kuuden kuukauden määräajassa, joka alkaa kuulutuksen julkaisemisesta. Kuuden kuukauden määräaika perustuu vesipuitelidirektiivin 14 artiklan 2 kohtaan. Siitä säädetään nykyisin vesienhoidon järjestämisestä annetun valtioneuvoston asetuksen (1040/2006) 27 §:ssä. Sääntelyn yhtenäistämisen ja yksinkertaistamisen vuoksi määräajasta on nähty perustelluksi säätää muiden asiaa koskevien säännösten ohella lain tasolla. Käytännössä tutustumismahdollisuus varattaisiin pitämällä asiakirjat nähtävillä. Samanlainen nähtävillä pitäminen olisi tarpeen valtakunnallisen yhdenmukaisuuden ja kansalaisten yhdenvertaisen kohtelun sekä resurssien tarkoituksenmukaisen käytön kannalta. Lisäksi olisi tarkoituksenmukaista yhteensovittaa nähtävillä pitäminen merenhoitosuunnitelman ja tulvariskien hallinnasta annetun lain (620/2010) mukaisten tulvariskien hallintasuunnitelmien nähtävillä pitämisen kanssa.

Pykälän 2 momentin mukaiset asiakirjoihin tutustumiseen ja mielipiteen jättämiseen liittyvät velvoitteet koskisivat laajemmin valmisteluasiakirjoja ja niiden tausta-asiakirjoja, kun taas 1 momentissa tarkoitettu julkinen kuuluttaminen koskisi ainoastaan lain 13 §:ssä tarkoitettuja valmisteluasiakirjoja. Vesienhoitosuunnitelmassa on vesienhoidon järjestämisestä annetun valtioneuvoston asetuksen liitteen 5 mukaisesti esitettävä tieto siitä, mistä tausta-asiakirjat ovat saatavilla. Pykälän 2 momentin mukainen velvollisuus varata kaikille mahdollisuus tutustua tausta-asiakirjoihin tarkoittaisi, että ELY-keskus esimerkiksi julkaisisi itse tausta-asiakirjat tai linkit tausta-asiakirjoihin verkkosivuillaan, pitäisi asiakirjoja nähtävillä paperisina asiakirjoina tai varaisi käyttöön sähköisen asiointipisteen, jonka kautta yleisöllä olisi mahdollisuus tutustua asiakirjoihin sähköisessä muodossa ELY-keskuksen toimipisteessä. Niille, joille sähköinen tutustuminen ei olisi mahdollista, varattaisiin yhä mahdollisuudet saada tieto asiakirjoista viranomaisen toimipisteessä asioimalla.

Pykälän 3 momentin mukaan ELY-keskuksen olisi pyydettävä tarvittavat lausunnot. Tyypillisesti lausuntoja pyydetään esimerkiksi alueellisilta ja valtakunnallisilta viranomaisilta, ohjaavilta ministeriöiltä sekä muilta vesienhoidon yhteistyöryhmissä mukanaolevilta sidosryhmiltä. Tarvittaessa asiasta olisi järjestettävä tiedotustilaisuuksia, joissa varataan tilaisuus mielipiteen esittämiseen. Momenttiin ehdotetaan lisättävän maininta siitä, että valmisteluasiakirjoista ja menettelyn aikatauluista säädetään 13 §:ssä. Muutoksella selvennettäisiin sitä, että 13 §:ssä tarkoitettuihin valmisteluasiakirjoista tulisi järjestää kyseisen pykälän mukaisessa aikataulussa kuuden kuukauden mittaiset kuulemiset. Lisäksi momentti sisältäisi nykyisen 1 momentin tapaan informatiivisen viittauksen siitä, että valmisteluasiakirjojen ja tausta-asiakirjojen julkisuudesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999).

17 §. Vesienhoitosuunnitelman hyväksyminen. Pykälän 1 momentin mukaan valtioneuvosto hyväksyisi vesienhoitosuunnitelmat. Se tapahtuisi ympäristöministeriön esittelystä. Pykälän 2 momentissa säädetystä julkipanomenettelystä luovuttaisiin. Lisäksi säännökset muutettaisiin aktiivimuotoon tehtävien viranomaisvastuiden selventämiseksi. Samalla ehdotetaan muutoksia hyväksytyn vesienhoitosuunnitelman tiedoksiantoa ja nähtävillä pitämistä koskevien menettelyjen selventämiseksi sekä päivitettäisiin viittaus hallintolain 62 a §:n mukaiseen julkisissa kuulutuksissa noudatettavaan menettelyyn. Hallintolain 62 a §:n mukaan kuulutus ja kuulutetut asiakirjat tulee pitää nähtävillä muutoksenhauille varatun ajan. Noudatettaessa julkista kuulutusta koskevaa 62 a §:ää tulee sovellettavaksi myös tietojen (mukaan lukien henkilötietojen) julkaisemista koskeva hallintolain 62 b §. ELY-keskuksen toimialueen asianomaisissa kunnissa tulisi julkaista ilmoitus kuulutuksesta. Maininta kunnan ilmoitustaulusta poistettaisiin. Suomea sitovia kansainvälisiä sopimuksia koskevaan viimeiseen momenttiin esitetään lisäksi tehtäväksi tekninen selvennys.

1.6 Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta

8 a §. Pykälän 1 momentissa noudatettavaa menettelyä 4 §:n 4 momentin ja 8 §:n 1 ja 2 momentin mukaisten päätöksiä päätösehdotuksen pitämistä julkisesti nähtävänä kunnan ilmoitustaululla nykyaikaistettaisiin. Ehdotuksen pitämisestä julkisesti nähtävänä olisi etukäteen ilmoitettava niin kuin kunnalliset ilmoitukset asianomaisissa kunnissa julkaistaan ja sen lisäksi vähintään yhdessä paikkakunnalla leviävässä sanomalehdessä. Kunnan ilmoituksista säädetään kuntalain 108 §:ssä.

Tavoitteena ei olisi muuttaa lain käsitteistöä tai tehtävänjakoa. Lainmuutoksella pyritäisiin sen sijaan ottamaan huomioon lain julkisista kuulutuksista annetun lain kumoamisesta, hallintolain ja kuntalain lähtökohta, jonka mukaan kuulutus ja kuulutettavat asiakirjat julkaistaisiin yleisessä tietoverkossa viranomaisen verkkosivuilla. Tiedonantojen julkaisemista viranomaisen ilmoitustaululla ei voida nykyaikaisessa hallinnossa enää pitää tehokkaana tiedonvälityksen keinona.

Pykälän 1 momentissa tarkoitettu päätösehdotus voidaan lähettää tavallisella kirjeellä tontin omistajille tai aloitteen tekijöille. Päätösehdotus voidaan antaa vaihtoehtoisesti tiedoksi asianomaiselle sähköisenä viestinä hänen suostumuksellaan, kun sähköisestä asioinnista viranomais-toiminnassa annetun lain 19 §:n edellytykset täyttyvät.

1.7 Laki Etelämantereen ympäristönsuojelusta

18 §. Pykälän 3 momentissa säädetystä julkipanomenettelystä ehdotetaan luovuttavaksi ja siirryttäväksi hallintolain 62 a §:n mukaiseen julkiseen kuulutukseen. Noudatettaessa julkista kuulutusta koskevaa 62 a §:ää tulee sovellettavaksi myös tietojen (mukaan lukien henkilötietojen) julkaisemista koskeva hallintolain 62 b §. Päätös tulisi jatkossakin lähettää hakijalle ja tiedoksi lausunnon antaneille viranomaisille.

1.8 Ulkoilulaki

29 §. Pykälän viittaus julkipanomenettelyyn ehdotetaan korvattavaksi viittauksella hallintolain 62 a §:n mukaiseen julkiseen kuulutukseen. Noudatettaessa julkista kuulutusta koskevaa 62 a §:ää tulee sovellettavaksi myös tietojen (mukaan lukien henkilötietojen) julkaisemista koskeva hallintolain 62 b §. Tieto kuulutuksesta tulisi myös julkaista asianomaisessa kunnassa kuntalain 108 §:n mukaisesti. Muutoksella siirryttäisiin julkipanomenettelystä julkiseen kuuluttamiseen. Sillä ei ole tarkoitus ottaa kantaa siihen, tulisiko viranomaisten jatkossa enää hyödyntää tiedottamisessa muita kuin lain edellyttämiä tiedoksiantotapoja. Muut kuin lainsäädännön edellyttämät tiedottamisen muodot olisivat jatkossa mahdollisia kuten tähänkin saakka.

2 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan vuoden 2020 alusta.

3 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Hallituksen esitykseen liittyvät keskeiset perusoikeudet ovat vastuuta ympäristöstä koskeva 20 §:n 1 momentti, kansalaisten osallistumista koskeva 20 §:n 2 momentti, oikeusturvaa ja hyvää hallintoa koskeva 21 § sekä yksityiselämän suoja koskeva 10 §:n 1 momentti.

Perustuslakivaliokunta on (PeVM 25/1994 vp) asettanut seuraavat edellytykset perusoikeuksien rajoittamiselle: rajoitusten tulee perustua laintasoiseen säädökseen, rajoitusten on oltava tarkkarajaisia ja riittävän täsmällisesti määriteltyjä, rajoitusperusteiden tulee olla perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttäviä, painavan yhteiskunnallisen tarpeen vaatimia, lailla ei voida säätää perusoikeuden ytimeen kuuluvaa rajoitusta, rajoitusten tulee olla välttämättömiä tavoitteen

saavuttamiseksi sekä laajuudeltaan oikeassa suhteessa perusoikeuksien suojaamaan oikeushyvään ja rajoituksen taustalla olevaan yhteiskunnallisen intressin painoarvoon, perusoikeutta rajoitettaessa on huolehdittava riittävästä oikeusturvajärjestelystä eivätkä rajoitukset saa olla ristiriidassa Suomen kansainvälisten ihmisoikeusvelvoitteiden kanssa.

Vastuu ympäristöstä ja osallistuminen

Perustuslain 20 §:n 1 momentin mukaan vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja kulttuuriperinnöstä kuuluu kaikille. Säännöksen mukainen vastuu ympäristöstä toteutuu aineellisen lainsäädännön kautta. Säännöksen piiriin kuuluvat ympäristön tuhoutumisen tai pilaantumisen estäminen sekä aktiiviset luonnolle suotuisat toimet. Perustuslain 20 §:n 2 momentin mukaan julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön sekä mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon.

Asianosaisilla ja muilla tahoilla on ympäristöministeriön hallinnonalan mukaisissa menettelyissä varsin laajat oikeudet saada hakemusasialkirjat nähdäkseen sekä lausua käsityksensä hankkeesta viranomaiselle. Näihin oikeuksiin ei olla esittämässä muutoksia. Tiedoksianto koskevilla säännösehdoilla ei ole vaikutuksia toimintojen luvanvaraisuuteen tai luvan myöntämisedellytyksiin. Esitettävillä lakimuutoksilla ei näin ollen arvioida olevan merkitystä perustuslain 20 §:n 1 momentin toteutumisen kannalta.

Esitykseen sisältyy ehdotuksia, joilla on merkitystä arvioitaessa perustuslain 20 §:n 2 momentissa säädettyä velvoitetta turvata kansalaisten vaikutusmahdollisuudet elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon.

Esityksen mukaiset lakimuutokset koskevat asiakirjojen tiedoksiantoja ja niistä tiedottamista. Lakiesitysten mukaan tiedoksianto toteutettaisiin kuuluttamalla hakemuksesta ja päätöksestä sähköisesti viranomaisen verkkosivuilla hallintolain 62 a §:n mukaisesti. Tieto kuulutuksesta julkaistaisiin pääasiassa tapauksia myös toiminnan vaikutusalueen kunnissa kuntalain 108 §:n mukaisesti. Sähköinen menettely tiedottamisessa vahvistaa osaltaan vaikuttamismahdollisuuksia, kun tieto on helpommin saatavilla. Osallistumis- ja vaikutusmahdollisuudet turvattaisiin sähköisen tiedottamisen lisäksi hallintolain 62 a §:n mukaisella mahdollisuudella tarpeen vaatiessa julkaista kuulutus myös asian vaikutusalueen sanomalehdessä tai muulla viranomaisen päättämällä tavalla. YVA-lain mukaisessa menettelyssä kuuluttamisen lisäksi tapahtuva sanomalehdessä tapahtuva asiaan liittyvä tiedottaminen on säädetty pakolliseksi kansalaisten vaikutusmahdollisuuksien turvaamiseksi.

Oikeusturva ja hyvän hallinnon takeet

Perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsiteltyksi asianmukaisesti ja ilman aiheutonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi. Pykälän 2 momentin mukaan käsittelyn julkisuus sekä oikeus tulla kuulluksi, saada perusteltu päätös ja hakea muutosta samoin kuin muut oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin ja hyvän hallinnon takeet turvataan lailla.

Ehdotetut muutokset eivät vaikuta asianosaisten ja muiden mahdollisuuteen lausua käsityksensä esityksen mukaisissa laeissa tarkoitetuista hankkeista asioiden ollessa vireillä toimivaltaisissa viranomaisissa. Sähköinen asiointiveloite ei koskisi asianosaisia eikä yleisöä, joten mielipide tai muistutus olisi mahdollista toimittaa viranomaiselle myös paperisena. Muutokset eivät myöskään rajoita perustuslain 21 §:n 1 momentissa jokaiselle turvattua oikeutta saada asiansa

käsitellyksi tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa tai oikeutta saada oikeuksia ja velvollisuuksia koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi.

Tiedoksiannoilla on suuri merkitys oikeusturvan toteuttamisen kannalta. Perustuslakivaliokunnan mukaan tiedoksiannolla on olennainen vaikutus siihen, miten asianosaisen oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin toteutuu (PeVL 9/2010 vp). Tiedoksianto on tehtävä siten, että vastaanottaja saa oikeuksiensa käyttämiseksi tarvitsemansa tiedot selkeästi, hänelle ymmärrettävinä ja riittävän ajoissa (PeVL 5/2016 vp).

Hallintolain 2 luvussa säädettyihin hyvän hallinnon perusteisiin kuuluu viranomaisen velvollisuus kohdella hallinnossa asioivia tasapuolisesti. Viranomaisen on pyrittävä turvaamaan hallinnon asiakkaiden yhdenvertaiset mahdollisuudet asioidensa hoitamiseen. Asioinnin järjestämisen keinoja ja laajuutta on arvioitava erityisesti palvelujen käyttäjinä olevien henkilöiden ja yhteisöjen tarpeiden kannalta. Kaikille palveluja tarvitseville on pyrittävä turvaamaan yhtäläinen mahdollisuus asiansa hoitamiseen palvelun laadusta riippumatta. Hallintolain hyvän hallinnon perusteisiin kuuluu myös palveluperiaate ja palvelun asianmukaisuuden vaatimus. Säännös korostaa asiakasnäkökulmaa. Palveluja järjestettäessä on kiinnitettävä huomiota muun ohella palvelujen saatavuuteen ja hallinnossa asioiden valinnanvapauteen. Asiointi on järjestettävä myös alueellisesti yhtäläisellä tavalla.

Ilmoitustaululla ilmoittamista tai kuuluttamista ei voida pitää nykyaikaisessa hallinnossa tiedonsaannin kannalta tehokkaana tiedoksiannon tapana. Yleisen tietoverkon käyttö ilmoitusten ja päätösten tiedoksiannossa on yleistynyt eikä kyse ole täysin uudesta sääntelystä, koska sähköisiä menettelyitä ja sähköistä asiointia hyödynnetään jo nykyisin myös ympäristöasioissa. Sitä voidaan pitää tiedoksiannosta vastaavan viranomaisen sekä tiedoksiannon vastaanottajien kannalta vaivattomana ja tiedonvälityksen näkökulmasta varsin tehokkaana ilmoittamistapana. Vastaavan kaltainen sääntely on otettu myös esimerkiksi kuntalakiin.

Yksityiselämän ja henkilötietojen suoja sekä julkisuusperiaate

Perustuslain 10 §:n 1 momentin mukaan jokaisen yksityiselämä, kunnia ja kotirauha on turvattu. Pykälän 2 momentin mukaan henkilötietojen suojasta säädetään tarkemmin lailla. Perustuslain 12 §:n 2 momentin mukaan viranomaisen hallussa olevat asiakirjat ja muut tallenteet ovat julkisia, jollei niiden julkisuutta ole välttämättömien syiden vuoksi lailla erikseen rajoitettu. Jokaisella on oikeus saada tieto julkisesta asiakirjasta ja tallenteesta. Perustuslakivaliokunta on painottanut, että yksityiselämän ja henkilötietojen suoja tulee suhteuttaa toisiinsa perus- ja ihmisoikeuksiin sekä muihin painaviin yhteiskunnallisiin intresseihin. Se on katsonut, että lainsäätäjän tulee turvata yksityiselämän ja henkilötietojen suoja tavalla, jota voidaan pitää hyväksyttävänä perusoikeusjärjestelmän kokonaisuudessa. Perustuslakivaliokunta on painottanut, että yksityiselämän ja henkilötietojen suojalla ei ole etusijaa muihin perusoikeuksiin nähden, ja että arvioinnissa on kyse kahden tai useamman perusoikeussäännöksen yhteensovittamisesta ja punninnasta (PeVL 14/2018 vp, PeVL 54/2014 vp ja PeVL 10/2014 vp). Perustuslakivaliokunta on korostanut erityisesti asiakirjajulkisuuden ja henkilötietojen suojan välistä tasapainoa (PeVL 22/2008 vp).

Henkilötietojen suojaa koskevaa kansallista sääntelyä arvioitaessa huomioon tulee ottaa myös yleinen tietosuoja-asetus, joka on jäsenvaltioissa suoraan sovellettavaa oikeutta. Myös Euroopan unionin perusoikeuskirjan 7 artiklan mukaan jokaisella on oikeus siihen, että hänen yksityis- ja perhe-elämäänsä, kotiaan ja viestejään kunnioitetaan. Euroopan unionin yleisessä tietosuoja-asetuksessa on tunnistettu, että viranomaisten on voitava luovuttaa hallussaan olevien asiakirjojen sisältämiä henkilötietoja, mikäli tästä säädetään erikseen laissa. Lainsäädännössä

on tällöin yhteensovittettava asiakirjojen julkisuus sekä oikeus henkilötietojen suojaan. Asetuksen 5 artiklassa vahvistetaan henkilötietojen suojaa koskevat yleiset periaatteet (esimerkiksi tietojen minimoinnin periaate henkilötietojen käsittelyn tarkoitukseen nähden sekä tietojen säilytyksen rajoittaminen), jotka tulisi mahdollisimman tehokkaasti huomioida myös asiakirjajulkisuuden ja henkilötietojen suojan yhteensovittavassa lainsäädännössä.

Hallituksen esityksen sisältämien lakiehdotusten mukaiset tiedoksiannot sähköistettäisiin. Pääasiassa lakiehdotukset koskevat yritysten toimintaan liittyviä menettelyitä eikä luonnollisia henkilöitä, ellei toiminnanharjoittaja harjoita yritystoimintaa omalla nimellään. Lakiehdotusten mukaisiin menettelyihin sisältyy pääsääntöisesti kuulemisvaihe, jossa lupahakemuksesta tai muusta kyseessä olevasta asiakirjasta kuullaan niitä, joita asia voi koskea. Nämä tahot voivat olla yksityishenkilöitä, jotka omistavat kiinteistön tai asuvat kyseessä olevan toiminnan tai hankkeen sijaintipaikan naapurissa tai sen vaikutusalueella. Esityksen kattamat asiakirjat annettaisiin tiedoksi sähköisesti julkaistavalla kuulutuksella hallintolain 62 a §:n mukaisesti. Tämän esityksen mukaisista, hallintolain 62 a §:n tarkoittamalla tavalla julkaistavissa kuulutuksista ja kuulutettavista asiakirjoista sekä muutoin lainsäädännön velvoittamalla tavalla yleisessä tietoverkossa julkaistavista asiakirjoista saattaa ilmetä henkilötietoja. Perustuslakivaliokunta on arvioinut henkilötietojen julkaisemista yleisessä tietoverkossa kuntalakia koskevassa lausunnossaan (PeVL 63/2014 vp). Perustuslakivaliokunta on katsonut, että yksityiselämän ja henkilötietojen suojan kannalta on olennaista, että tiedot saatetaan julkisiksi yleisessä tietoverkossa vain, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Lisäksi se on pitänyt hyvänä sitä, että kuntalain säännöksiin sisältyvät asianmukaiset vaatimukset henkilötietojen poistamisesta määrääjän kuluttua. Se on pitänyt perusteltuna sitä, että tietoverkossa kuntalain mukaan julkaistavassa asiakirjassa julkaistaan ainoastaan tiedonsaannin kannalta välttämättömät henkilötiedot. Valiokunta on katsonut kuntalain sääntelyssä saavutetun hyvän tasapainon julkisuusperiaatteen ja yksityiselämän suojan välillä.

Henkilötietojen sekä yksityiselämän suojan kannalta on tärkeää, että tietoverkossa julkaistavissa asiakirjoissa julkaistaan ainoastaan tiedonsaannin kannalta välttämättömät henkilötiedot (kuten PeVL 63/2014 vp). Tähän pohjautuu myös hallintolain 1 päivänä tammikuuta 2020 voimaan tuleva 62 b §, joka soveltuu suoraan hallintolain 62 a §:n mukaisella julkisella kuulutuksella tiedoksi annettaviin tapauksiin ja joka mahdollistaa sen, että kuulutuksissa ja kuulutetuissa asiakirjoissa voidaan julkaista tiedonsaannin kannalta välttämättömät henkilötiedot sen estämättä, mitä julkisuuslain 16 §:n 3 momentissa säädetään. 62 b §:n mukaan kyseiset henkilötiedot on kuitenkin poistettava tietoverkosta kuulutuksen ja kuulutettavan asiakirjan nähtävilläpitoajan päätyttyä. Nyt esitettäviin henkilötietojen julkaisemista koskeviin erityissäännöksiin sisällytettäisiin poikkeus hallintolain 62 b §:ssä säädetystä siten, että kyseisissä asioissa erityisen välttämättömät henkilötiedot tulisi poistaa tietoverkosta hallintolaissa säädettyä määräaikaa myöhemmin. Nämä tiedot on erityissäännöksissä tarkoin rajattu, ja niiden pitäminen tietoverkossa yleissäännöksestä poikkeavan ajan olisi välttämätöntä tiedonsaannin kannalta. Maa-aineslain ehdotettujen 13 ja 19 §:n mukaan tiedonsaannin kannalta välttämättömät henkilötiedot, toiminnanharjoittajan nimi ja hankkeen sijaintipaikka tulisi poistaa yleisestä tietoverkosta sitten, kun hakemuksen mukainen lupapäätös on tullut lainvoimaiseksi, ja lupapäätöksestä sitten, kun päätöksen mukainen toiminta on lopetettu. Säännös vastaisi tältä osin ympäristönsuojelulain 1 päivänä tammikuuta 2020 voimaan tulevissa 44 ja 85 §:issä säädettyä.

YVA-lain mukaisessa menettelyssä tuotetaan lain 13 §:n mukaisia päätöksiä arviointimenettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa, 16 §:ssä tarkoitettuja ympäristövaikutusten arviointiohjeita, 18 §:n mukaisia yhteysviranomaisen lausuntoja arviointiohjelmasta, 19 §:n mukaisia arviointiselostuksia sekä 23 §:n mukaisia yhteysviranomaisen perusteltuja päätelmiä. Arviointimenettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa annetusta päätöksestä tulisi poistaa henkilötie-

dot hankkeesta vastaavan nimi ja hankkeen sijaintipaikka päätöksen 30 päivän nähtävilläpitoajan päätyttyä. Ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta sekä ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta ja yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta antamasta lausunnosta hankkeesta vastaavan nimeä ja hankkeen sijaintipaikkaa koskevat tiedot esitetään poistettavaksi sitten, kun lain 23 §:ssä tarkoitettu yhteysviranomaisen perusteltua päätelmää koskeva 30 päivän nähtävilläpitoaika on päättynyt.

Julkisuuslain 16 §:n 3 momentissa säädetään viranomaisen henkilörekisterin henkilötietoja sisältävän tiedon luovuttamistavasta ja luovuttamisen edellytyksistä. Säännöksen mukaan tiedon saa luovuttaa sähköisessä muodossa, jos luovutuksensaajalla on henkilötietojen suojaa koskevien säännösten mukaan oikeus tallettaa ja käyttää sellaisia henkilötietoja. Kun tieto luovutetaan yleisen tietoverkon kautta, viranomainen ei voi varmistua luovutuksensaajan oikeudesta henkilötiedon käyttämiseen, koska tieto on kenen tahansa yleisen tietoverkon käyttäjän saatavissa. Jotta sähköisesti julkaistavat asiakirjat voisivat sisältää tiedottamisen kannalta olennaisen tiedon, on säännös julkisuuslain 16 §:n 3 momentista poikkeamiseksi tarpeen. Ilman julkisuuslain 16 §:n 3 momentista poikkeavaa säännöstä, yleisessä tietoverkossa ei myöskään ole mahdollista julkaista sellaista tietoa, joka kuuluu henkilörekisteriin. Julkisuuslain 16 §:n 3 momentin poikkeamissäännöksestä säädettäisiin YVA-lain 18 §:ssä.

Henkilötietojen käsittelyn tulee olla asiallisesti perusteltua viranomaisen toiminnan kannalta. Ilman asianomaisen henkilön suostumusta henkilötietoja saa käsitellä vain, jos käsittelystä säädetään laissa tai käsittely johtuu rekisterinpitäjälle laissa säädetyistä tai sen nojalla määrätystä tehtävästä tai velvoitteesta. Kaiken henkilötietojen käsittelyn on myös oltava oikeutettua ja tarpeellista koko sen ajan, jolloin tietoja käsitellään. Esitettyjen erityissäännösten mukaisen henkilötietojen käsittelyn katsotaan olevan asiallisesti perusteltua kyseisiin ympäristöllisiin menettelyihin liittyvien tiedottamistarpeiden ja kansalaisten ympäristöperusoikeuden toteutumisen näkökulmasta. Erityissäännösten ajallinen ulottuvuus on määritelty siten, että poikkeava käsittely olisi koko erityissäännöksen soveltamisajan oikeutettua ja tarpeellista.

Esitetyt henkilötietojen suojaa koskevien erityissäännösten katsotaan täyttävän yleisen tietosuojasetuksen 6 artiklan käsittelyperusteista 1 kohdan c alakohdan vaatimukset, koska ne ovat välttämättömiä viranomaisen lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi, sekä e alakohdan vaatimukset, koska ne ovat tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi ja viranomaiselle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi. Perustuslakivaliokunta on katsonut, että kansallisen erityislainsäädännön säätämiseen tulee suhtautua pidättyvästi ja rajata sellaisen säätäminen vain välttämättömään tietosuojasetuksen antaman kansallisen liikkumavaran puitteissa (PeVL 14/2018 vp). Esityksen mukaisen erityissääntelyn katsotaan olevan välttämätöntä ja kansallisen liikkumavaran puitteissa. Esitettyjen erityissäännösten katsotaan täyttävän myös yleisen tietosuojasetuksen riskiperusteisen lähestymistavan vaatimukset, sillä erityissäännösten kattamat henkilötiedot eivät ole arkaluonteisia tai niihin verrattavissa olevia henkilötietoja. Julkaistavien tietojen määrää voidaan myös pitää vähäisenä. Lisäksi kyseiset tiedot liittyvät joka tapauksessa elinkeinotoimintaan ja ovat siten muutenkin lähtökohtaisesti julkisesti saatavilla olevia tietoja, eikä niiden verkossa julkaisemisen katsota näin ollen erityisesti altistavan rekisteröityä riskeille.

Edellä kerrotuilla perusteilla ehdotus laeiksi ympäristöministeriön hallinnonalan eräiden julkisia kuulutuksia koskevien säännösten muuttamisesta voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisen järjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**luonnonsuojelulain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luonnonsuojelulain (1096/1996) 22 §:n 3 momentti, 30 §:n 1 momentti, 47 §:n 3 momentti ja 64 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 22 §:n 3 momentti laissa 58/2011 sekä 30 §:n 1 momentti ja 47 §:n 3 momentti laissa 1587/2009, seuraavasti:

22 §

Alueen liittäminen luonnonsuojelualueeseen

Luonnonsuojelualueeseen liitettäväksi päätetyn tai haetun alueen kiinteistönmuodostuksessa noudatetaan, mitä 21 §:n 1 momentissa säädetään. Jos luonnonsuojelualueeseen liitetään valtion omistukseen siirtynyt yksityinen luonnonsuojelualue, poistetaan tämän rauhoitusta koskeva merkintä liittämisen yhteydessä kiinteistötietojärjestelmästä. Samalla lakkaavat aluetta koskevat aiemmat rauhoitusmääräykset olemasta voimassa. Liittäminen on annettava tiedoksi julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003). Tieto kuulutuksesta on julkaistava asianomaisessa kunnassa. Kunnan ilmoituksista säädetään kuntalain (410/2015) 108 §:ssä.

30 §

Kiellon voimaantulo

Edellä 29 §:n 1 momentissa tarkoitettu kielto tulee voimaan, kun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on päätöksellään määritellyt suojeltuun luontotyyppiin kuuluvan alueen rajat ja antanut päätöksen tiedoksi alueen omistajille ja haltijoille. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on annettava kieltopäätös lisäksi tiedoksi julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolaissa. Tieto kuulutuksesta on julkaistava asianomaisessa kunnassa. Kunnan ilmoituksista säädetään kuntalain 108 §:ssä.

47 §

Lajien esiintymispaikkojen suojelu

Edellä 2 momentissa tarkoitettu kielto tulee voimaan, kun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on päätöksellään määritellyt erityisesti suojeltavan lajin esiintymispaikan rajat ja antanut päätöksen tiedoksi alueen omistajille ja haltijoille. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on annettava kieltopäätös lisäksi tiedoksi julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolaissa. Tieto kuulutuksesta on julkaistava asianomaisessa kunnassa. Kunnan ilmoituksista säädetään kuntalain 108 §:ssä. Päätös on voimassa mahdollisesta valituksesta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin päättä.

64 §

Natura 2000 –verkosto

Mitä 8 §:ssä säädetään luonnonsuojeluohjelman laatimisesta ja hyväksymisestä, on noudatettava laadittaessa ehdotusta Natura 2000 -verkostoon sisällytettävistä alueista. Ehdotus annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolaissa. Tieto kuulutuksesta on julkaistava asianomaisessa kunnassa. Kunnan ilmoituksista säädetään kuntalain 108 §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki**maa-aineslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maa-aineslain (555/1981) 13 §:n otsikko sekä 1 ja 3 momentti, 19 §:n otsikko ja 1 momentti, 20 §:n 1 momentti, 20 b §:n 1 ja 2 momentti ja 20 c §, sellaisina kuin ne ovat, 13 §:n otsikko sekä 1 ja 3 momentti laissa 258/2017, 19 §:n otsikko ja 1 momentti laissa 468/2005, 20 §:n 1 momentti laissa 977/2017 sekä 20 b §:n 1 ja 2 momentti ja 20 c § laissa 424/2015, seuraavasti:

13 §

Lupahakemuksen tiedoksianto ja lupahakemuksesta tiedottaminen

Toimivaltaisen lupaviranomaisen on annettava maa-aineslupaa koskeva hakemus tiedoksi julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003). Kuulutuksen ja hakemusasiakirjojen on mainitun lain 62 a §:ssä säädetystä poiketen kuitenkin oltava nähtävillä vähintään 30 päivää. Kuulutuksessa ja kuulutetuissa asiakirjoissa julkaistut henkilötiedoiksi katsottavat toiminnanharjoittajan nimi sekä ottamisalueen sijaintipaikka ja kiinteistötiedot on mainitun lain 62 b §:ssä säädetystä poiketen poistettava verkkosivuilta päätöksen tultua lainvoimaiseksi. Tieto kuulutuksesta on julkaistava toiminnan vaikutusalueen kunnissa. Kunnan ilmoituksista säädetään kuntalain (410/2015) 108 §:ssä. Tämän ohella kunnan on varattava ottamisalueen sisältävään kiinteistöön rajoittuvien kiinteistöjen ja muiden alueiden omistajille ja haltijoille tilaisuus tulla kuulluiksi, paitsi milloin se on ilmeisen tarpeetonta. Lupahakemuksen tiedoksiannosta ja tiedottamisesta aiheutuneet kulut kuuluvat luvan hakijan maksettaviksi.

Jos hakemus koskee ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa tarkoitettua hanketta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle on varattava mahdollisuus lausunnon antamiseen hakemuksesta. Rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuin ympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kyseessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät, voi esittää mielipiteensä hakemuksesta.

19 §

Lupapäätöksen tiedoksianto ja lupapäätöksestä tiedottaminen

Lupaviranomaisen on annettava lupapäätös tiedoksi julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolaissa. Sen lisäksi, mitä mainitun lain 62 a §:ssä säädetään kuulutuksen sisällöstä, lupapäätöstä koskevassa kuulutuksessa on mainittava myös päätöstä koskeva valitusaika. Kuulutuksessa ja kuulutetuissa asiakirjoissa julkaistut henkilötiedoiksi katsottavat toiminnanharjoittajan nimi sekä ottamisalueen sijaintipaikka ja kiinteistötiedot on mainitun lain 62 b §:ssä säädetystä poiketen poistettava viranomaisen verkkosivuilta sitten, kun luvanvarainen toiminta on päättynyt ja 11 §:n nojalla lupamääräyksissä annetut velvoitteet on täytetty. Tieto kuulutuksesta on julkaistava toiminnan vaikutusalueen kunnissa. Kunnan ilmoituksista säädetään kuntalain 108 §:ssä.

20 §

Muutoksenhaku

Tämän lain nojalla annettuun viranomaisen päätökseen saa hakea valittamalla muutosta hallintotuomioistuimelta noudattaen, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

20 b §

Kuuleminen maa-aineslupapäätöstä koskevan valituksen johdosta

Hallinto-oikeuden on annettava maa-aineslupapäätöstä koskeva luvan hakijan valitus tiedoksi julkisella kuulutuksella, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolaissa. Tieto kuulutuksesta on julkaistava toiminnan vaikutusalueen kunnissa. Kunnan ilmoituksista säädetään kuntalain 108 §:ssä.

Hallinto-oikeuden on varattava luvan hakijan valituksen johdosta tilaisuus vastineen antamiselle niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, sekä yleistä etua valvoville viranomaisille, jollei tämä ole ilmeisen tarpeetonta. Muutoin kuulemisesta säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.

20 c §

Menettely muutoksenhakutuomioistuimessa

Hallinto-oikeuden on annettava maa-aineslupaa koskeva päätöksensä tiedoksi julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolaissa. Tieto kuulutuksesta on julkaistava toiminnan vaikutusalueen kunnissa. Kunnan ilmoituksista säädetään kuntalain 108 §:ssä.

Hallinto-oikeuden päätös on toimitettava valittajalle ja päätöksen jäljennös sitä pyytäneille asianosaisille sekä lupaa koskevassa asiassa toiminnanharjoittajalle, jollei tämä ole valittajana. Jäljennös päätöksestä on lisäksi toimitettava kunnan valvontaviranomaiselle sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki

ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017) 13 §:n 2 momentti, 17 §:n 2 momentti, 18 § ja 23 §:n 2 momentti sekä
lisätään 17 §:ään uusi 3 momentti ja 23 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

13 §

Päätös arviointimenettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa

Päätös on annettava tiedoksi hankkeesta vastaavalle noudattaen, mitä hallintolain (434/2003) 60 §:ssä säädetään. Päätös on lähetettävä tiedoksi asianomaisille viranomaisille sekä mahdolliselle aloitteen tehneelle taholle. Päätös on lisäksi annettava viipymättä tiedoksi julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolaissa. Kuulutus ja kuulutetut asiakirjat on mainitun lain 62 a §:ssä säädetystä poiketen kuitenkin pidettävä viranomaisen verkkosivuilla yleisesti nähtävillä 30 päivää. Kuulutuksessa ja kuulutetuissa asiakirjoissa julkaistut henkilötiedoiksi katsottavat hankkeesta vastaavan nimi ja hankkeen sijaintia koskevat tiedot on mainitun lain 62 b §:ssä säädetystä poiketen poistettava viranomaisen verkkosivuilta päätöksen ja kuulutuksen nähtävillä pitoajan päätyttyä. Tieto kuulutuksesta on lisäksi julkaistava viipymättä hankkeen todennäköisen vaikutusalueen kunnissa. Kunnan ilmoituksista säädetään kuntalain 108 §:ssä.

17 §

Arviointiohjelmasta kuuleminen

Yhteysviranomaisen on annettava ympäristövaikutusten arviointiohjelma viipymättä tiedoksi julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolaissa. Kuulutuksen sisältöön sovelletaan kuitenkin hallintolain 62 a §:n 3 momentin sijasta tätä pykälää. Kuulutuksesta on käytävä ilmi riittävät tiedot hankkeesta, miten hankkeesta ja sen ympäristövaikutuksista ja niiden arvioimisesta on mahdollista saada tietoa, ja miten niistä voi esittää mielipiteitä. Kuulutuksen sisällöstä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Lisäksi kuulutuksessa on mainittava, missä ja mihin ajankohtaan saakka asiakirja pidetään nähtävillä sekä ajankohta, jona se on julkaistu viranomaisen verkkosivuilla. Kuulutuksessa ja kuulutetuissa asiakirjoissa julkaistut henkilötiedoiksi katsottavat hankkeesta vastaavan nimi ja hankkeen sijaintia koskevat tiedot on hallintolain 62 b §:ssä säädetystä poiketen poistettava viranomaisen verkkosivuilta tämän lain 23 §:n 3 momentissa tarkoitetun perustellun päätelmän nähtävillä pitoajan päätyttyä.

Tieto kuulutuksesta on julkaistava viipymättä hankkeen todennäköisen vaikutusalueen kunnissa. Kunnan ilmoituksista säädetään kuntalain 108 §:ssä. Lisäksi arviointiohjelmasta on tiedotettava ainakin yhdessä hankkeen vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä. Mielipiteet ja lausunnot on toimitettava yhteysviranomaiselle kuulutuksessa ilmoitettuna aikana,

joka alkaa kuulutuksen julkaisemispäivästä ja kestää 30 päivää. Erityisestä syystä aika voidaan pidentää enintään 60 päiväksi.

18 §

Yhteysviranomaisen lausunto arviointiohjelmasta

Yhteysviranomainen antaa hankkeesta vastaavalle lausuntonsa ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta kuukauden kuluessa lausuntojen antamiseen ja mielipiteiden esittämiseen varatun määräajan päättymisestä. Yhteysviranomaisen on otettava lausunnossaan kantaa arviointiohjelman laajuuteen ja tarkkuuteen. Lausunnosta on myös käytävä ilmi, kuinka tarvittavat selvitykset sovitetaan tarpeen mukaan yhteen hanketta koskevien muissa laeissa edellytettyjen selvitysten kanssa. Lausunnossa on esitettävä yhteenveto muista lausunnoista ja mielipiteistä. Yhteysviranomainen toimittaa lausuntonsa ja muut lausunnot ja mielipiteet hankkeesta vastaavalle. Lausunto on samalla toimitettava tiedoksi asianomaisille viranomaisille sekä julkaistava yhteysviranomaisen verkkosivuilla.

Yhteysviranomaisen verkkosivuilla julkaistavat asiakirjat voivat sisältää viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 16 §:n 3 momentin estämättä hankkeesta vastaavan nimen ja hankkeen sijaintia koskevat tiedot. Viranomaisen verkkosivuilla julkaistut henkilötiedot on poistettava verkkosivuilta tämän lain 23 §:n 3 momentissa tarkoitetun yhteysviranomaisen perustellun päätelmän nähtävillä pitoajan päätyttyä.

23 §

Perusteltu päätelmä

Yhteysviranomaisen on toimitettava perusteltu päätelmä sekä muut lausunnot ja mielipiteet hankkeesta vastaavalle. Perusteltu päätelmä on samalla toimitettava tiedoksi hanketta käsitteleville viranomaisille, hankkeen vaikutusalueen kunnille sekä tarvittaessa maakuntien liitoille ja muille asianomaisille viranomaisille.

Yhteysviranomaisen on annettava perusteltu päätelmä viipymättä tiedoksi julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolaissa. Kuulutus ja kuulutetut asiakirjat on mainitun lain 62 a §:ssä säädetystä poiketen kuitenkin pidettävä viranomaisen verkkosivuilla yleisesti nähtävillä 30 päivää. Kuulutuksessa ja kuulutetuissa asiakirjoissa julkaistut henkilötiedoiksi katsottavat hankkeesta vastaavan nimi ja hankkeen sijaintia koskevat tiedot on mainitun lain 62 b §:ssä säädetystä poiketen poistettava viranomaisen verkkosivuilta perustellun päätelmän nähtävillä pitoajan päätyttyä. Tieto kuulutuksesta on lisäksi julkaistava viipymättä hankkeen todennäköisen vaikutusalueen kunnissa. Kunnan ilmoituksista säädetään kuntalain 108 §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki

viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (200/2005) 5 §:n 2 momentti, 8 §:n 2 momentti, 9 §:n 1 ja 2 momentti sekä 11 §:n otsikko ja 3 momentti seuraavasti:

5 §

Ympäristöarvioinnin soveltaminen harkinnan perusteella

Ympäristöarvioinnin tarvetta koskevan harkinnan tulos perusteluineen on annettava tiedoksi julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolaissa. Kuulutus ja kuulutettava aineisto on kuitenkin mainitun lain 62 a §:ssä säädetystä poiketen pidettävä nähtävillä vähintään 30 päivän ajan.

8 §

Suunnitelman tai ohjelman ja ympäristöselostuksen valmistelu sekä siitä tiedottaminen

Suunnitelman tai ohjelman valmistelu tulee järjestää siten, että yleisöllä on mahdollisuus saada tietoja suunnitelman tai ohjelman ja ympäristöselostuksen lähtökohdista, tavoitteista ja valmistelusta sekä esittää asiasta suunnitelmasta tai ohjelmasta vastaavalle viranomaiselle mielipiteensä. Aineisto on julkaistava ainakin sähköisesti. Tiedotettaessa valmistelun aloittamisesta ja mahdollisuudesta mielipiteen esittämiseen noudatetaan muutoin, mitä kyseessä olevan suunnitelman tai ohjelman valmistelusta säädetään. Jos tiedottamisesta ei säädetä erikseen, annetaan aineisto tiedoksi julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolaissa. Noudatettaessa hallintolain mukaista julkisia kuulutuksia koskevaa menettelyä tulee yleisölle varattavan tilaisuuden mielipiteen esittämiseen olla vähintään 30 päivää.

9 §

Suunnitelma- tai ohjelmaluonnoksesta sekä ympäristöselostuksesta kuuleminen

Suunnitelmasta tai ohjelmasta vastaavan viranomaisen on varattava yleisölle mahdollisuus tutustua suunnitelma- tai ohjelmaluonnokseen ja ympäristöselostukseen sekä esittää niistä mielipiteensä. Mahdollisuus varataan pitämällä suunnitelma- tai ohjelmaluonnos ja ympäristöselostus yleisesti nähtävillä. Suunnitelma- tai ohjelmaluonnos ja ympäristöselostus on julkaistava ainakin sähköisesti.

Tiedotettaessa asiakirjoista, niiden nähtävillä pitämisestä ja mahdollisuudesta mielipiteen esittämiseen noudatetaan, mitä kyseessä olevan suunnitelman tai ohjelman valmistelusta säädetään. Jos tiedottamisesta ei säädetä erikseen, annetaan suunnitelma- tai ohjelmaluonnos ja ym-

päristöselostus tiedoksi julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolaissa. Noudatettaessa hallintolain mukaista julkisia kuulutuksia koskevaa menettelyä tulee yleisölle varattavan tilaisuuden mielipiteen esittämiseen olla vähintään 30 päivää.

11 §

Suunnitelman tai ohjelman hyväksyminen ja päätöksen tiedoksianto

Kun suunnitelma tai ohjelma hyväksytään, suunnitelma tai ohjelma sekä sen hyväksymistä koskeva päätös on sen lisäksi, mitä muualla säädetään, annettava tiedoksi julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolaissa. Päätös sekä suunnitelma tai ohjelma ja ympäristöselostus on lisäksi toimitettava tiedoksi Suomen ympäristökeskukselle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

5.

Laki

vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain (1299/2004) 10 d §:n 1 momentti sekä 15 ja 17 §, sellaisina kuin ne ovat, 10 d §:n 1 momentti laissa 1263/2014, 15 § laissa 1593/2009 ja 17 § osaksi laissa 1593/2009, seuraavasti:

10 d §

Pohjavesialueen määrittämisen ja luokituksen valmistelu

Vesienhoitosuunnitelman laatimisen yhteydessä tehtävän pohjavesialueen määrittämisen ja luokituksen valmistelussa laadittavien valmisteluasiakirjojen tiedoksi antamisessa ja niitä koskevassa kuulemisessa noudatetaan, mitä 15 §:ssä säädetään. Jos pohjavesialueen luokkaa tai rajaa muutetaan vesienhoitosuunnitelman laatimisesta erillisenä menettelynä, 15 §:ssä säädetystä poiketen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on pidettävä valmisteluasiakirjojat nähtävillä vähintään 30 päivää. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on pyydettävä asiassa lausunto pohjavesialueen sijaintikunnalta ja niiltä kunnilta, joiden vedenhankintaan tai maankäyttöön pohjavesialueen rajauksella ja luokituksella voi olla vaikutusta sekä siltä maakunnan liitolta, jonka alueella pohjavesialue sijaitsee.

15 §

Osallistuminen ja tiedottaminen

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on annettava 13 §:ssä tarkoitetut valmisteluasiakirjat tiedoksi julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003). Tieto kuulutuksesta on julkaistava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimialueen asianomaisissa kunnissa. Kunnan ilmoituksista säädetään kuntalain (410/2015) 108 §:ssä.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on varattava kaikille mahdollisuus tutustua valmisteluasiakirjoihin ja niiden tausta-asiakirjoihin ja esittää niistä mielipiteensä kirjallisesti tai sähköisesti kuuden kuukauden ajan, joka alkaa 1 momentissa tarkoitetun kuulutuksen julkaisemisajankohdasta.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on lisäksi pyydettävä tarvittavat lausunnot. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus järjestää tarpeen mukaan tiedotustilaisuuksia, joissa varataan tilaisuus mielipiteiden esittämiseen. Valmisteluasiakirjoista ja menettelyn aikatauluista säädetään 13 §:ssä. Valmisteluasiakirjojen ja tausta-asiakirjojen julkisuudesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa.

17 §

Vesienhoitosuunnitelman hyväksyminen

Valtioneuvosto hyväksyy vesienhoitosuunnitelmat.

Ympäristöministeriö julkaisee valtioneuvoston hyväksymät vesienhoitosuunnitelmat sähköisesti. Ympäristöministeriö toimittaa valtioneuvoston päätöksen sähköisesti elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on annettava valtioneuvoston päätös tiedoksi julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolaissa. Tieto kuulutuksesta on julkaistava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimialueen asianomaisissa kunnissa. Kunnan ilmoituksista säädetään kuntalain 108 §:ssä. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus toimittaa lisäksi päätöksen niille viranomaisille, joita asian käsittelyn aikaisemmissa vaiheissa on kuultu.

Valtioneuvoston päätöksen tiedoksi antamisesta kansainvälisellä vesienhoitoalueella määrätään Suomea sitovissa kansainvälisissä sopimuksissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

6.

Laki

kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain 8 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain (669/1978) 8 a §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 547/2005, seuraavasti:

8 a §

Ennen 4 §:n 4 momentin ja 8 §:n 1 ja 2 momentin mukaisen päätöksen tekemistä päätösehdotuksen pitämisestä julkisesti nähtävänä on etukäteen ilmoitettava niin kuin kunnalliset ilmoitukset asianomaisessa kunnassa julkaistaan ja vähintään yhdessä paikkakunnalla yleisesti leviävässä sanomalehdessä. Kunnan ilmoituksista säädetään kuntalaissa (410/2015). Päätösehdotuksesta on annettava tieto aloitteen tekijöille. Lisäksi sellaisesta päätösehdotuksesta, jolla kunta ottaa tontinomistajien tehtäviä huolehtiakseen, on annettava tieto alueen tontinomistajille. Tiedoksianto voi tapahtua tavallisella kirjeellä. Muistutus ehdotuksesta on jätettävä kunnalle 14 päivän kuluessa ehdotuksen nähtäville asettamisesta tai kirjeen tiedoksisaamisesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

7.

Laki

Etelämantereen ympäristönsuojelusta annetun lain 18 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Etelämantereen ympäristönsuojelusta annetun lain (28/1998) 18 §:n 3 momentti seuraavasti:

18 §

Lupapäätös

Lupaviranomaisen on annettava lupapäätös tiedoksi julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003). Päätös lähetetään hakijalle ja tiedoksi lausunnon antaneille viranomaisille.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

8.

Laki

ulkoilulain 29 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkoilulain (606/1973) 29 §, sellaisena kuin se on laissa 1572/2009, seuraavasti:

29 §

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on annettava päätös ulkoilureittisuunnitelman vahvistamisesta tai ulkoilureitin lakkauttamisesta tiedoksi julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003). Tieto kuulutuksesta on julkaistava asianomaisessa kunnassa. Kunnan ilmoituksista säädetään kuntalain (410/2015) 108 §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 31 päivänä lokakuuta 2019

Pääministeri

Antti Rinne

Ympäristö- ja ilmastoministeri Krista Mikkonen

1.

Laki**luonnonsuojelulain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luonnonsuojelulain (1096/1996) 22 §:n 3 momentti, 30 §:n 1 momentti, 47 §:n 3 momentti ja 64 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 22 §:n 3 momentti laissa 58/2011, 30 §:n 1 momentti ja 47 §:n 3 momentti laissa 1587/2009, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

22 §

22 §

*Alueen liittäminen luonnonsuojelualueeseen**Alueen liittäminen luonnonsuojelualueeseen*

Luonnonsuojelualueeseen liitettäväksi päätetyn tai haetun alueen kiinteistönmuodotuksessa noudatetaan, mitä 21 §:n 1 momentissa säädetään. Mikäli luonnonsuojelualueeseen liitetään valtion omistukseen siirtynyt yksityinen luonnonsuojelualue, poistetaan tämän rauhoitusta koskeva merkintä liittämisen yhteydessä kiinteistötietojärjestelmästä. Samalla lakkaavat aluetta koskevat aiemmat rauhoitusmääräykset olemasta voimassa. Liittämisestä on kuulutettava kunnan ilmoitustaululla siten kuin julkisista kuulutuksista annetussa laissa (34/1925) säädetään.

Luonnonsuojelualueeseen liitettäväksi päätetyn tai haetun alueen kiinteistönmuodotuksessa noudatetaan, mitä 21 §:n 1 momentissa säädetään. *Jos* luonnonsuojelualueeseen liitetään valtion omistukseen siirtynyt yksityinen luonnonsuojelualue, poistetaan tämän rauhoitusta koskeva merkintä liittämisen yhteydessä kiinteistötietojärjestelmästä. Samalla lakkaavat aluetta koskevat aiemmat rauhoitusmääräykset olemasta voimassa. *Liittäminen on annettava tiedoksi julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003). Tieto kuulutuksesta on julkaistava asianomaisessa kunnassa. Kunnan ilmoituksista säädetään kuntalain (410/2015) 108 §:ssä.*

30 §

30 §

*Kiellon voimaantulo**Kiellon voimaantulo*

Edellä 29 §:n 1 momentissa tarkoitettu kiello tulee voimaan, kun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on päätöksellään määritellyt suojeltuun luontotyyppiin kuuluvan alueen rajat ja antanut päätöksen tiedoksi

Edellä 29 §:n 1 momentissa tarkoitettu kiello tulee voimaan, kun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on päätöksellään määritellyt suojeltuun luontotyyppiin kuuluvan alueen rajat ja antanut päätöksen tiedoksi alueen omistajille ja haltijoille. *Elinkeino-,*

Voimassa oleva laki

alueen omistajille ja haltijoille. Kielto annetaan julkipanon jälkeen, ja siitä on kuulutettava kunnan ilmoitustaululla siten kuin julkisista kuulutuksista annetussa laissa säädetään.

47 §

Lajien esiintymispaikkojen suojelu

Edellä 2 momentissa tarkoitettu kielto tulee voimaan, kun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on päätöksellään määritellyt erityisesti suojeltavan lajin esiintymispaikan rajat ja antanut päätöksen tiedoksi alueen omistajille ja haltijoille. Kielto annetaan julkipanon jälkeen, ja siitä on kuulutettava kunnan ilmoitustaululla siten kuin julkisista kuulutuksista annetussa laissa säädetään. Päätös on voimassa mahdollisesta valituksesta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin päättä.

64 §

Natura 2000 –verkosto

Mitä 8 §:ssä säädetään luonnonsuojeluohjelman laatimisesta ja hyväksymisestä, on soveltuvin osin noudatettava laadittaessa ehdotusta Natura 2000 -verkostoon sisällytettävistä alueista. Asianosaisten kuuleminen suoritetaan kuitenkin kuuluttamalla ehdotuksesta kunnan ilmoitustaululla siten kuin julkisista kuulutuksista annetussa laissa säädetään. Kuulutuksen julkaisemisesta on lisäksi riittävän ajoissa ilmoitettava vähintään yhdessä paikkakunnalla yleisesti leviävässä sanomalehdessä. Kuulutuskustannukset maksetaan valtion varoista. Ehdotusta koskevien

Ehdotus

liikenne- ja ympäristökeskuksen on annettava kieltopäätös lisäksi tiedoksi julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolaissa. Tieto kuulutuksesta on julkaistava asianomaisessa kunnassa. Kunnan ilmoituksista säädetään kuntalain 108 §:ssä.

47 §

Lajien esiintymispaikkojen suojelu

Edellä 2 momentissa tarkoitettu kielto tulee voimaan, kun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on päätöksellään määritellyt erityisesti suojeltavan lajin esiintymispaikan rajat ja antanut päätöksen tiedoksi alueen omistajille ja haltijoille. Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen on annettava kieltopäätös lisäksi tiedoksi julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolaissa. Tieto kuulutuksesta on julkaistava asianomaisessa kunnassa. Kunnan ilmoituksista säädetään kuntalain 108 §:ssä. Päätös on voimassa mahdollisesta valituksesta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin päättä.

64 §

Natura 2000 –verkosto

Mitä 8 §:ssä säädetään luonnonsuojeluohjelman laatimisesta ja hyväksymisestä, on noudatettava laadittaessa ehdotusta Natura 2000 -verkostoon sisällytettävistä alueista. Ehdotus annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolaissa. Tieto kuulutuksesta on julkaistava asianomaisessa kunnassa. Kunnan ilmoituksista säädetään kuntalain 108 §:ssä.

HE 73/2019 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

tietojen tulee olla saatavilla asianomaisessa
kunnassa kuulusajan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

2.

Laki**maa-aineslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maa-aineslain (555/1981) 13 §:n otsikko sekä 1 ja 3 momentti, 19 §:n otsikko ja 1 momentti, 20 §:n 1 momentti, 20 b §:n 1 ja 2 momentti ja 20 c §:n 1 ja 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 13 § laissa 258/2017, 19 §:n 1 momentti laissa 468/2005, 20 §:n 1 momentti laissa 977/2017 sekä 20 b ja 20 c § laissa 424/2015, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

13 §

13 §

*Kuuleminen****Lupahakemuksen tiedoksianto ja lupahakemuksesta tiedottaminen***

Maa-aineslupaa koskevan hakemuksen johdosta on kuulutettava kunnan ilmoitustaululla 30 päivän ajan. Tämän ohella kunnan on varattava ottamisalueen sisältävään kiinteistöön rajoittuvien kiinteistöjen ja muiden alueiden omistajille ja haltijoille tilaisuus tulla kuulluiksi, paitsi milloin se on ilmeisen tarpeetonta. Jos hakemuksessa tarkoitettua hankkeella voi olla huomattavaa vaikutusta laajalla alueella tai lukuisten henkilöiden oloihin, hakemuksesta on lisäksi ilmoitettava ainakin yhdessä hankkeen vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä. Kuulemisesta ja ilmoituksista aiheutuneet kulut kuuluvat luvan hakijan maksettaviksi.

Toimivaltaisen lupaviranomaisen on annettava maa-aineslupaa koskeva hakemus tiedoksi julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003). Kuulutuksen ja hakemusasiakirjojen on mainitun lain 62 a §:ssä säädetyistä poiketen kuitenkin oltava nähtävillä vähintään 30 päivää. Kuulutuksessa ja kuuluteissa asiakirjoissa julkaistut henkilötiedoiksi katsottavat toiminnanharjoittajan nimi sekä ottamisalueen sijaintipaikka ja kiinteistötiedot on mainitun lain 62 b §:ssä säädetyistä poiketen poistettava verkkosivuilta päätöksen tultua lainvoimaiseksi. Tieto kuulutuksesta on julkaistava toiminnan vaikutusalueen kunnissa. Kunnan ilmoituksista säädetään kuntalain (410/2015) 108 §:ssä. Tämän ohella kunnan on varattava ottamisalueen sisältävään kiinteistöön rajoittuvien kiinteistöjen ja muiden alueiden omistajille ja haltijoille tilaisuus tulla kuulluiksi, paitsi milloin se on ilmeisen tarpeetonta. Lupahakemuksen tiedoksiannosta ja tiedottamisesta aiheutuneet kulut kuuluvat luvan hakijan maksettaviksi.

Jos hakemus koskee ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa tarkoitettua hanketta, on *hakemuksen vireilletulosta tiedotettava kuulutuksella, joka julkais-*

Jos hakemus koskee ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa tarkoitettua hanketta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle on varattava mahdollisuus

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

taan lupaviranomaisen ja kuntien internetsivuilla. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle on varattava mahdollisuus lausunnon antamiseen hakemuksesta. Rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuin ympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät, voi esittää mielipiteensä hakemuksesta.

lausunnon antamiseen hakemuksesta. Rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuin ympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kyseessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät, voi esittää mielipiteensä hakemuksesta.

19 §

19 §

*Päätöksen julkipano****Lupapäätöksen tiedoksianto ja lupapäätöksestä tiedottaminen***

Lupaviranomaisen ottamislupaa koskeva päätös annetaan julkipanon jälkeen. Päätöksen antamisesta on ilmoitettava ennen sen antamispäivää päätöksen tehneen viranomaisen ilmoitustaululla. Ilmoituksessa on mainittava viranomainen, asian laatu ja päätöksen antamispäivä. Ilmoitus on pidettävä ilmoitustaululla vähintään valituksen tekemiselle varatun ajan. Päätöksen on oltava julkipanossa ilmoitettuna antamispäivänä asianomaisten saatavana. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon silloin, kun se on annettu.

Lupaviranomaisen on annettava lupapäätös tiedoksi julkisella kuulutuksella. Julkisesti kuulutuksesta säädetään hallintolaissa. Sen lisäksi, mitä mainitun lain 62 a §:ssä säädetään kuulutuksen sisällöstä, lupapäätöstä koskevassa kuulutuksessa on mainittava myös päätöstä koskeva valitusaike. Kuulutuksessa ja kuulutetuissa asiakirjoissa julkaistut henkilötiedoiksi katsottavat toiminnanharjoittajan nimi sekä ottamisalueen sijaintipaikka ja kiinteistötiedot on mainitun lain 62 b §:ssä säädetystä poiketen poistettava viranomaisen verkkosivuilta sitten, kun luvanvarainen toiminta on päättynyt ja 11 §:n nojalla lupamääräyksissä annetut velvoitteet on täytetty. Tieto kuulutuksesta on julkaistava toiminnan vaikutusalueen kunnissa. Kunnan ilmoituksista säädetään kuntalain 108 §:ssä.

20 §

20 §

*Muutoksenhaku**Muutoksenhaku*

Tämän lain nojalla annettuun viranomaisen päätökseen saa hakea valittamalla muutosta hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Tämän lain nojalla annettuun viranomaisen päätökseen saa hakea valittamalla muutosta hallintotuomioistuimelta noudattaen, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettussa laissa (808/2019) säädetään.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

20 b §

Kuuleminen maa-aineslupapäätöstä koskevan valituksen johdosta

Hallinto-oikeuden on tiedotettava kuuluttamalla maa-aineslupapäätöstä koskevasta luvan hakijan valituksesta, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta, vähintään 14 päivän ajan hallinto-oikeuden ja asianomaisten kuntien ilmoitustauluilla. Valitusasiakirjat on pidettävä nähtävillä asianomaisissa kunnissa kuulutusajan. Kuulutuksessa on ilmoitettava, missä asiakirjat ovat nähtävillä.

Hallinto-oikeuden on lisäksi varattava luvan hakijan valituksen johdosta tilaisuus vastineen antamiselle niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, sekä yleistä etua valvoville viranomaisille, jollei tämä ole ilmeisen tarpeetonta. Muutoin valituksista on kuultava siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

20 b §

Kuuleminen maa-aineslupapäätöstä koskevan valituksen johdosta

Hallinto-oikeuden on annettava maa-aineslupapäätöstä koskeva luvan hakijan valitus tiedoksi julkisella kuulutuksella, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta. Julkisesta kuulutuksesta on julkaistava toiminnan vaikutusalueen kunnissa. Kunnan ilmoituksista säädetään kuntalain 108 §:ssä.

Hallinto-oikeuden on varattava luvan hakijan valituksen johdosta tilaisuus vastineen antamiselle niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, sekä yleistä etua valvoville viranomaisille, jollei tämä ole ilmeisen tarpeetonta. Muutoin kuulemisesta säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.

20 c §

Menettely muutoksenhakutuomioistuimessa

Sen lisäksi, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään katselmuksesta, muutoksenhakutuomioistuin tai sen määräyksestä sen puheenjohtaja, jäsen tai esittelijä voi suorittaa paikalla tarkastuksen.

Maa-aineslupaa koskeva hallinto-oikeuden päätös on annettava julkipanon jälkeen, jolloin sen katsotaan tulleen asianosaisen tietoon silloin, kun se on annettu. Hallinto-oikeuden on lisäksi huolehdittava siitä, että päätöksestä ilmoitetaan viipymättä toiminnan sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ilmoitustaululla.

Hallinto-oikeuden päätös on toimitettava valittajalle ja päätöksen jäljennös sitä pyytäneille asianosaisille sekä lupaa koskevassa asiassa toiminnanharjoittajalle, jollei tämä ole valittajana. Jäljennös päätöksestä on lisäksi toimitettava kunnan valvontaviranomaiselle sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

20 c §

Menettely muutoksenhakutuomioistuimessa

kumotaan 1 mom.

Hallinto-oikeuden on annettava maa-aineslupaa koskeva päätöksensä tiedoksi julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta on julkaistava toiminnan vaikutusalueen kunnissa. Kunnan ilmoituksista säädetään kuntalain 108 §:ssä.

Hallinto-oikeuden päätös on toimitettava valittajalle ja päätöksen jäljennös sitä pyytäneille asianosaisille sekä lupaa koskevassa asiassa toiminnanharjoittajalle, jollei tämä ole valittajana. Jäljennös päätöksestä on lisäksi toimitettava kunnan valvontaviranomaiselle sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

HE 73/2019 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

3.

Laki**ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017) 13 §:n 2 momentti, 17 §:n 2 momentti ja 23 §:n 2 momentti sekä
lisätään 18 §:ään uusi 2 momentti, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

13 §

13 §

*Päätös arviointimenettelyn soveltamisesta
yksittäistapauksessa*

*Päätös arviointimenettelyn soveltamisesta
yksittäistapauksessa*

Päätös on annettava tiedoksi hankkeesta vastaavalle siten kuin hallintolain (434/2003) 60 §:ssä säädetään. Päätös on julkaistava sähköisesti toimivaltaisen viranomaisen internetsivuilla, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu, ja lähetettävä tiedoksi asianomaisille viranomaisille sekä mahdolliselle aloitteen tehneelle taholle. Päätöksestä on lisäksi tiedotettava viipymättä kuuluttamalla vähintään 14 päivän ajan hankkeen todennäköisen vaikutusalueen kuntien ilmoitustauluilla siten kuin julkisista kuulutuksista annetussa laissa (34/1925) säädetään. Mitä julkisista kuulutuksista annetussa laissa säädetään kuulutuksen panemisesta ilmoitustaululle, sovelletaan kuulutuksen julkaisemiseen sähköisesti kunnan internetsivuilla.

Päätös on annettava tiedoksi hankkeesta vastaavalle *noudattaen, mitä* hallintolain (434/2003) 60 §:ssä säädetään. Päätös on *lähetettävä tiedoksi asianomaisille viranomaisille sekä mahdolliselle aloitteen tehneelle taholle. Päätös on lisäksi annettava viipymättä tiedoksi julkisella kuulutuksella. Julkisesti kuulutuksesta säädetään hallintolaissa. Kuulutus ja kuulutetut asiakirjat on mainitun lain 62 a §:ssä säädetystä poiketen kuitenkin pidettävä viranomaisen verkkosivuilla yleisesti nähtävillä 30 päivää. Kuulutuksessa ja kuulutetuissa asiakirjoissa julkaistut henkilötiedoiksi katsottavat hankkeesta vastaavan nimi ja hankkeen sijaintia koskevat tiedot on mainitun lain 62 b §:ssä säädetystä poiketen poistettava viranomaisen verkkosivuilta päätöksen ja kuulutuksen nähtävillä pitoajan päätyttyä. Tieto kuulutuksesta on lisäksi julkaistava viipymättä hankkeen todennäköisen vaikutusalueen kunnissa. Kunnan ilmoituksesta säädetään kuntalain 108 §:ssä.*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

17 §

Arviointiohjelmasta kuuleminen

Yhteysviranomaisen on tiedotettava ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta kuuluttamalla siitä viipymättä mielipiteiden esittämiseen ja lausuntojen antamiseen varatun ajan sähköisesti omilla internetsivuillaan ja hankkeen todennäköisen vaikutusalueen kunnissa. Mitä julkisista kuulutuksista annettussa laissa säädetään kuulutuksen panemisesta ilmoitustaululle, sovelletaan kuulutuksen julkaisemiseen sähköisesti kunnan internetsivuilla. Lisäksi arviointiohjelmasta on tiedotettava ainakin yhdessä hankkeen vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä. Kuulutuksesta on käytävä ilmi riittävät tiedot hankkeesta, miten hankkeesta ja sen ympäristövaikutuksista ja niiden arvioimisesta on mahdollista saada tietoa, ja miten niistä voi esittää mielipiteitä. Kuulutuksen sisällöstä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Mielipiteet ja lausunnot on toimitettava yhteysviranomaiselle kuulutuksessa ilmoitettuna aikana, joka alkaa kuulutuksen julkaisemispäivästä ja kestää 30 päivää. Erityisestä syystä aikaa voidaan pidentää enintään 60 päivän mittaiseksi.

17 §

Arviointiohjelmasta kuuleminen

Yhteysviranomaisen on annettava ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta viipymättä tiedoksi julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolaissa. Kuulutuksen sisältöön sovelletaan kuitenkin hallintolain 62 a §:n 3 momentin sijasta tätä pykälää. Kuulutuksesta on käytävä ilmi riittävät tiedot hankkeesta, miten hankkeesta ja sen ympäristövaikutuksista ja niiden arvioimisesta on mahdollista saada tietoa, ja miten niistä voi esittää mielipiteitä. Kuulutuksen sisällöstä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Lisäksi kuulutuksessa on mainittava, missä ja mihin ajankohtaan saakka asiakirja pidetään nähtävillä sekä ajankohta, jona se on julkaistu viranomaisen verkkosivuilla. Kuulutuksessa ja kuuluteissa asiakirjoissa julkaistut henkilötiedoiksi katsottavat hankkeesta vastaavan nimi ja hankkeen sijaintia koskevat tiedot on hallintolain 62 b §:ssä säädetyistä poiketen poistettava viranomaisen verkkosivuilta tämän lain 23 §:n 3 momentissa tarkoitetun perustellun päätelmän nähtävillä pitoajan päätyttyä.

Tieto kuulutuksesta on julkaistava viipymättä hankkeen todennäköisen vaikutusalueen kunnissa. Kunnan ilmoituksista säädetään kuntalain 108 §:ssä. Lisäksi arviointiohjelmasta on tiedotettava ainakin yhdessä hankkeen vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä. Mielipiteet ja lausunnot on toimitettava yhteysviranomaiselle kuulutuksessa ilmoitettuna aikana, joka alkaa kuulutuksen julkaisemispäivästä ja kestää 30 päivää. Erityisestä syystä aika voidaan pidentää enintään 60 päiväksi.

18 §

18 §

*Voimassa oleva laki**Ehdotus**Yhteysviranomaisen lausunto arviointiohjelmasta**Yhteysviranomaisen lausunto arviointiohjelmasta*

Yhteysviranomainen antaa hankkeesta vastaavalle lausuntonsa ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta kuukauden kuluessa lausuntojen antamiseen ja mielipiteiden esittämiseen varatun määräajan päättymisestä. Yhteysviranomaisen on otettava lausunnossaan kantaa arviointiohjelman laajuuteen ja tarkkuuteen. Lausunnosta on myös käytävä ilmi, kuinka tarvittavat selvitykset sovitetaan tarpeen mukaan yhteen hanketta koskevien muissa laeissa edellytettyjen selvitysten kanssa. Lausunnossa on esitettävä yhteenvedo muista lausunnoista ja mielipiteistä. Yhteysviranomainen toimittaa lausuntonsa ja muut lausunnot ja mielipiteet hankkeesta vastaavalle. Lausunto on samalla toimitettava tiedoksi asianomaisille viranomaisille sekä julkaistava yhteysviranomaisen internetsivuilla.

Yhteysviranomainen antaa hankkeesta vastaavalle lausuntonsa ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta kuukauden kuluessa lausuntojen antamiseen ja mielipiteiden esittämiseen varatun määräajan päättymisestä. Yhteysviranomaisen on otettava lausunnossaan kantaa arviointiohjelman laajuuteen ja tarkkuuteen. Lausunnosta on myös käytävä ilmi, kuinka tarvittavat selvitykset sovitetaan tarpeen mukaan yhteen hanketta koskevien muissa laeissa edellytettyjen selvitysten kanssa. Lausunnossa on esitettävä yhteenvedo muista lausunnoista ja mielipiteistä. Yhteysviranomainen toimittaa lausuntonsa ja muut lausunnot ja mielipiteet hankkeesta vastaavalle. Lausunto on samalla toimitettava tiedoksi asianomaisille viranomaisille sekä julkaistava yhteysviranomaisen verkkosivuilla.

Yhteysviranomaisen verkkosivuilla julkaistavat asiakirjat voivat sisältää viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 16 §:n 3 momentin estämättä hankkeesta vastaavan nimen ja hankkeen sijaintia koskevat tiedot. Viranomaisen verkkosivuilla julkaistut henkilötiedot on poistettava verkkosivuilta tämän lain 23 §:n 3 momentissa tarkoitetun yhteysviranomaisen perustellun päätelmän nähtävillä pitoajan päätyttyä.

23 §

Perusteltu päätelmä

Yhteysviranomaisen on toimitettava perusteltu päätelmä sekä muut lausunnot ja mielipiteet hankkeesta vastaavalle. Perusteltu päätelmä on samalla toimitettava tiedoksi hanketta käsitteleville viranomaisille, hankkeen vaikutusalueen kunnille sekä tarvittaessa maakuntien liitoille ja muille asianomaisille viranomaisille *sekä julkaistava yhteysviranomaisen internetsivuilla.*

23 §

Perusteltu päätelmä

Yhteysviranomaisen on toimitettava perusteltu päätelmä sekä muut lausunnot ja mielipiteet hankkeesta vastaavalle. Perusteltu päätelmä on samalla toimitettava tiedoksi hanketta käsitteleville viranomaisille, hankkeen vaikutusalueen kunnille sekä tarvittaessa maakuntien liitoille ja muille asianomaisille viranomaisille.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Yhteysviranomaisen on annettava perusteltu päätelmä viipymättä tiedoksi julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolaissa. Kuulutus ja kuulutetut asiakirjat on mainitun lain 62 a §:ssä säädetystä poiketen kuitenkin pidettävä viranomaisen verkkosivuilla yleisesti nähtävillä 30 päivää. Kuulutuksessa ja kuulutetuissa asiakirjoissa julkaistut henkilötiedoiksi katsottavat hankkeesta vastaavan nimi ja hankkeen sijaintia koskevat tiedot on mainitun lain 62 b §:ssä säädetystä poiketen poistettava viranomaisen verkkosivuilta perustellun päätelmän nähtävillä pitoajan päätyttyä. Tieto kuulutuksesta on lisäksi julkaistava viipymättä hankkeen todennäköisen vaikutusalueen kunnissa. Kunnan ilmoituksista säädetään kuntalain 108 §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

4.

Laki**viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (200/2005) 5 §:n 2 momentti, 8 §:n 2 momentti, 9 §:n 1 ja 2 momentti sekä 11 §:n 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 §

5 §

Ympäristöarvioinnin soveltaminen harkinnan perusteella

Ympäristöarvioinnin soveltaminen harkinnan perusteella

Ympäristöarvioinnin tarvetta koskevan harkinnan tulos perusteluineen on toimitettava yleisesti saataville noudattaen, mitä hallintolain 55 ja 62 §:ssä säädetään. Harkinnan tulos perusteluineen on mahdollisuuksien mukaan julkaistava myös sähköisesti.

Ympäristöarvioinnin tarvetta koskevan harkinnan tulos perusteluineen on *annettava tiedoksi julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolaissa. Kuulutus ja kuulutettava aineisto on kuitenkin mainitun lain 62 a §:ssä säädetyistä poiketen pidettävä nähtävillä vähintään 30 päivän ajan.*

8 §

8 §

Suunnitelman tai ohjelman ja ympäristöselostuksen valmistelu sekä siitä tiedottaminen

Suunnitelman tai ohjelman ja ympäristöselostuksen valmistelu sekä siitä tiedottaminen

Suunnitelman tai ohjelman valmistelu tulee järjestää siten, että yleisöllä on mahdollisuus saada tietoja suunnitelman tai ohjelman ja ympäristöselostuksen lähtökohdista, tavoitteista ja valmistelusta sekä esittää asiasta mielipiteensä. Vastaava aineisto on mahdollisuuksien mukaan julkaistava myös sähköisesti. Ilmoitettaessa valmistelun aloittamisesta ja mahdollisuudesta mielipiteen esittämiseen noudatetaan muutoin, mitä kyseessä olevan suunnitelman tai ohjelman valmistelusta säädetään. Jos ilmoittamisesta ei säädetä erikseen, noudatetaan, mitä hallintolain 41, 55 ja 62 §:ssä säädetään.

Suunnitelman tai ohjelman valmistelu tulee järjestää siten, että yleisöllä on mahdollisuus saada tietoja suunnitelman tai ohjelman ja ympäristöselostuksen lähtökohdista, tavoitteista ja valmistelusta sekä esittää asiasta *suunnitelmasta tai ohjelmasta vastaavalle viranomaiselle* mielipiteensä. *Aineisto on julkaistava ainakin sähköisesti. Tiedotettaessa valmistelun aloittamisesta ja mahdollisuudesta mielipiteen esittämiseen noudatetaan muutoin, mitä kyseessä olevan suunnitelman tai ohjelman valmistelusta säädetään. Jos tiedottamisesta ei säädetä erikseen, annetaan*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

aineisto tiedoksi julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolaissa. Noudatettaessa hallintolain mukaista julkisia kuulutuksia koskevaa menettelyä tulee yleisölle varattavan tilaisuuden mielipiteen esittämiseen olla vähintään 30 päivää.

9 §

Suunnitelma- tai ohjelmaluonnoksesta sekä ympäristöselostuksesta kuuleminen

Suunnitelmasta tai ohjelmasta vastaavan viranomaisen on varattava yleisölle mahdollisuus tutustua suunnitelma- tai ohjelmaluonnokseen ja ympäristöselostukseen sekä esittää niistä mielipiteensä. Mahdollisuus varataan pitämällä suunnitelma- tai ohjelmaluonnos ja ympäristöselostus nähtävillä. Suunnitelma- tai ohjelmaluonnos ja ympäristöselostus on mahdollisuuksien mukaan julkaistava myös sähköisesti.

Ilmoitettaessa nähtäville asettamisesta ja mahdollisuudesta mielipiteen esittämiseen noudatetaan, mitä kyseessä olevan suunnitelman tai ohjelman valmistelusta säädetään. Jos ilmoittamisesta ei säädetä erikseen, noudatetaan, mitä hallintolain 55 ja 62 §:ssä säädetään. Suunnitelma- tai ohjelmaluonnos ja ympäristöselostus pidetään tällöin nähtävillä vähintään 30 päivän ajan. Mielipide on esitettävä suunnitelmasta tai ohjelmasta vastaavalle viranomaiselle nähtävilläoloajan kuluessa.

9 §

Suunnitelma- tai ohjelmaluonnoksesta sekä ympäristöselostuksesta kuuleminen

Suunnitelmasta tai ohjelmasta vastaavan viranomaisen on varattava yleisölle mahdollisuus tutustua suunnitelma- tai ohjelmaluonnokseen ja ympäristöselostukseen sekä esittää niistä mielipiteensä. Mahdollisuus varataan pitämällä suunnitelma- tai ohjelmaluonnos ja ympäristöselostus yleisesti nähtävillä. Suunnitelma- tai ohjelmaluonnos ja ympäristöselostus on julkaistava *ainakin* sähköisesti.

Tiedotettaessa asiakirjoista, niiden nähtävillä pitämisestä ja mahdollisuudesta mielipiteen esittämiseen noudatetaan, mitä kyseessä olevan suunnitelman tai ohjelman valmistelusta säädetään. Jos tiedottamisesta ei säädetä erikseen, annetaan suunnitelma- tai ohjelmaluonnos ja ympäristöselostus tiedoksi julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolaissa. Noudatettaessa hallintolain mukaista julkisia kuulutuksia koskevaa menettelyä tulee yleisölle varattavan tilaisuuden mielipiteen esittämiseen olla vähintään 30 päivää.

11 §

Suunnitelman tai ohjelman hyväksyminen ja päätöksestä tiedottaminen

Kun suunnitelma tai ohjelma hyväksytään, päätöksestä on sen lisäksi, mitä muualla säädetään, tiedotettava sekä asetettava päätös sekä suunnitelma tai ohjelma nähtäville. Nähtäville asettamisessa ja tiedottamisessa

11 §

Suunnitelman tai ohjelman hyväksyminen ja päätöksen tiedoksianto

Kun suunnitelma tai ohjelma hyväksytään, *suunnitelma tai ohjelma sekä sen hyväksymistä koskeva päätös on sen lisäksi, mitä muualla säädetään, annettava tiedoksi julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta*

HE 73/2019 vp

Voimassa oleva laki

noudatetaan, mitä hallintolain 62 §:ssä säädetään. Päättös sekä suunnitelma tai ohjelma ja ympäristöselostus on toimitettava tiedoksi Suomen ympäristökeskukselle, ja ne on mahdollisuuksien mukaan julkaistava myös sähköisesti.

Ehdotus

säädetään hallintolaissa. Päättös sekä suunnitelma tai ohjelma ja ympäristöselostus on lisäksi toimitettava tiedoksi Suomen ympäristökeskukselle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

.

5.

Laki**vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain (1299/2004) 10 d §:n 1 momentti sekä 15 ja 17 §, sellaisina kuin ne ovat, 10 d §:n 1 momentti laissa 1263/2014, 15 § laissa 1593/2009 ja 17 § osaksi laissa 1593/2009, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

10 d §

10 d §

*Pohjavesialueen määrittämisen ja luokituksen valmistelu**Pohjavesialueen määrittämisen ja luokituksen valmistelu*

Pohjavesialueen määrittämisen ja luokituksen valmistelussa noudatetaan, mitä 15 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on pyydettävä asiassa lausunto pohjavesialueen sijaintikunnalta ja niiltä kunnilta, joiden vedenhankintaan tai maankäyttöön pohjavesialueen rajauksella ja luokituksella voi olla vaikutusta sekä siltä maakunnan liitolta, jonka alueella pohjavesialue sijaitsee.

Vesienhoitosuunnitelman laatimisen yhteydessä tehtävän pohjavesialueen määrittämisen ja luokituksen valmistelussa laadittavien valmisteluasiakirjojen tiedoksi antamisessa ja niitä koskevassa kuulemisessa noudatetaan, mitä 15 §:ssä säädetään. Jos pohjavesialueen luokkaa tai rajaa muutetaan vesienhoitosuunnitelman laatimisesta erillisenä menettelynä, 15 §:ssä säädetystä poiketen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on pidettävä valmisteluasiakirjojat nähtävillä vähintään 30 päivää. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on pyydettävä asiassa lausunto pohjavesialueen sijaintikunnalta ja niiltä kunnilta, joiden vedenhankintaan tai maankäyttöön pohjavesialueen rajauksella ja luokituksella voi olla vaikutusta sekä siltä maakunnan liitolta, jonka alueella pohjavesialue sijaitsee.

15 §

15 §

*Osallistuminen ja tiedottaminen**Osallistuminen ja tiedottaminen*

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on varattava kaikille mahdollisuus tutustua 13 §:ssä tarkoitettuihin valmisteluasiakirjoihin ja niiden tausta-asiakirjoihin sekä varattava tilaisuus esittää mielipiteensä valmisteluasiakirjoista kirjallisesti tai sähköisesti.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on annettava 13 §:ssä tarkoitetut valmisteluasiakirjat tiedoksi julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003). Tieto kuulutuksesta on julkaistava elinkeino-, liikenne- ja

Voimassa oleva laki

Valmisteluasiakirjojen ja tausta-asiakirjojen julkisuudesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on julkaistava kuulutus valmisteluasiakirjojen nähtävilläolosta alueen kuntien ilmoitustauluilla. Asiakirjat on pidettävä nähtävillä tarpeellisilta osin alueen kunnissa, ja ne on julkaistava sähköisesti. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on lisäksi pyydettävä tarvittavat lausunnot.

Hoitosuunnitelmaehdotuksesta sekä yhteensovitetusta vesienhoitosuunnitelmasta on lisäksi ilmoitettava alueella yleisesti ilmestyvissä sanomalehdissä sekä järjestettävä tarpeen mukaan tiedotustilaisuuksia, joissa varataan tilaisuus mielipiteen esittämiseen.

Ehdotus

ympäristökeskuksen toimialueen asianomaisissa kunnissa. Kunnan ilmoituksista säädetään kuntalain (410/2015) 108 §:ssä.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on varattava kaikille mahdollisuus tutustua valmisteluasiakirjoihin ja niiden tausta-asiakirjoihin ja esittää niistä mielipiteensä kirjallisesti tai sähköisesti kuuden kuukauden ajan, joka alkaa 1 momentissa tarkoitetun kuulutuksen julkaisemisajankohdasta.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on lisäksi pyydettävä tarvittavat lausunnot. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus järjestää tarpeen mukaan tiedotustilaisuuksia, joissa varataan tilaisuus mielipiteiden esittämiseen. Valmisteluasiakirjoista ja menettelyn aikatauluista säädetään 13 §:ssä. Valmisteluasiakirjojen ja tausta-asiakirjojen julkisuudesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa.

17 §

Vesienhoitosuunnitelman hyväksyminen

Valtioneuvosto hyväksyy vesienhoitosuunnitelmat.

Päätös vesienhoitosuunnitelmasta annetaan julkipanon jälkeen, ja sen katsotaan tulleen asianomaisten tietoon, kun se on annettu.

Vesienhoitosuunnitelmien hyväksymisestä on toimitettava tieto elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille, joiden on edelleen toimitettava tieto alueensa kunnille ja niille viranomaisille, joita asian käsittelyn aikaisemmissa vaiheissa on kuultu. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on kuulutettava hyväksymisestä kunnan ilmoitustaululla sekä ilmoitettava hyväksymisestä riittävällä tavalla sanomalehdissä. Kunnan aluetta koskeva hyväksytty vesienhoitosuunnitelma on oltava nähtävillä kunnassa.

Ympäristöministeriö julkaisee valtioneuvoston hyväksymät vesienhoitosuunnitelmat sähköisesti.

Valtioneuvoston päätöksen tiedoksi saattamisesta kansainvälisellä vesienhoitoalueella voidaan antaa määräyksiä Suomea sitovassa kansainvälisessä sopimuksessa.

17 §

Vesienhoitosuunnitelman hyväksyminen

Valtioneuvosto hyväksyy vesienhoitosuunnitelmat.

Ympäristöministeriö julkaisee valtioneuvoston hyväksymät vesienhoitosuunnitelmat sähköisesti. Ympäristöministeriö toimittaa valtioneuvoston päätöksen sähköisesti elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on annettava valtioneuvoston päätös tiedoksi julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolaissa. Tieto kuulutuksesta on julkaistava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimialueen asianomaisissa kunnissa. Kunnan ilmoituksista säädetään kuntalain 108 §:ssä. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus toimittaa lisäksi päätöksen niille viranomaisille, joita asian käsittelyn aikaisemmissa vaiheissa on kuultu.

Valtioneuvoston päätöksen tiedoksi antamisesta kansainvälisellä vesienhoitoalueella määrätään Suomea sitovissa kansainvälisissä sopimuksissa.

HE 73/2019 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

.

6.

Laki

kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain 8 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain (669/1978) 8 a §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 547/2005, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

8 a §

8 a §

Ennen 4 §:n 4 momentin ja 8 §:n 1 ja 2 momentin mukaisen päätöksen tekemistä päätösehdotuksen pitämisestä julkisesti nähtävänä on etukäteen ilmoitettava kunnan ilmoitustaululla ja vähintään yhdessä paikkakunnalla yleisesti leviävässä sanomalehdessä. Päätösehdotuksesta on annettava tieto aloitteen tekijöille. Lisäksi sellaisesta päätösehdotuksesta, jolla kunta ottaa tontinomistajien tehtäviä huolehtiakseen, on annettava tieto alueen tontinomistajille. Tiedoksianto voi tapahtua tavallisella kirjeellä. Muistutus ehdotuksesta on jätettävä kunnalle 14 päivän kuluessa ehdotuksen nähtäville asettamisesta tai kirjeen tiedoksisaamisesta.

Ennen 4 §:n 4 momentin ja 8 §:n 1 ja 2 momentin mukaisen päätöksen tekemistä päätösehdotuksen pitämisestä julkisesti nähtävänä on etukäteen ilmoitettava *niin kuin kunnalliset ilmoitukset asianomaisessa kunnassa julkaistaan* ja vähintään yhdessä paikkakunnalla yleisesti leviävässä sanomalehdessä. *Kunnan ilmoituksista säädetään kuntalaissa (410/2015).* Päätösehdotuksesta on annettava tieto aloitteen tekijöille. Lisäksi sellaisesta päätösehdotuksesta, jolla kunta ottaa tontinomistajien tehtäviä huolehtiakseen, on annettava tieto alueen tontinomistajille. Tiedoksianto voi tapahtua tavallisella kirjeellä. Muistutus ehdotuksesta on jätettävä kunnalle 14 päivän kuluessa ehdotuksen nähtäville asettamisesta tai kirjeen tiedoksisaamisesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

7.

Laki

Etelämantereen ympäristönsuojelusta annetun lain 18 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Etelämantereen ympäristönsuojelusta annetun lain (25/1998) 18 §:n 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

18 §

18 §

Lupapäätös

Lupapäätös

Lupapäätös annetaan julkipanon jälkeen, jolloin sen katsotaan tulleen asianosaisen tietoon silloin, kun se on annettu. Päätös lähetetään hakijalle ja tiedoksi lausunnon antaneille viranomaisille.

Lupaviranomaisen on annettava lupapäätös tiedoksi julkisella kuulutuksella. Julkisesti kuulutuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003). Päätös lähetetään hakijalle ja tiedoksi lausunnon antaneille viranomaisille.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

8.

Laki

ulkoilulain 29 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkoilulain (606/1973) 29 §, sellaisena kuin se on laissa 1572/2009, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

29 §

29 §

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuk-
sen päätös ulkoilureittisuunnitelman vahvis-
tamisesta tai ulkoilureitin lakkauttamisesta
on annettava julkipanon jälkeen. Päätöksen
katsotaan tulleen asianomaisen tietoon silloin,
kun se on annettu.

*Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuk-
sen on annettava päätös ulkoilureittisuunni-
telman vahvistamisesta tai ulkoilureitin lak-
kauttamisesta tiedoksi julkisella kuulutuk-
sella. Julkisesta kuulutuksesta säädetään
hallintolaissa (434/2003). Tieto kuulutuk-
sesta on julkaistava asianomaisessa kun-
nassa. Kunnan ilmoituksista säädetään kun-
talain (410/2015) 108 §:ssä.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20